Gemeente Roosendaal

Raadsmededeling

Datum:	1 december 2020	**Zaaknummer:**	334786
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Wethouder Koenraad		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Steller:	Jan Ducaat en Lieke Verstraaten		
Kopie aan:	Maatschappij, Karen Duys		
Onderwerp:	Stand van zaken themalijnen bestaanszekerheid		
Bijlage:	Evaluatie BuddyLink 2019-2020; Managementsamenvatting tussenevaluatie Vroeg Eropaf De6-gemeenten; Armoedemonitor + Inkomens Effectrapportage 2020; Manifest Geen Roosendaler meer in armoede!		

Inleiding
In de raadsmededeling van 9 april 2020 (*Themalijnen Bestaanszekerheid* nr. 246994) is de opdracht van de kwartiermaker aan u toegelicht:

De Kwartiermaker wordt gevraagd een objectief oordeel te vormen en objectieve adviezen te geven aan zowel het netwerk als aan de portefeuillehouder. Van de Kwartiermaker wordt tevens verwacht dat de ontwikkelingen duurzame veranderingen zijn in Roosendaal."

Een belangrijk onderdeel van de opdracht van de kwartiermaker bestaanszekerheid is het convergeren, verbinden en inzichtelijk maken van de diverse activiteiten en projecten op het gebied van bestaanszekerheid en het aanbrengen van duidelijke themalijnen daarbinnen. Het afgelopen jaar is verder invulling gegeven aan onderstaande themalijnen. In de raadsmededeling Themalijnen bestaanszekerheid is toegezegd de gemeenteraad halfjaarlijks te informeren. Met deze nieuwe raadsmededeling en de themabijeenkomst van 2 december 2020 wordt aan deze toezegging invulling gegeven.

Informatie
De zes themalijnen worden in deze raadsmededeling toegelicht.

Themalijnen:
1. Verankeren gedachtegoed BuddyLink;
2. Neerzetten Quiet Community Roosendaal;
3. Professionalisering en volgen schuldhulpverlening;
4. Kindgericht armoedebeleid voorbereiden en neerzetten;
5. Vertrouwensexperiment volgen en voorbereiden;
6. Armoedemonitor neerzetten.

Sinds januari 2020 is er een zogenaamd bestuurlijk overleg armoede actief. Hierin hebben naast een aantal betrokken beleidsambtenaren onder andere de verantwoordelijk wethouder Klaar Koenraad en de partners WijZijn Traverse Groep, Werkplein Hart van West-Brabant en MEE West-Brabant zitting. Bij dit bestuurlijke overleg worden ook partners uit de private sector, het brede netwerk in Roosendaal en ervaringsdeskundigen betrokken. Samen met deze partners hebben we gewerkt aan de invulling van de themalijnen en de voortgang bewaakt.

1. Gedachtegoed BuddyLink

Doelstelling: verankeren

BuddyLink is één van de lijnen waarop al is ingezet vanaf januari 2019 in de gemeente Roosendaal. Dit vanuit de overtuiging dat stadsbewoners in kansarmoede niet uitsluitend geholpen kunnen worden vanuit gemeentelijke instellingen maar dat de betrokkenheid vanuit - en de verbinding met - de Roosendaalse samenleving essentieel is om tot duurzame resultaten te komen.

De geformuleerde doelstelling van de themalijn is:
"Om samen met de initiatiefnemers van BuddyLink en de samenwerkingspartners MEE West-Brabant en WijZijn Traverse Groep te komen tot een verankering van het gedachtengoed van BuddyLink."

Inmiddels is er een uitgebreide evaluatie geweest van BuddyLink. *(Evaluatieverslag Buddylink 2019-2020, 20 november 2020)*. De belangrijkste conclusies daaruit zijn als volgt:

- Er zijn 41 buddy-paren gerealiseerd in Roosendaal (fysiek en digitaal. In het projectplan van 2019 waren 35 koppels als doel gesteld). De digitale koppels zijn als goed alternatief ontstaan tijdens de eerste Corona-golf. Door de samenwerking van BuddyLink met onder andere Werkplein Hart van West-Brabant, MEE West-Brabant, de Voedselbank en Wij Zijn Traverse Groep worden vanuit deze organisaties actief kanszoekende buddy's aangedragen.
- Aanvankelijk was het moeilijk de doelgroep van kanszoekende buddy's "te vinden". Door de structurele samenwerking met bovengenoemde organisaties, is de trendbreuk gemaakt en zijn er meer kanszoekende buddy's dan kansbiedende buddy's op dit moment.
- Vanaf 1 januari 2021 gaat BuddyLink verder als zelfstandige stichting.

De conclusie is dat BuddyLink aansluit aan bij het gedachtegoed van eigen regie voor de doelgroep. Daarnaast heeft Buddy Link een duurzame samenwerking gerealiseerd met genoemde Roosendaalse organisaties. Juist in deze bijzondere Corona-tijd heeft het initiatief zijn waarde bewezen.

2. Quiet Community Roosendaal

Doelstelling: neerzetten

De geformuleerde doelstelling van deze themalijn is:
"Om samen met Quiet Nederland en het Roosendaalse netwerk, een Quiet Community in Roosendaal neer te zetten, te (laten) ontwikkelen (vraag en aanbod) en de financiering voor de komende jaren veilig te stellen, waardoor Quiet verankerd kan worden in de Roosendaalse samenleving."

Inmiddels is de samenwerkingsovereenkomst met Quiet Nederland getekend en is Quiet Community Roosendaal een feit. Dat maakt Roosendaal de 11e Quiet Community in Nederland. Tot het einde van het jaar wordt de community door de Stichting Quiet Community Roosendaal voorbereid. Vanaf 2021 wordt begonnen met het werven van leden, sponsoren, financiers en ambassadeurs. De doelstelling van Quiet Community Roosendaal is om in twee jaar tijd (2021 en 2022) door middel van co-financiering (gemeente én het Roosendaalse bedrijfsleven) haar bestaansrecht te bewijzen.

3. Schuldhulpverlening

Doelstelling: volgen

WijZijn Traverse Groep heeft de komende vier jaar schuldhulpverlening in portefeuille. Dit biedt de gelegenheid de schuldhulpverlening te professionaliseren de komende jaren. Het uitgangspunt is dat WijZijn Traverse verantwoordelijk wordt voor de regie op de uitvoering van de schuldhulpverlening. Dit betekent dat projecten op het gebied van de schuldhulpverlening (zoals Vroeg Eropaf),

vrijwilligersorganisaties werkzaam op dit gebied (bijvoorbeeld in de thuisadministratie) op één en dezelfde werkwijze worden aangesloten. Hierdoor wordt transparantie en duidelijkheid voor betrokkenen bereikt en wordt ingezet op integraliteit, preventie en vroegsignalering.

Voortgang 'Vroeg Eropaf'
In maart 2020 zijn we gestart met vroegsignalering. Een mooi voorbeeld van een succesvolle regionale samenwerking met de De6-gemeenten. De eerste tussenevaluatie laat positieve resultaten zien, maar ook ruimte om meer inwoners te bereiken binnen de gemeente Roosendaal. De managementsamenvatting van de tussenevaluatie is te vinden in de bijlage.

Vanaf 1 januari 2021 wordt vroegsignalering van schulden wettelijk verplicht. De aanpak Vroeg Eropaf in De6-gemeenten moet drastisch worden uitgebreid, omdat vanaf 1 januari het aantal signalen dat binnenkomt significant zal stijgen. Daarnaast moeten al deze signalen worden opgevolgd met een hulpaanbod. De beleidsadviseurs van De6-gemeenten en de projectleider vroegsignalering zijn hard bezig om hiervoor de noodzakelijke voorbereidingen te treffen. De Gemeente Roosendaal heeft met de reeds opgedane ervaring en een goed functionerend automatiseringssysteem een voorsprong op gemeenten die nog niets aan vroegsignalering doen. De opgedane ervaring, zoals beschreven in de tussenevaluatie, wordt meegenomen bij de uitbreiding van de aanpak Vroeg Eropaf. Samen met de uitvoering van WijZijn Traverse Groep werken we voor de Gemeente Roosendaal aan een plan van aanpak, zodat per 1 januari 2021 aan de wettelijke verplichting wordt voldaan.

Wetswijzigingen 'verbinden en versterken schuldendomein'
Om de door het Kabinet opgestelde doelstellingen van het actieplan "Brede Schuldenaanpak" te realiseren, worden per 1 januari 2021 verschillende wetten gewijzigd en ingevoerd (hieronder valt ook de zojuist genoemde verplichting tot vroegsignalering). Deze wetten hebben impact op verschillende processen binnen de gemeente en onze uitvoeringsorganisaties die raken aan taken rondom preventie, vroegsignalering, de uitvoering van schuldhulpverlening en incasso. We zijn hard aan het werk om onze processen in te richten conform de nieuwe wetgeving.
In het verlengde daarvan wordt gewerkt aan een *Beleidsplan integrale schuldhulpverlening 2021 - 2024*. Het beleidsplan omvat de invulling van de wettelijke verplichtingen waarbij integraliteit, preventie en vroegsignalering centraal staan. Het opstellen van het beleidsplan doen we in samenwerking met De6-gemeenten, WijZijn Traverse Groep en de andere uitvoerende organisaties. Het beleid wordt in het eerste kwartaal van 2021 opgeleverd.

4. Vertrouwensexperiment Tilburg, Utrecht, Wageningen en Groningen vertaald naar Roosendaal

Doelstelling: volgen en voorbereiden

In de vier genoemde steden is twee jaar lang een zogenaamd vertrouwensexperiment uitgevoerd. De kern van deze experimenten is om te zoeken naar mogelijkheden die leiden tot een betere uitvoering van de Participatiewet. De resultaten hiervan zijn voor de zomer 2020 gepubliceerd en na een aantal bijeenkomsten met het Werkplein Hart van West-Brabant, MEE West-Brabant en WijZijn Traverse Groep is besloten om te komen tot een zogenaamde Roosendaalse variant: *het invoeren van een regelingencheck*.

Mede op basis van de armoedemonitor waarin het gebruik van de diverse regelingen is gemeten, is de conclusie getrokken dat het gebruik van de diverse regelingen vele malen beter kan door actief samen te werken. In december 2020 komen de drie genoemde organisaties met een aanpak die zij aan de portefeuillehouder zullen presenteren. Met het invoeren van een regelingencheck wordt tevens invulling gegeven aan één van de doelstellingen van de regionale nota Integraal Armoede- en schuldenbeleid: het tegengaan van het non-gebruik van regelingen.

5. Armoede onder kinderen

Doelstelling: voorbereiden en neerzetten

Uit eerdere data bleek al dat in Roosendaal een bovengemiddeld aantal kinderen in armoede opgroeit. De armoedemonitor (zie volgende themalijn) bevestigt dit beeld: 2210 kinderen tot 18 jaar (15%) groeien op in huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Dit ligt hoger dan het gemiddelde dat we zien in gemeenten van vergelijkbare grootte (11 à 12 procent). Deze resultaten benadrukken de urgentie van deze themalijn en het opzetten van kindgericht armoedebeleid.

Op dit moment zitten we in de voorbereidende fase. Om tot een kindgericht armoedebeleid te komen volgen we het 'project gemeentelijke aanpak kinderarmoede' van Divosa. Op basis van input, inzichten en feedback uit verschillende gemeenten is een werkdocument '*ontwikkelen van integraal, kindgericht armoedebeleid*' ontwikkeld door Divosa. Aan de hand van dit werkdocument en bewezen initiatieven vanuit andere gemeenten wordt ons kindgericht armoedebeleid ontwikkeld. De doelstelling is om in het tweede kwartaal van 2021 kindgericht armoedebeleid neer te zetten en dit onder de aandacht te brengen binnen de Roosendaalse samenleving. Het beleid zal onder andere de preventieve aanpak met betrekking tot 'jongeren en geldzaken' omvatten en daarnaast wordt de verbinding gelegd met het project *Kansrijke Start*.

In het kader van deze themalijn worden op dit moment al 42 kinderen in armoede voorzien van een ontbijt. Tevens wordt hiermee gehoor gegeven aan de in 2018 aangenomen motie 'het belang van ontbijt voor schoolgaande kinderen'. Zoals aangekondigd in de raadsmededeling van 11 november 2020 wordt begin 2021 een nieuwe werkwijze uitgerold om de voorziening jeugdontbijt te borgen. Binnen het budget bestaanszekerheid is structureel ruimte om 50 kinderen te voorzien van een ontbijt. Voor uitbreiding naar 100 ontbijtjes wordt een beroep gedaan op de Roosendaalse samenleving (zowel particulieren als bedrijven). Verschillende bedrijven en particulieren hebben zich al gemeld.

6. Armoedemonitor

Doelstelling: neerzetten

Samen met het Datalab van de gemeente Roosendaal is begin 2020 besloten om te komen tot een zogenaamde armoedemonitor die allerlei deelbestanden aan elkaar koppelt. Uitgangspunt daarbij is de omvang van de doelgroep voor armoedebeleid scherp te krijgen en te houden, uitgesplitst naar de gedefinieerde risicogroepen in het visiedocument *Integraal Armoedebeleid* van de gemeente Roosendaal. Het beoogd effect van de armoedemonitor is een gedeeld en eenduidig beeld van onze doelgroepen op basis waarvan beleid geëvalueerd en indien nodig bijgesteld kan worden.

Inmiddels is de armoedemonitor gereed en biedt deze belangrijke inzichten voor het beleid op het gebied van bestaanszekerheid en een nulmeting. (*Armoedemonitor + Inkomens Effectrapportage 2020*). Belangrijkste conclusies uit de eerste armoedemonitor met peildatum 1 juli 2020:

- 4416 huishoudens in Roosendaal (12%) heeft een inkomen tot 120% van WSM (= wettelijk sociaal minimum);
- 2210 kinderen tot 18 jaar in Roosendaal (15%) groeien op in huishoudens met een inkomen tot 120% van WSM;
- 37% van de één ouder huishoudens heeft een inkomen tot 120% van WSM;
- 39% van de huishoudens met een niet-westerse migratie-achtergrond heeft een inkomen tot 120% van WSM;

- Regelingen worden zeer divers gebruikt (1 op de 5 kinderen maakt bijvoorbeeld gebruik van Stichting Paul, 2 op de 5 kinderen maakt gebruik van Stichting Leergeld).

NB: als gevolg van de Corona maatregelen heeft communicatie binnen het NAR (Netwerk Armoede Bestrijding Roosendaal) beperkt plaatsgevonden. In september 2020 is het NAR voor het laatst bijeengekomen.
Op 1 juli 2020 is een openbare themabijeenkomst georganiseerd in Roosendaal om de themalijnen toe te lichten. Tijdens deze bijeenkomst is het *manifest Geen Roosendaler meer in armoede!* ondertekend door de gemeente Roosendaal, MEE West Brabant, Wij Zijn Traverse Groep en het Werkplein.

Consequenties
Financieel valt de ontwikkeling van de beschreven themalijnen binnen de begroting van 2021 en worden voor 2021 geen aanvullende middelen aangevraagd. Voor in de invoering van de wetswijzigingen 'verbinden en versterken schuldendomein' ontvangt de gemeente middelen vanuit het Rijk. In de decembercirculaire volgt verdere informatie over de verdeling.

Communicatie
- Communicatie heeft – zonder volledig te willen zijn - plaatsgevonden met de Adviesraad Sociaal Domein, WijZijn Traverse, MEE West-Brabant, BuddyLink, Quiet Nederland, Het Werkplein, Het DataLab, KWIZ, CultuurCompaan, Stichting Leergeld, Social Klus en de Kringloper.
- Op 7 december 2020 zal de Adviesraad Sociaal Domein een toelichting ontvangen op de themalijnen.
- In januari 2021 zal in navolging op de bijeenkomst van 1 juli 2020 een volgende publieke digitale themabijeenkomst georganiseerd worden voor onze partners om de laatste ontwikkelingen op de diverse themalijnen toe te lichten op het gebied van Bestaanszekerheid. Tijdens deze digitale bijeenkomst krijgen alle organisaties de mogelijkheid zich aan te sluiten bij het *Manifest Geen Roosendaler meer in armoede!*
- Afgesproken is dat we een fysieke bijeenkomst voor het NAR organiseren in het voorjaar van 2021 met de verwachting dat de Corona-maatregelen dit dan weer toelaten.

Vervolg(procedure)
De gemeenteraad wordt halfjaarlijks op de hoogte gehouden door middel van een themabijeenkomst en/of raadsmededeling.

Bijlagen
1. Evaluatie BuddyLink 2019-2020
2. Managementsamenvatting tussenevaluatie Vroeg Eropaf De6-gemeenten
3. Armoedemonitor + Inkomens Effectrapportage 2020
4. Manifest Geen Roosendaler meer in armoede!

Afsluiting en ondertekening

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris, De burgemeester,

EVALUATIEVERSLAG BUDDYLINK 2019 - 2020

Projectleider: Kim Bareman
Telefoonnummer: 06 2456 8710
Mailadres: kim@buddylink.nl

Datum: 20 november 2020

Definitief

Voorwoord

Voor u ligt het evaluatieverslag van twee enerverende, maar zeer positieve jaren Buddylink. Het is mij een waar genoegen dit project te mogen vertalen van het Antwerpse ArmenTeKort (ATK) naar het Roosendaalse Buddylink.

Ondanks alle uitdagingen die we tegen zijn gekomen, hebben we een project neergezet dat heeft geleid tot een aantal concrete resultaten en waar ontzettend veel potentie in zit naar de nabije toekomst om vele waardevolle resultaten te creëren op de weg naar een samenleving zonder kansarmoede.

Dit hadden wij niet kunnen doen zonder het vertrouwen van de gemeente Roosendaal in de persoon van wethouder Klaar Koenraad, de trouwe ondersteuning van kwartiermaker en vormgever van het strategisch armoedebeleid Jan Ducaat en de support van diverse samenwerkingspartners die zich gaandeweg aan ons hebben gecommitteerd.

Wij kijken er naar uit om onze werkzaamheden de komende jaren te borgen, verder te ontwikkelen en uit te breiden.

Met warme groet,

Namens team Buddylink,

Kim Bareman
Projectleider Buddylink.

Inhoudsopgave.

1. Vertaling ATK naar Buddylink P. 3
2. De buddywerving en het matchingsproces P. 4
3. Opleiding tot Meester in Empowerment P. 6
4. Coronapakket; het ontstaan van het Project 'Deel je kracht' – online belbuddy's P. 7
5. Samenwerkingspartners in Roosendaal P. 8
6. Beschreven projectresultaat versus behaalde projectresultaten P. 10
7. Begroting Buddylink P. 11
8. Een aantal belangrijke conclusies P. 12
9. Hoe verder? P. 14

1. Vertaling ATK naar Buddylink.

In de eerste twee kwartalen van 2019 zijn we gestart met het vertalen van het project ATK in Antwerpen naar een project 'ATK' in Roosendaal. In deze fase hebben diverse gesprekken met de opdrachtgever en de oprichters van ATK Antwerpen plaatsgevonden, zijn er talloze bezoeken aan ATK Antwerpen afgelegd om de buddywerking van binnen en buiten te leren kennen en is de opleiding tot *Meester in Empowerment* door ons gevolgd. Op basis van de verzamelde gegevens is het projectplan voor ATK Roosendaal vormgegeven en in mei 2019 voorgelegd aan de opdrachtgever.

Tegelijkertijd zijn we begonnen met bouwen aan een eigen identiteit voor ATK Roosendaal. In deze fase is Buddylink ontstaan. Het logo, de flyers en de eerste informatieve teksten bestemd voor de website, en persberichten en uitnodigingen voor een informatiesessie in Roosendaal zijn in deze periode vormgegeven. Dit alles in overeenstemming met de oprichters van ATK Antwerpen om zodoende het gedachtegoed, de missie en ervaring van ATK te bewaken.

De 'vertaling' van ATK in Antwerpen naar Buddylink in Roosendaal bleek een grotere uitdaging te zijn dan van tevoren gedacht. Antwerpen is nu eenmaal geen Roosendaal en de schrijfwijze van de Belgen is nou eenmaal niet eenzelfde als die van ons Hollanders. Alle teksten moesten herschreven worden en in veel gevallen lopen processen en procedures ook anders in België dan in Nederland. Dit resulteerde in behoorlijk wat uitzoekwerk en bijvoorbeeld het schrijven van preventie- & integriteitsplannen om zo het aanvragen van de VOG voor vrijwilligers kosteloos te kunnen realiseren.

Al met al is er in deze periode veel werk verzet. Het projectplan is goedgekeurd, de voorbereidingen zijn gedaan en alle communicatiematerialen liggen klaar om Buddylink de bekendheid te gaan verschaffen die zij verdient in Roosendaal.

2. De buddywerving en het matchingsproces.

Na de allereerste bijeenkomst in januari 2019 (46 deelnemers) waarin de oprichters van ATK het woord namen om ATK aan Roosendaal voor te stellen, hebben we aan het einde van kwartaal twee in 2019 twee informatiebijeenkomsten georganiseerd vanuit onze nieuwe identiteit als Buddylink Roosendaal. De eerste was een informatiebijeenkomst gericht op het werven van kanszoekende buddy's (18 deelnemers) via hulpverleningsland Roosendaal en de tweede gericht op het werven van kansbiedende buddy's (27 deelnemers).

De deelnemers aan de informatiebijeenkomsten zijn na gebeld en hieruit is de eerste opleidingsgroep voor de opleiding *Meester in Empowerment* ontstaan. De opleiding is gestart met dertien deelnemers in juli 2019. Van de dertien deelnemers gaven er acht na afloop aan met het buddytraject te willen starten. Met deze acht konden we aan de slag om hen aan een buddy te matchen.

Dit matchen bleek een behoorlijke uitdaging. Ondanks het enthousiasme waarmee ons project keer op keer ontvangen werd, bleven de aanmeldingen van kanszoekende buddy's uit. Na de opleiding volgde de zomer, waarin organisaties lastig te bereiken bleken en onze buddy's ook een voor een op vakantie gingen. Na de zomer kwamen dan toch na veel gesprekken en presentaties de eerste aanmeldingen langzaam op gang. Van de acht potentiele buddy's hebben we er eind 2019 uiteindelijk drie kunnen matchen.

Omdat de tweede opleiding tot meester in empowerment alweer eind februari 2020 gepland stond, hebben we in oktober 2019 een volgende informatiebijeenkomst voor potentiele kansbiedende buddy's gepland. De bijeenkomst vond plaats in het Huis van de Westrand en werd bezocht door acht deelnemers. Deze bijeenkomst was een minder groot succes, omdat we ons realiseerden dat we met deze groep deelnemers te weinig geschikte kandidaten als kansbiedende buddy hebben aangetrokken. Terugkijkend was dit bij de eerste opleidingsgroep ook al wel enigszins terug te zien.

Om ons in het vervolg beter op de juiste doelgroep te kunnen richten, zijn we nagegaan waar de buddy's die in ons profiel pasten vandaan kwamen. Het grootste aantal van hen had via een persbericht in de krant en een ander deel via onze Facebookposts gereageerd. Het deel van de aanmeldingen die minder goed in ons profiel pasten, bleken vooral via Roosendaal voor Elkaar en uit ons directe netwerk dat we met de Roosendaalse Uitdaging hebben opgebouwd te komen.
Daarnaast realiseerden we ons nog twee andere zaken, namelijk dat we met de locatie waar we de bijeenkomsten hielden ook een bepaald publiek aantrokken. En dat in vrijwel alle gevallen het persoonlijk gesprek, nadat onze deelnemers de informatiebijeenkomst hadden bijgewoond, doorslaggevend was geweest voor de buddy's om door te gaan met het traject.

Naar aanleiding van deze bevindingen hebben we de volgende besluiten genomen:

1. We hebben een drietal persberichten geplaatst in lokale kranten,
2. We hebben de tone of voice van onze berichten aangepast en de inhoud scherper gemaakt,

3. We hebben de locatie van de opleiding veranderd van het Huis van de Westrand naar talentencentrum Aleco
4. We hebben ervoor gekozen bij interesse persoonlijke gesprekken in te plannen in plaats van informatiebijeenkomsten te organiseren.

Om deze gesprekken te ondersteunen hebben we een informatiepakket opgesteld met alle nodige informatie. Dit pakket sturen we per mail naar de geïnteresseerde en een paar dagen later nemen we telefonisch contact op om alle openstaande vragen te beantwoorden en informatie op maat te verschaffen. Daarnaast hebben we een vijftal grotere bedrijven benaderd met informatie over Buddylink. Van de Rabobank kregen we snel een positieve reactie terug. Zij hebben onze 'vacature' uitgezet onder hun leden en op een later moment wilden ze graag met ons in gesprek om te kijken wat de Rabobank verder kan betekenen voor Buddylink. Uit deze oproep is in ieder geval een deelnemer gekomen die aan de opleiding heeft deelgenomen. Met deze acties hebben we tien aanmeldingen gerealiseerd (alle tien een match met ons profiel voor kansbiedende buddy) voor de tweede opleiding tot Meester in Empowerment die is gestart op 7 maart 2020. Doordat de eerste Coronaberichten het nieuws haalden vlak voor de start van de opleiding, hebben zich in de week voor de eerste opleidingsdag twee mensen afgemeld met griepklachten.

<u>Relatiemanagement</u>

In de tussentijd hebben we hard getrokken aan het relatiemanagement met de maatschappelijke organisaties. Dit was lastig, want we konden er niet echt de vinger opleggen waarom er zo goed als geen aanmeldingen binnen kwamen. Zeker omdat de reacties naar ons toe over Buddylink keer op keer erg enthousiast waren.
Nadat Jan Ducaat bij de gemeente was aangesteld en zich met het armoedebeleid is gaan bezighouden, is hier langzaam een verschuiving in gekomen. Wij Zijn en MEE waren de eerste partijen die zich committeerden aan Buddylink door de ambitie uit te spreken tien kanszoekende buddy's aan te leveren. Ondertussen zijn er vergaande gesprekken gevoerd en is het contact met beide partijen opgezet. Zowel vanuit Wij Zijn als vanuit MEE hebben zich een tweetal ambassadeurs aangemeld waar wij regelmatig contact mee hebben. Zij helpen ons het gedachtegoed van Buddylink te verspreiden onder hun collega's en zijn onze vraagbaak wanneer wij vragen hebben met betrekking tot de doelgroep.

Daarnaast beginnen de relaties die we verder intensief onderhouden ook hun vruchten af te werpen. Zo hebben we onder andere een zeer positieve samenwerking opgebouwd met Humanitas en met de Voedselbank en hebben we communicatiemiddelen ontwikkeld waarmee we de doelgroep direct weten aan te spreken.

Maatschappelijke organisaties, maar ook de doelgroep zelf weet ons steeds beter te vinden en dit is terug te zien aan het (langzaam) stijgende aantal aanmeldingen vanuit de genoemde organisaties.

3. Opleiding tot Meester in Empowerment.

De eerste opleiding in Roosendaal die, met dertien deelnemers, heeft plaatsgevonden in juli 2019 is grotendeels gegeven door trainers uit België. De opleiding was opgedeeld in diverse dagdelen en vond plaats in het Huis van de Westrand. De opleiding bleek een succes, echter hebben we zoals in hoofdstuk twee beschreven wel een aantal aanpassingen gedaan voorafgaand aan de start van de tweede groep.

Belangrijkste doel was om deelnemers te trekken die nog beter in het door ons opgestelde profiel van kansbiedende buddy zouden passen. Zo hebben we het communicatietraject vooraf aangepakt, we hebben de locatie veranderd, de communicatiemiddelen die tijdens de opleiding werden gebruikt geprofessionaliseerd en hebben we Nederlandse trainers benaderd om ervoor te zorgen dat de inhoud van de opleiding beter aansloot bij de Nederlandse situatie.

Met succes, want voor de tweede opleiding meldden zich acht deelnemers die met het profiel van kansbiedende buddy matchten. Deze tweede opleiding is gestart begin maart, maar kwam helaas door de intrede van Corona stil te liggen. Na de eerste onzekere maanden bleek dat deze situatie nog enige tijd aan zou houden. Daarom hebben we in de zomermaanden met ATK Antwerpen de afspraak gemaakt dat onze (potentieel) kansbiedende buddy's vanaf de maand augustus 2020 bij zowel de online informatiesessie als de online-opleiding tot *Meester in Empowerment* konden aansluiten. Op deze manier kunnen wij ons in de tussentijd op zowel het werven van de kanszoekende- als kansbiedende buddy's richten.

Van de acht deelnemers die in maart 2020 zijn gestart, zijn er vijf in de zomermaanden digitaal verder gegaan met de online opleidingen. Daarnaast hebben zich na de aanmeldprocedure en diverse kennismakingsmakingsgesprekken vanaf de zomer een vijftal nieuwe deelnemers aangemeld die allen de opleiding zijn begonnen. Ondanks de moeilijke tijden en alle coronamaatregelen zien we tevens een stijgende lijn in de aanmeldingen aan de kansbiedende kant.

Naast de drie gekoppelde buddykoppels in 2019, hebben we tot op heden tien buddykoppels kunnen matchen en zijn er twee buddykoppels die de komende weken aan elkaar voorgesteld worden. Van de dertien gekoppelde koppels zitten er negen nog in het traject en zijn er vier (deels voortijdig) beëindigd. Van de vier beëindigde buddykoppels is er een traject succesvol afgerond en zijn er vier trajecten na een aantal ontmoetingen gestopt. Van de drie trajecten die vroegtijdig gestopt zijn, zijn er twee gestopt naar aanleiding van opzegging vanuit de kanszoekende buddy en één traject naar aanleiding van opzegging vanuit de kansbiedende buddy.

4. Coronapakket; het ontstaan van het Project 'Deel je kracht' – online belbuddy's.

Na de eerste spannende berichten vanuit de overheid waarin steeds meer afstand werd gecreëerd, was het ten tijde van de eerste lockdown duidelijk dat dit de doelgroep met een klein sociaal netwerk niet ten goede zou komen. De maandag direct na het definitieve bericht dat Nederland in lockdown zou gaan hebben wij het initiatief genomen om een online buddy project te lanceren. Het idee: buddy's die met elkaar bellen, een praatje maken en op deze manier er zijn voor elkaar. De doelgroep was op dat moment in feite iedereen die een luisterend oor kon gebruiken.

Dit project bleek een schot in de roos. De aanmeldingen van vrijwilligers stroomden binnen. Echter bleek ook hier weer dat de doelgroep hulpvragenden ons niet direct wist te bereiken. Al snel bleek dat onze collega maatjesprojecten met de handen in het haar zaten omdat hun vraag toenam, maar zij alle trajecten fysiek stil moesten leggen en geen mogelijkheid zagen deze online op te pakken.

Nadat we alle collega's benaderd hadden met de vraag of ze wilden aansluiten, ontstond er een samenwerkingsverband van een zestal organisaties; Roosendaal voor Elkaar, Wij Zijn, Humanitas, 'Santegideo, Sahr en Buddylink. Buddylink had een overzicht met aangemelde vrijwilligers en de overige organisaties konden hun vraag bij ons uitzetten. De afspraak was dat wij de partijen zouden matchen en het verdere verloop van het contact onder de hoede van de desbetreffende hulp vragende organisatie zou vallen.

Tijdens de eerste golf hebben we ruim 20 online buddyparen met elkaar kunnen matchen waarvan een groot deel nu nog steeds met elkaar aan het bellen is. Dit spontaan ontstane project heeft niet alleen de kwetsbare inwoners goed gedaan, maar ook de samenwerking tussen alle maatjesprojecten in Roosendaal een slinger gegeven.

Op dit moment, ten tijde van de tweede golf, is de vraag vanuit de gemeente bij ons en onze partners weggelegd of we bovenstaand project in dezelfde vorm opnieuw willen oppakken. Hier hebben wij de afgelopen twee weken gehoor en vorm aan gegeven. Het project draait op dit moment opnieuw onder dezelfde naam; Deel je kracht – online buddy's Roosendaal.

5. Samenwerkingspartners in Roosendaal.

Een van de positieve resultaten in de voorbije maanden, is dat er op verschillende vlakken waardevolle samenwerkingsverbanden zijn ontstaan. Zonder volledig te zijn, beschrijf ik ze in willekeurige volgorde.

- Maatjesoverleg: Het maatjesoverleg komt 1x in de maand samen om elkaar op de hoogte te houden over ontwikkelingen in de organisatie, af te stemmen over hulpvragen en deze indien gewenst aan elkaar over te dragen en met elkaar mee te denken. Het maatjesoverleg bestaat uit Wij Zijn, Humanitas, 'Santegideo, SHAR en Buddylink. Daarnaast sluiten er regelmatig maatjesprojecten aan om hun verhaal te doen. Al deze partijen hebben zich tevens aangesloten bij het online maatjesproject 'Deel je kracht'.

- Social Klus/ Roosendaal voor Elkaar: Met Social Klus en Roosendaal voor Elkaar hebben we directe lijntjes lopen. Zij kennen ons en wij hen, we werken nauw samen en weten elkaar snel te vinden.

- Wij Zijn Traverse Groep Roosendaal: Met Wij Zijn Traverse groep werken we ondertussen nauw samen. Vanuit Wij Zijn Traverse groep liggen er directe lijntjes met de directeur (bestuurslid van stichting Buddylink i.o.), maar ook met de regiomanager Lianne Ribbens en met twee uitvoerend medewerkers. Deze vier personen hebben zich tevens opgeworpen als ambassadeur van stichting Buddylink. Dit betekent dat zij zich actief inzetten om Buddylink verder uit te dragen in hun eigen organisatie. Samen met de ambassadeurs van MEE komen wij 1 x in de maand bij elkaar om elkaar op de hoogte te houden en snel te kunnen schakelen. Daarnaast hebben we een appgroep, waarin we elkaar snel op de hoogte kunnen brengen van onderwerpen die acuut spelen.

- MEE West-Brabant: Met MEE West-Brabant staat dezelfde samenwerking als met Wij Zijn Traverse. Vanuit MEE West-Brabant zijn twee ambassadeurs aangesteld waar we nauw contact me onderhouden. Samen met de ambassadeurs van Wij Zijn komen wij 1 x in de maand bij elkaar om elkaar op de hoogte te houden en snel te kunnen schakelen. Daarnaast hebben we een appgroep, waarin we elkaar snel op de hoogte kunnen brengen van onderwerpen die acuut spelen.

- Voedselbank Roosendaal: Tijdens de uitdeelmomenten van de voedselbank in Roosendaal zijn wij regelmatig aanwezig. Op deze momenten komen wij direct met onze doelgroep in contact. Doordat wij er regelmatig zijn en er communicatiemateriaal ligt van ons, weten zowel vrijwilligers als bezoekers ons makkelijker te vinden en wij hen ook.

- Gemeente Roosendaal: Met gemeente Roosendaal hebben we een sterkere band opgebouwd. We denken met elkaar mee en er is regelmatig contact. Gemeente Roosendaal heeft het onder andere mogelijk gemaakt dat het contact met MEE en Wij Zijn is ontstaan. Daarnaast zijn er goede contacten met de afdeling communicatie en helpen zij online onze berichten verspreiden in Roosendaal.

Toekomstige samenwerkingspartners:

- Werkplein: In oktober 2020 hebben we een presentatie gegeven voor het MT van het werkplein. De intentie is te zoeken naar een samenwerkingsvorm waarbij de medewerkers van het werkplein kanszoekende buddy's die geschikt zijn voor ons project direct en snel naar ons kunnen doorverwijzen.
- Quiet Roosendaal: Met Stichting Quiet zijn de eerste verkennende gesprekken geweest. Op bestuursniveau is afgesproken dat we ieder op ons eigen gebied aan de slag gaan en gaandeweg gaan kijken waar we structurele samenwerkingsafspraken kunnen gaan maken die voor beide partijen meerwaarde opleveren.
- Diverse serviceclubs Roosendaal: Er is met diverse serviceclubs in Roosendaal contact gelegd. We zijn in overleg op welke manier we deze clubs bij ons project kunnen betrekken.
- Rabobank Roosendaal: Met Rabobank Roosendaal zal binnenkort een afspraak ingepland worden om te kijken op welke manier de Rabobank en Buddylink elkaar kunnen versterken.

6. Beschreven projectresultaat versus behaalde projectresulaten.

Voorgestelde projectresultaten.	Behaalde projectresultaten.
Er zijn 35 buddykoppels actief in Roosendaal. Daarvoor hebben zich 50 kans zoekende buddy's aangemeld en zijn er 63* kans biedende buddy' opgeleid tot meester in empowerment. Ook zijn er op 10 momenten infosessies geweest, waarvoor zich in totaal 313* potentiele buddy's hebben aangemeld.	Er zijn op 26 oktober 2020 (online en fysiek) 41 buddykoppels actief in Roosendaal. Er hebben zich 15 kanszoekende buddy's aangemeld en zijn er 23 kansbiedende buddy's opgeleid tot meester in empowerment. Er zijn op minimaal 10 momenten infosessies geweest, waarvoor zich in totaal 101 mensen op een potentiele buddy's hebben aangemeld.
Er is inzicht in het niveau van eigenwaarde van de kans zoekende buddy's op minimaal twee verschillende momenten in het traject. Het niveau van eigenwaarde wordt vastgesteld aan de hand van de meetinstrumenten die in Antwerpen zijn ontwikkeld.	In de tussentijd is er onderzoek geweest in Antwerpen naar de betrouwbaarheid en het effect van de testen. Uit dit onderzoek bleek dat het resultaat als het gaat om het verhogen van eigenwaarde pas zit in het einde (fase 4) van het traject. Onze buddyduo's hebben allen deze fase nog niet bereikt vanwege de duur van het traject.
De opleiding tot Meester in Empowerment is op 5 momenten aangeboden in Roosendaal.	De opleiding is in totaal 8 keer aangeboden. Twee keer fysiek in Roosendaal. En tot en met december 2020 6 keer online.
Er hebben minimaal 8 intervisiemomenten plaatsgevonden ter ondersteuning van de kans biedende buddy's (KBB) die gematcht zijn aan een kans zoekende buddy (KZB).	Omdat de trajecten te ver uit elkaar liggen, hebben we ervoor gekozen de coaching/ begeleiding persoonlijk te houden in plaats van collectief. Met iedere kansbiedende buddy is minimaal 1x in de maand contact. Wanneer onze buddy's ergens tegen aan lopen, is dit contact soms wekelijks en indien nodig zelfs dagelijks.
Het buddysysteem ATK heeft bekendheid in Roosendaal onder haar nieuwe naam + uitstraling.	Het buddysysteem ATK heeft bekendheid in Roosendaal onder de naam Buddylink met eigen uitstraling.
De klankbordgroep is minimaal acht keer bij elkaar geweest om de voortgang van de pilot te evalueren en eventuele verbeterpunten te bespreken.	De klankbordgroep is vier keer bij elkaar geweest om de voortgang van de pilot te evalueren en verbeterpunten te bespreken. In verband met Corona zijn daarna de overleggen online gevoerd.
De pilot is op vier momenten geëvalueerd met de opdrachtgever.	Er is met regelmaat en op diverse momenten contact geweest met de opdrachtgever. Ook is het project op verschillende momenten geëvalueerd; mei 2019, november 2019, februari 2020 en oktober 2020.

Tijdens het traject zal een besluit worden genomen of en zo ja op welke dit project voortgang krijgt.	Vanuit alle betrokken partijen is de intentie en de wens uitgesproken dat Buddylink de komende jaren als zelfstandige stichting haar werkzaamheden voortzet. Hiervoor zijn de voorbereidingen in gang gezet. In november 2020 zal hierover een definitief besluit vallen.

7. Begroting Buddylink. *

2019	**Inhoud**	**Kosten**		**2020**	**Inhoud**	**Kosten**
Q1 + Q2	Vorming projectplan	018.387		Q1	Uitvoering	024.058
Q2	Voorbereidende activiteiten	004.552		Q2	Corona; 'Deel je kracht'	030.299
Q2	Communicatie	011.189		Q3 + Q4	Uitvoering -> 2 lijnen	039.008
Q3 + Q4	Uitvoering	049.426		Q3 + Q4	Communicatie	011.170
	Totaal kosten	***083.556***			***Totaal kosten***	***104.537***
	BUDGET	100.000			BUDGET	116.444
	RESERVE	**016.444**			**RESERVE***	**011.907**

**Stand 26 oktober 2020.*

8. Een aantal belangrijke conclusies.

- *Ten aanzien van aantal buddyduo's:*
  Buddylink heeft tot op heden ongeveer 1/3 van het beoogde aantal fysieke buddy's gematcht. Daarnaast hebben we alleen al in de eerste Coronagolf 20 online buddyparen kunnen matchen
  Met betrekking tot het langzaam op gang komen van de fysieke buddyparen zijn een tweetal hoofdoorzaken aan te dragen die van invloed zijn geweest. Ondanks deze eerste tegenslagen hebben dit dankzij de betrokkenheid van alle partijen weten om te buigen naar een goede ontwikkeling.

- De verhouding met maatschappelijke organisaties. We zijn in het aandragen van kanszoekende buddy's afhankelijk van maatschappelijke organisaties die direct contact hebben met onze doelgroep. Het vertrouwen in het project moest opgebouwd worden en bleek meer tijd te kosten dan van tevoren verwacht. Doordat het aandragen van kansbiedende buddy's slecht op gang kwam hebben we de focus vooral hierop gelegd en minder op het werven van kansbiedende buddy's. Die hadden we immers en we merken dat mensen ook graag snel aan de slag willen als ze eenmaal opgeleid zijn. Dit is een lijn die we terugzien in Antwerpen. ATK Antwerpen heeft de eerste 3 jaar moeten investeren in vertrouwen. Daarna was een stijgende lijn te zien in het aantal gematchte buddyduo's. Dit vertrouwen is er nu ook in Roosendaal steeds meer. Dit is te zien aan het stijgende aantal aanmeldingen vanuit de organisaties waarmee we samenwerken. Daarbij hebben we op korte termijn een aantal belangrijke presentaties staan met samenwerkingspartners, zoals het MT van het werkplein en de het teamoverleg van MEE.

- De intrede van corona, waardoor onze volledige maatschappij, dus ook onze opleiding, alle buddycontacten en werving stil kwam te liggen. Om dit te ondervangen hebben we de samenwerking gezocht met Antwerpen als het gaat om aanbieden van informatiesessies en opleidingen. Daarnaast hebben we zelf snel weten te handelen binnen alle genomen maatregelen door het project 'Deel je kracht' in korte tijd te lanceren. Hierdoor hebben we diverse samenwerkingsverbanden weten te creëren en het vertrouwen gewonnen van deze organisaties, we hebben ruim 20 online matches gemaakt van mensen die online met elkaar contact hebben onderhouden en uit alle aanmeldingen hebben we twee "reguliere" matches kunnen filteren die pasten binnen ons project Buddylink.

- *Ten aanzien van het inzicht in de eigenwaarde van de kanszoekende buddy's:*
  Het laatste inzicht uit de ontwikkelde testen waar wij als Buddylink gebruik van hebben gemaakt komt uit september 2020. De conclusie in dit onderzoek is dat vooral in de laatste fase een bemoedigende stijging van de eigenwaarde te zien is. Onze buddyduo's hebben deze fase nog niet bereikt, dus hier valt nog weinig over te zeggen. Wat we aan de hand van reacties van onze buddy's wel kunnen concluderen is dat onze trajecten zeer gewaardeerd worden door alle partijen.

- Reacties van kanszoekende buddy's:
  *Er is echt aandacht voor mij.
  *Hij maakt tijd voor mij.
  *Er wordt echt geluisterd.
  *Ik word serieus genomen.
  *Het is iedere week een activiteit waar ik naar uit kijk.
  *Ik heb het gevoel dat ik erbij hoor.

'*Ik vond het heel fijn met Stefan. En ik kreeg net een appje van hem dat hij me iedere week wil zien' vertelde Roos verbaasd. Ondanks de verbazing klonk er een enorme blijheid in haar stem.*

- Reacties kansbiedende buddy's:
  *Het gevoel van 'zingeving'.
  *Leren van een andere/ compleet nieuwe wereld.
  *Creëren van persoonlijke groei.

- *Ten aanzien van het beoogde 'vliegwiel' effect:*
  De eerste slinger is gegeven. Dat zien we aan een stijgende lijn in het aantal gemelde kanszoekende buddy's en aan de stijgende lijn in het aantal kanszoekende buddy's dat contact opneemt voor meer informatie. In 2021 zouden we deze lijn door willen trekken en willen borgen, zodat deze stijgende lijn ook de komende jaren nog doorzet. Stichting Buddylink is er klaar voor!

- *Ten aanzien van de meerwaarde in het maatschappelijk veld:*
  Als het gaat om de meerwaarde van Buddylink voor het maatschappelijk veld zijn er twee bewegingen te melden, waarvan er één op zijn minst opmerkelijk is. Enerzijds zien we dat steeds meer organisaties ons als aanvullend op hun hulpverleningsaanbod gaan zien. Het een kan naast het ander lopen en versterkt elkaar. Anderzijds hebben we nu al een paar keer gezien dat bij de buddy's die zich uit zichzelf melden bij ons net zo goed allerlei diverse problemen spelen, maar dat hier de hulpverlening nog niet binnen is. Bij deze buddy's hebben wij een signaleringsfunctie. Wanneer onze buddy's problemen signaleren en zich zorgen maken, komen deze signalen bij ons terecht. Wij hebben de mogelijkheid deze met onze ambassadeurs te bespreken. Zij kunnen hierop actie ondernemen, zonder dat wij of onze buddy's in een situatie terecht komen waarin zij hun buddy hulp gaan verlenen omdat ze zich zorgen maken. Daarmee worden in een vroegtijdig stadium problemen gesignaleerd.

9. Hoe verder?

Het jaar 2020 is een raar jaar, maar het is nog niet voorbij. Ondanks alle maatregelen rondom corona waar ook wij rekening mee moeten houden, weten we dat we dit jaar nog een aantal matches kunnen maken. We zien een stijgende lijn in het aantal buddy's dat zich aanmeldt. Zowel aan de kanszoekende kant, als aan de kansbiedende kant. De zet die we in 2020 nog willen maken is tweeledig; enerzijds is ons doel om 16 actieve buddyduo's te realiseren, anderzijds is het doel dat stichting Buddylink staat en operationeel is op 1 januari 2021. De bestuursleden zijn benaderd, de plannen liggen klaar, de opleiding is in de maak, de website is vormgegeven en alle processen en faciliteiten worden in gereedheid gebracht met als doel dat we in januari 2021 klaar staan om deze stijgende lijn door te zetten naar X actieve buddyduo's eind 2021.

Managementsamenvatting tussenevaluatie Vroeg Eropaf

Het project
Op 20 maart 2020 startte het gezamenlijke project Vroeg Eropaf van De6-gemeenten. Met dit project beogen De6-gemeenten via onaangekondigd huisbezoek in contact te komen met inwoners met betalingsachterstanden op hun vaste lasten en hen ondersteuning aan te bieden. De gemeenten ontvangen hiertoe maandelijks meldingen van betalingsachterstand van woningcorporaties, zorgverzekeraars, het waterbedrijf en energieleveranciers. Alleen de zwaarste signalen (meerdere achterstanden op één adres of een enkele achterstand van een hoog bedrag) worden opgevolgd. Met de overige signalen gebeurt niets. Leidende gedachte achter dit project is, dat grote financiële problemen kunnen worden voorkómen door de problemen aan te pakken als ze nog klein zijn.

Deze evaluatie
Het project heeft een looptijd van twee jaar. Doel van deze evaluatie is om een tussentijdse stand van zaken te presenteren en daarvan te leren voor het vervolg van het project. Daartoe is managementinformatie geanalyseerd en zijn per gemeente gesprekken gevoerd met alle betrokkenen. De meetperiode van deze evaluatie betreft 7 maanden (eind maart t/m eind oktober 2020).

Invloed van corona
De start van het project viel gelijk met het begin van de coronacrisis, die nog steeds voortduurt. Dit heeft een grote invloed op de uitvoering:

- Er worden veel minder huisbezoeken afgelegd dan voorzien. In veel gevallen proberen de uitvoerders telefonisch in contact te komen met inwoners. Dit levert minder respons op dan een huisbezoek. Voorafgaand aan telefonisch contact wordt altijd een brief gestuurd.
- Door het vervallen van huisbezoeken en de bijbehorende reistijd, worden gemiddeld anderhalf keer zoveel casussen opgepakt dan voorzien.

Meldingen van betalingsachterstand
De6-gemeenten ontvingen in de meetperiode gezamenlijk iedere maand gemiddeld 1088 signalen van betalingsachterstand, vooral op de zorgpremie en de huur (figuur M1). Van al deze signalen werd 10% geselecteerd om te worden opgevolgd. Van alle opgepakte meldingen viel vervolgens bijna 23% af bij de check van de BRP, vanwege een lopend traject schuldhulpverlening of om een andere reden. Uiteindelijk werd per maand gemiddeld contact gezocht met 63 huishoudens, dat zijn in totaal 431 huishoudens in de meetperiode. Bij de helft van deze huishoudens waren meerdere achterstanden op één adres gemeld en bij de helft ging het om één melding van een hoog bedrag.

Figuur M1: gemelde achterstanden

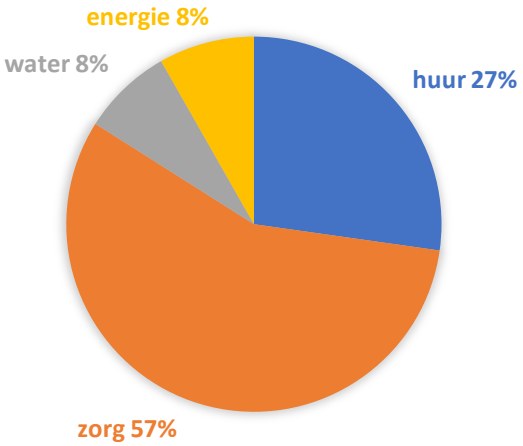

Contactpogingen
Gemiddeld registreerden de hulpverleners 2,4 contactpogingen per adres. Het gaat om telefoontjes, brieven, huis- en voordeurbezoeken en digitale berichten. Niet alle pogingen worden geregistreerd.

Gemiddeld werden 1,3 persoonlijke contactpogingen - huis- of voordeurbezoek of telefonisch - geregistreerd. De wijze van contact zoeken verschilde sterk per gemeente (figuur M2). In coronatijd is persoonlijk contact zoeken lastig. Als de hulpverleners niet op huis- of voordeurbezoek mogen en er is geen (kloppend) telefoonnummer bekend, is brieven sturen zelfs de enige optie. Dit leidt meestal niet tot contact.

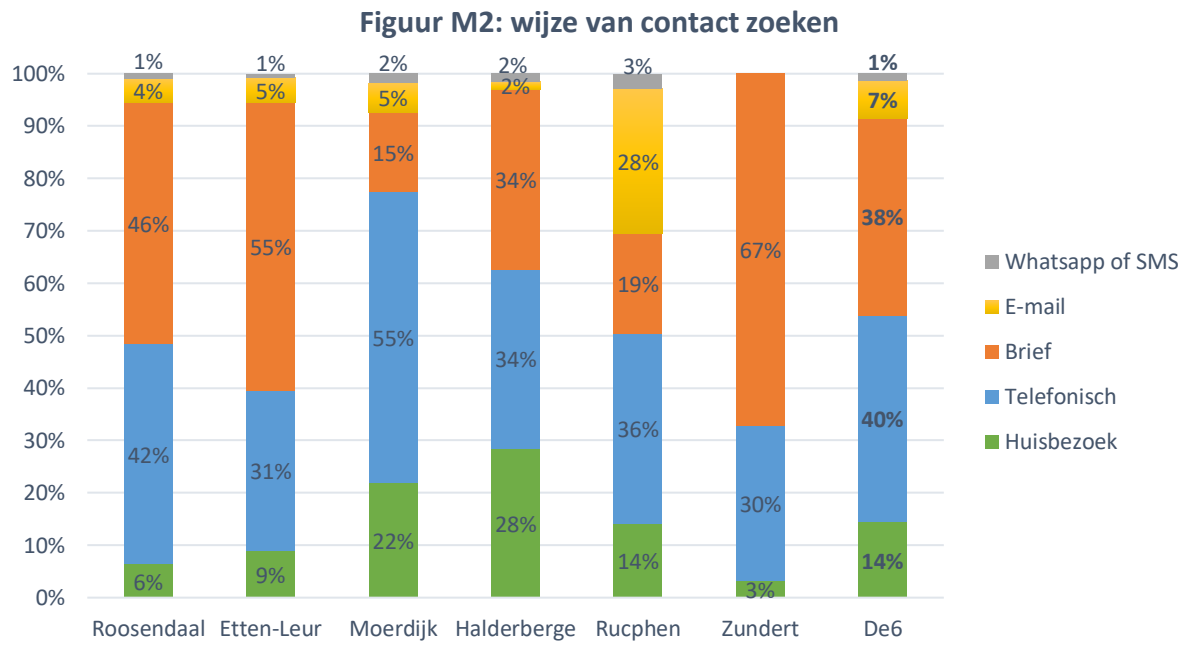

Bereik

Van alle benaderde inwoners werd 61% daadwerkelijk bereikt, dat zijn in totaal 261 inwoners van De6-gemeenten, gemiddeld 37 per maand. Voor de coronacrisis lag het bereik in andere gemeenten op ca. 70%, bij inzet op huisbezoek. Daarmee vergeleken is het gemiddelde bereik in De6-gemeenten, gezien de huidige omstandigheden, goed te noemen. Het bereik verschilt per gemeente (figuur M3). De cijfers suggereren dat veel, diverse en persoonlijke contactpogingen eraan bijdragen dat meer inwoners worden bereikt.

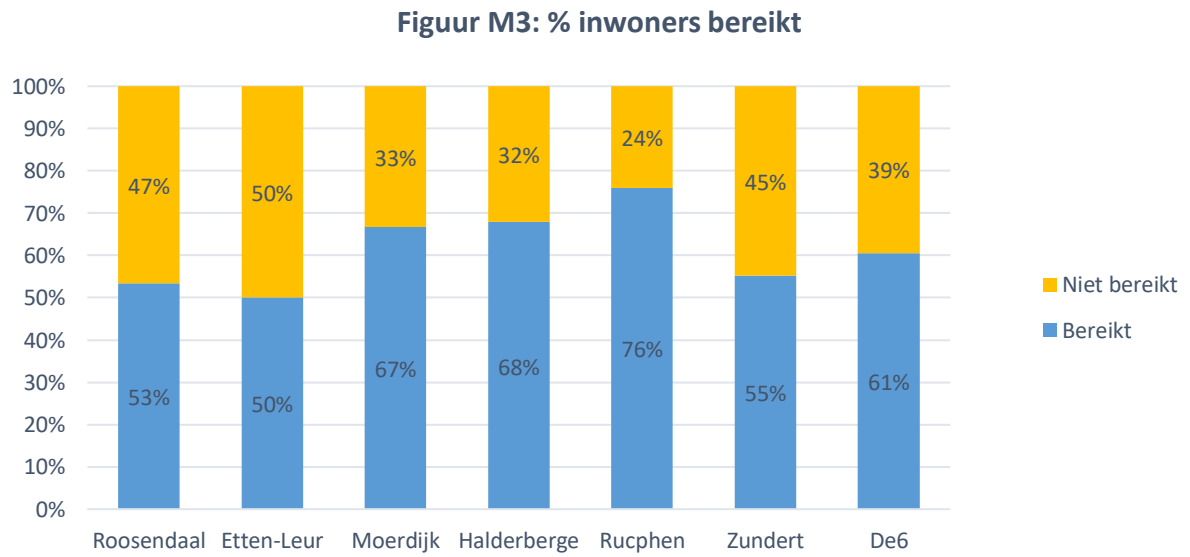

Resultaten van de interventies

Als een inwoner wordt bereikt, bespreekt de hulpverlener met de inwoner wat er speelt en wat er nodig is om de problemen op te lossen. De Vroeg Eropaf interventie duurt hooguit vier weken en kan leiden tot vier eindresultaten:

1. *Verwijzing*
   Problemen kunnen niet worden opgelost binnen het traject Vroeg Eropaf. Er vindt doorverwijzing plaats naar vervolghulp van financiële en/of niet-financiële aard. Denk aan budgetbeheer, een aanvraag schuldhulpverlening of verwijzing naar algemeen maatschappelijk werk.
2. *Quick fix*
   Problemen kunnen worden opgelost binnen het traject Vroeg Eropaf. De uitvoerder helpt de inwoner met bijvoorbeeld het afsluiten van een betalingsregeling of het aanvragen van toeslagen, een uitkering of andere inkomensverruimende voorzieningen.
3. *Klant geeft aan dat hij het zelf probeert op te lossen*
   De inwoner zegt dat hij (eerst) zelf aan de slag gaat met de betalingsproblemen. Als de uitvoerder dit antwoord registreert, is er inhoudelijk contact geweest over de achterstanden. Vaak heeft de uitvoerder de indruk dat de interventie zinvol was, omdat de inwoner aan het denken is gezet en nu of later tot actie over zal gaan.
4. *Klant geeft aan dat hij geen behoefte heeft aan onze hulp*
   Dit antwoord wordt geregistreerd als een inwoner de interventie niet op prijs stelt, ontkent dat er achterstanden zijn en/of het hulpaanbod om een andere reden nadrukkelijk afwijst.

Figuur M4 toont de eindresultaten van de De6-gemeenten over de meetperiode. In de cijfers zijn niet meegenomen de inwoners waarbij het traject eind oktober nog niet was afgerond. Ook ontbreken de inwoners die alsnog hulp wilden, nadat de casus al was afgesloten. Dit gebeurt regelmatig.

De eindresultaten verschillen per gemeente (figuur M5).

Figuur M4: % eindresultaten De6

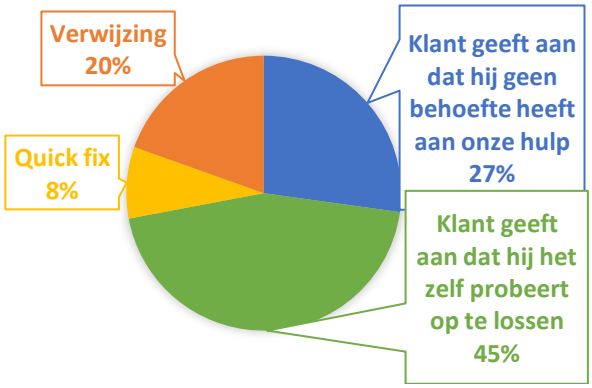

Figuur M5: % eindresultaten per gemeente (bereikte inwoners)

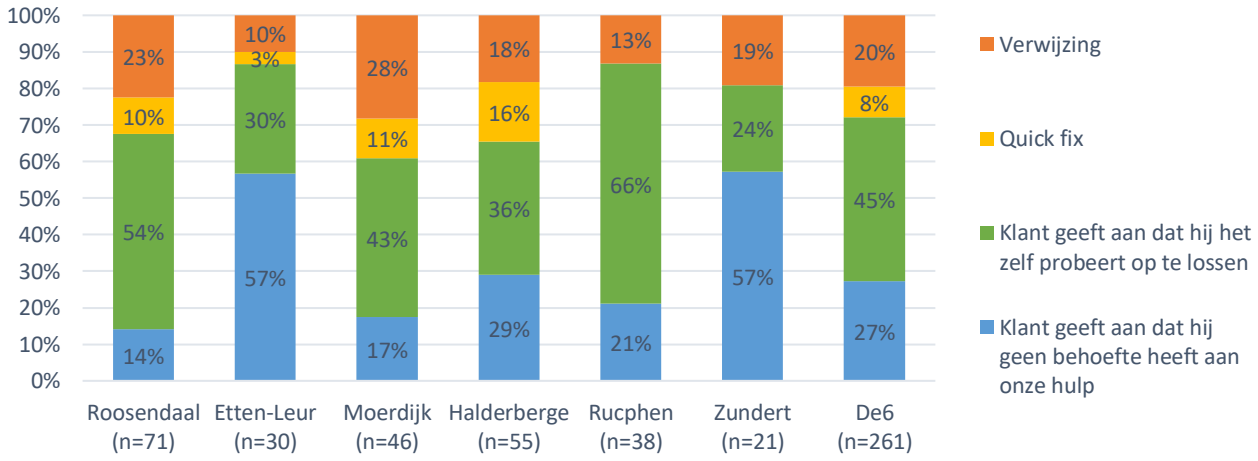

Ervaringen uitvoerders
De uitvoerders doen het werk voor het project Vroeg Eropaf in het algemeen met plezier. Factoren die hieraan positief bijdragen zijn de inzet op persoonlijk contact (met name huisbezoek), positieve feedback van inwoners en goede samenwerking in een team van schuldhulpverlener(s) en maatschappelijk werker(s) of meedenkcoach(es).
De uitvoerders beschouwen ieder contact als zinvol, ook zonder meetbaar resultaat, omdat ieder contact ertoe kan bijdragen dat inwoners hun financiële problemen gaan onderkennen en willen oplossen.

Tijdsbesteding
De gemiddelde tijdsbesteding per casus verschilt sterk per gemeente en varieerde tussen 3 en 6,5 uur, inclusief reistijd en administratie en inclusief casussen waarbij geen contact ontstaat.
In gemeenten waar veel huisbezoeken (mogen) worden afgelegd, gaat tijd zitten in reizen, maar ook meer tijd in de hulpverlening zelf. Deze contactmethode levert immers de meeste respons op.

Samenwerking
Afgezien van corona, verloopt de uitvoering van het proces Vroeg Eropaf zoals tevoren voorzien. Betrokkenen zijn in het algemeen goed te spreken over de samenwerking binnen de gemeenten en met de signaalpartners en de softwareleverancier. Het samen optrekken en delen van ervaringen in De6-verband heeft duidelijk meerwaarde.

Gegevensbescherming
Er zijn geen incidenten geweest met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het project Vroeg Eropaf. Als inwoners vragen hebben over hun privacy, kunnen de hulpverleners deze goed beantwoorden.

Communicatie
Er is na de start van het project geen verdere algemene bekendheid aan het project gegeven. Deze evaluatie en de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zullen worden aangegrepen om Vroeg Eropaf opnieuw onder de aandacht te brengen van inwoners en stakeholders.

Wetswijziging vanaf 1 januari 2021
Vanaf 1 januari 2021 wordt vroegsignalering van schulden wettelijk verplicht. De aanpak Vroeg Eropaf in De6-gemeenten moet drastisch worden uitgebreid, omdat vanaf 1 januari nog veel meer signalen zullen binnenkomen en bovendien al deze signalen moeten worden opgevolgd met een hulpaanbod. Er wordt hard gewerkt om hiervoor de noodzakelijke voorbereidingen te treffen. De6-gemeenten hebben met de reeds opgedane ervaring en een goed functionerend automatiseringssysteem een voorsprong op gemeenten die nog niets aan vroegsignalering doen. De opgedane ervaring, zoals beschreven in deze evaluatie, zal worden meegenomen bij de uitbreiding van de aanpak Vroeg Eropaf.

Geplante zaadjes
We zien dat mensen die we maanden geleden benaderd hebben (en toen vaak niet hebben kunnen bereiken) nu alsnog bellen voor hulp. Het zaadje wat we toen geplant hebben met onze brieven en flyers, komt nu alsnog tot bloei. Ook zijn er mensen die we op weg hebben geholpen en die later nog een keer terugbellen met een korte vraag. Het is de vraag wat deze mensen gedaan zouden hebben zonder onze persoonlijke uitnodiging om contact op te nemen.

ARMOEDEMONITOR + INKOMENS EFFECTRAPPORTAGE 2020

GEMEENTE ROOSENDAAL

Armoedemonitor + Inkomens effectrapportage gemeente Roosendaal

Onderzoek naar de omvang en samenstelling van de doelgroepen voor het gemeentelijke minimabeleid en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen in de gemeente Roosendaal.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Roosendaal

Datum
September 2020

Auteurs
Tessa Schoot Uiterkamp
Bert van Putten

Databewerking
Jan Everhardus

Grafische ondersteuning
Senne Trip
Pieter Jan Karsijns

KWIZ
Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ. Het overnemen van cijfers en/ of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Inleiding 2
Grafische samenvatting 4
Samenvatting 6
1. Minima in beeld 24
2. Minimakinderen tot 18 jaar in beeld 31
3. Minimaregelingen 35
4. Wmo en schuldhulpverlening 43
5. De inkomenseffecten 45
Bijlage 1. Methodiek Armoedemonitor 52
Bijlage 3. Kenmerken kinderen 55
Bijlage 4. Kenmerken minima tot 100% Wsm 56
Bijlage 5. Gebruik minimaregelingen naar bijstand 57
Bijlage 6. Bereik minimaregelingen per wijk 58
Bijlage 7. Aantallen minima naar woonwijk 59
Bijlage 8. Methodiek Inkomens Effectrapportage 60
Bijlage 9. Financiële maandoverzichten Inkomenseffecten 63
Bijlage 10. Afkortingen 69

Inleiding

Het armoedebeleid is in de gemeente Roosendaal een actueel thema. Het huidige armoedebeleid is beschreven in het visiedocument "Integraal Armoedebeleid". Eén van de in dit document vermelde aanknopingspunten om het beleid te optimaliseren, is het in kaart brengen van de risicogroepen voor armoede en het vaststellen van het bereik en de effecten van de minimaregelingen.

De gemeente heeft KWIZ daarom gevraagd om een Armoedemonitor en een Inkomens Effectrapportage op te stellen. De Armoedemonitor geeft inzicht in de omvang en kenmerken van de doelgroep van het minimabeleid, alsmede het bereik van de regelingen. De Inkomens Effectrapportage geeft inzicht in de inkomenseffecten van landelijke en lokale regelingen.

Opzet Armoedemonitor

De Armoedemonitor beschrijft de doelgroep voor het lokale minimabeleid aan de hand van een aantal kenmerken. Daarnaast brengt de monitor het gebruik en bereik van de verschillende minimaregelingen in beeld. De gegevens over de omvang en samenstelling van de doelgroep geven de situatie per 1 juli 2020 weer (peildatum minimapopulatie), op basis van het inkomen op het Wettelijk sociaal minimum (Wsm).

Onderzoeksmethode Armoedemonitor

De gemeente heeft geen rechtstreekse toegang tot inkomensgegevens van haar inwoners. Door gebruik van diverse informatiebronnen van gemeentelijke regelingen voor minimahuishoudens, maken we een inschatting van het aantal minimahuishoudens op 1 juli 2020. Daarvoor zijn registraties van de volgende voorzieningen gebruikt: de Participatiewet, minimaregelingen, collectieve zorgverzekering, kwijtschelding gemeentelijke belastingen, de voedselbank, Jeugdfonds cultuur, Stichting Paul en Stichting Leergeld. Dit is vervolgens aangevuld met registraties over de Wmo, Jeugdwet, schuldhulpverlening, het Steunfonds en ZZP'ers bij de Kamer van Koophandel. Met behulp van de Basisregistratie Personen (BRP) zijn de gebruikersgegevens vervolgens op huishoudniveau gegroepeerd. Op deze manier ontstaat een samenhangend beeld over de omvang en samenstelling van de minimapopulatie, de mate van gebruik van voorzieningen en de overlap in het gebruik van voorzieningen op andere beleidsterreinen.

Omdat wij niet over inkomensgegevens van alle inwoners beschikken, komt de groep die geen gebruikmaakt van een van bovenstaande regelingen of voorzieningen niet voor in de Armoedemonitor. Wanneer we het in deze monitor hebben over minimahuishoudens zijn dit de huishoudens die we in beeld hebben gekregen via de bovenstaande onderzoeksmethode; daarmee hebben ongeveer 90 tot 95 procent van alle minimahuishoudens in de gemeente in beeld. Het is op basis van de onderzoeksmethodiek niet mogelijk om de ontbrekende 5 à 10 procent nauwkeurig groep in beeld te krijgen – wel doen we een schatting van het aantal minima dat nu niet in beeld is (en daarmee van de totale minimapopulatie). Het is overigens mogelijk dat een deel van die groep ook geen gebruik wil maken van gemeentelijke ondersteuning.

De kenmerken van het huishouden zijn gebaseerd op de kenmerken van de oudste persoon in het huishouden.

Opzet Inkomens Effectrapportage

De Inkomens Effectrapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minima en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert.

Voor zes verschillende huishoudtypen met vier verschillende inkomens ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum worden de effecten berekend. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen

van het Nibud[1]. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op de manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

Na de samenvatting waarin de belangrijkste kenmerken van de minimapopulatie visueel worden weergegeven, worden de belangrijkste uitkomsten beschreven in de samenvattende analyse. In hoofdstukken 1 en 2 wordt de minimapopulatie in kaart gebracht. Hoofdstuk 3 gaat in op het bereik van de minimaregelingen en in hoofdstuk 4 wordt de overlap met Wmo en schuldhulpverlening beschreven. In hoofdstuk 5 staan de inkomenseffecten van landelijke en lokale regelingen.

In de bijlagen staan de onderzoeksmethodieken verder uitgeschreven en wordt een aantal achterliggende cijfers weergegeven: kenmerken van alle huishoudens en kinderen in de gemeente, kenmerken van minima tot 100 procent Wsm, gebruikers van regelingen uitgesplitst naar bijstandsgerechtigd of niet en naar wijk. Alle landelijke cijfers zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en vergelijking met andere gemeenten wordt gedaan op basis van ervaringscijfers van KWIZ.

[1] Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

MINIMA IN ROOSENDAAL

Minimahuishoudens in beeld

12% van de huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm), dit zijn **4.416** huishoudens.

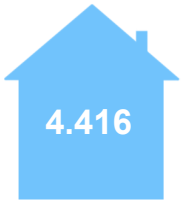

1 juli 2020

Inkomensbron

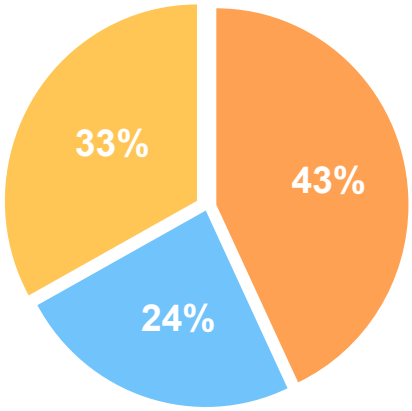

Inkomensbronnen van de minima-huishoudens op 1 juli 2020.

- Bijstand
- AOW
- Overig

Bijstand

Aantal minimahuishoudens met een bijstandsuitkering op 1 juli 2020.

Minimakinderen

15% van alle kinderen tot 18 jaar groeit op in een huishouden met een inkomen tot 120% Wsm, dit zijn **2.220** kinderen.

2.220

Langdurig minima

73% van alle minima heeft al 3 jaar of langer een minimuminkomen.

Wijken

21%

van alle huishoudens in de wijk **Noord** heeft een inkomen tot 120% Wsm. Dit aandeel is hoger dan in de andere wijken. Ook in de wijk West is het aandeel minima hoger dan gemiddeld in de gemeente Roosendaal.

Eenoudergezinnen

37%

van de eenouder-gezinnen (op huishoudniveau) heeft een inkomen tot 120% Wsm. Kinderen in een eenoudergezin groeien bijna vier keer zo vaak op in een minimahuishouden als kinderen in een huishouden met twee ouders.

Niet-westerse achtergrond

39%

van alle huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft een inkomen tot 120% Wsm.

Minimaproblematiek

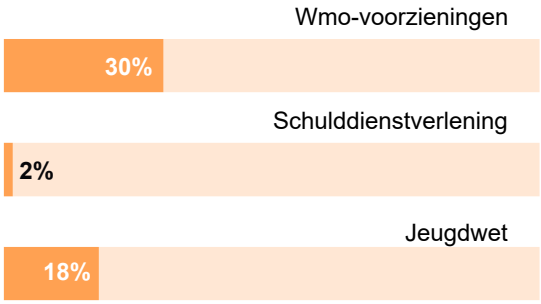

Bereik minimaregelingen

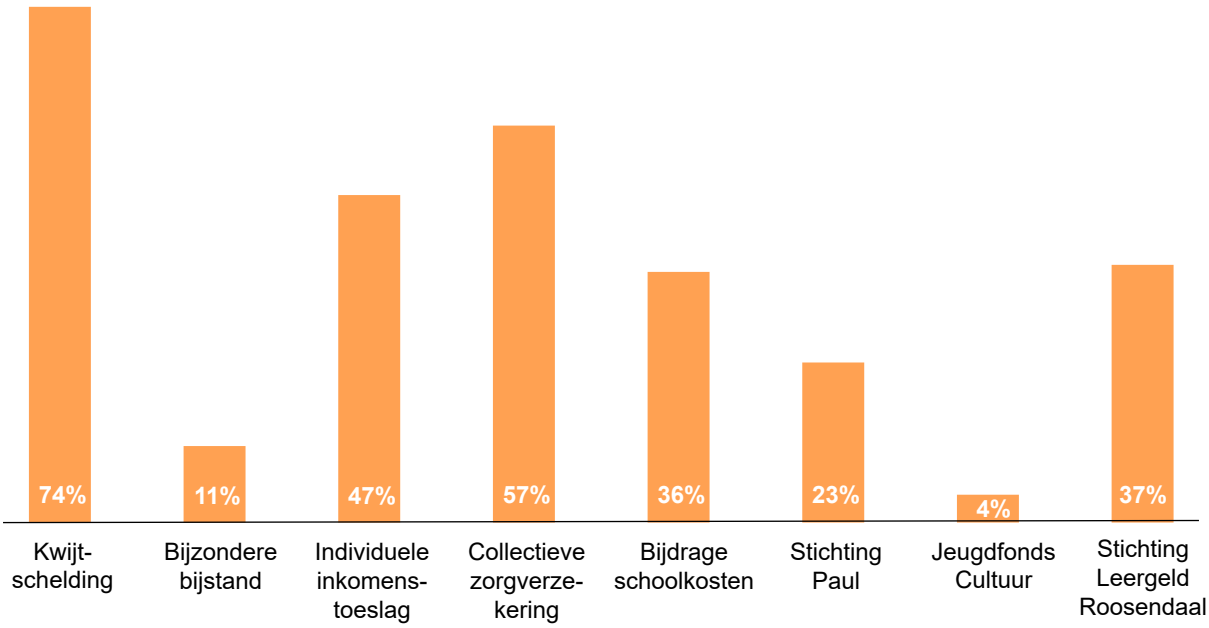

Samenvatting

In deze samenvatting gaan we in op de minimapopulatie op 1 juli 2020 (huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm) en geven we de inkomenseffecten van landelijke en lokale regelingen weer.

Bevindingen

Gemeente heeft 4.416 van de (naar schatting) 4.750 minimahuishoudens in beeld

De Armoedemonitor brengt de minimahuishoudens in kaart op basis van bestanden van diverse registraties waarin minima voorkomen. Dit zijn 4.416 huishoudens in de gemeente Roosendaal. Het *totaal* aantal minimahuishoudens, dus ook degene die niet in beeld zijn bij de gemeente, schatten we op 4.750[2].

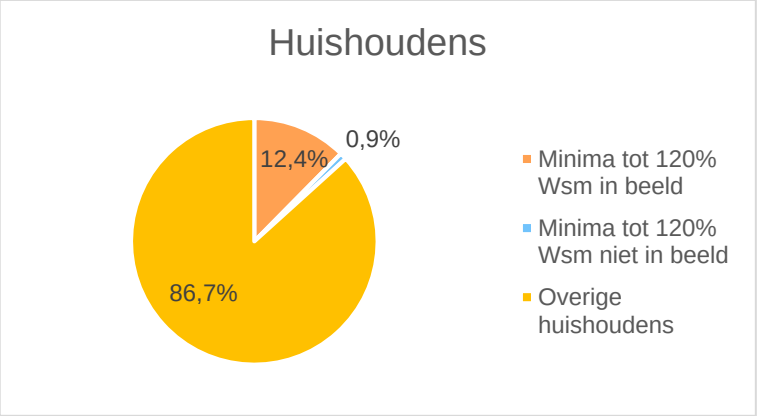

Het aandeel van 12,4 procent minimahuishoudens is iets hoger dan het gemiddelde van rond de 11 procent dat we bij gemeenten van vergelijkbare grootte zien.

In de gemeente wonen 2.220 kinderen tot 18 jaar in minimahuishoudens

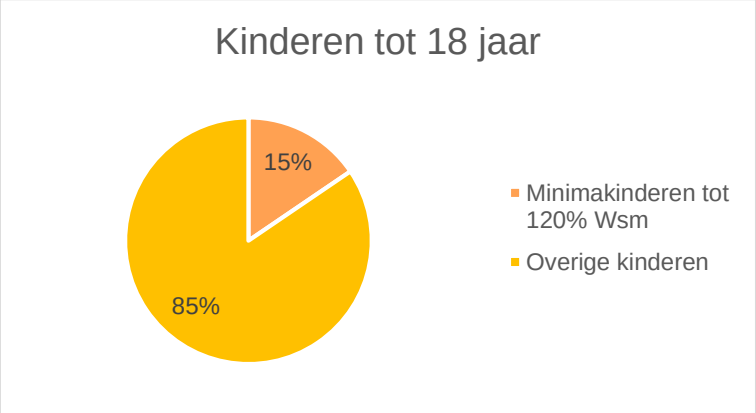

Het aandeel van 15 procent kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishoudens is hoger dan het gemiddelde dat we zien bij gemeenten van vergelijkbare grootte (10 à 12 procent). Bij de meeste gemeenten is het aandeel minimakinderen iets hoger dan het aandeel minima*huishoudens*; dat is in Roosendaal ook het geval. Iets meer dan de helft van de minimakinderen groeit op in een gezin met een bijstandsuitkering.

[2] Met behulp van de KWIZ Index hebben we een schatting gemaakt van de *totale* minimapopulatie in de gemeente. Deze Index is gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en gemeentelijke gebruikscijfers.

Kinderen uit eenoudergezin, kinderen met niet-westerse migratieachtergrond en kinderen in Langdonk hebben meer kans op armoede

Gemiddeld gezien groeit 15 procent van alle kinderen tot 18 jaar op in een minimahuishouden. Onder sommige groepen is dat aandeel een stuk hoger, zoals de figuur laat zien.

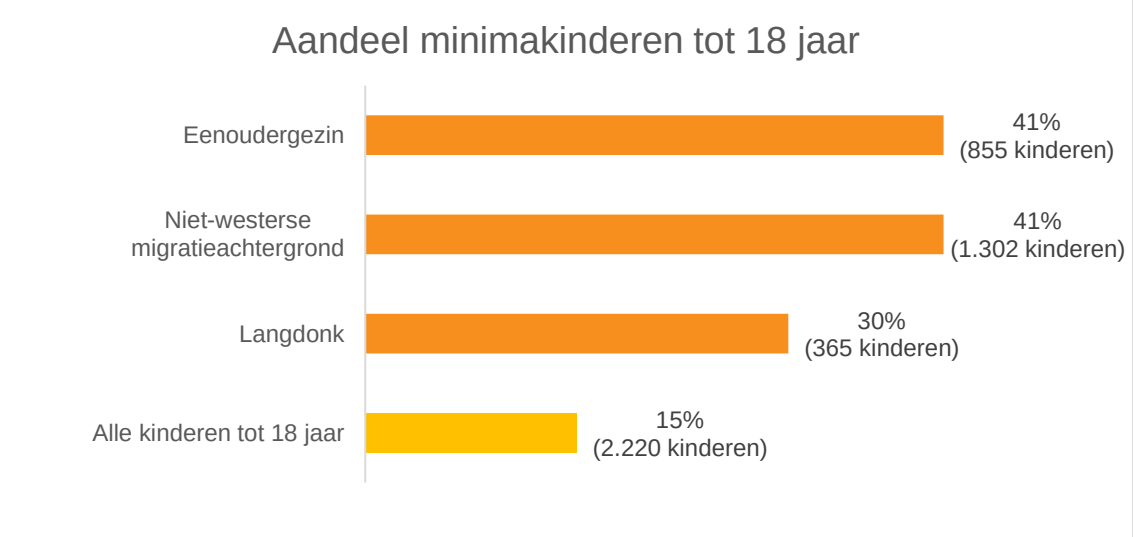

Verdeling naar inkomensbron van alle minima komt redelijk overeen met andere gemeenten

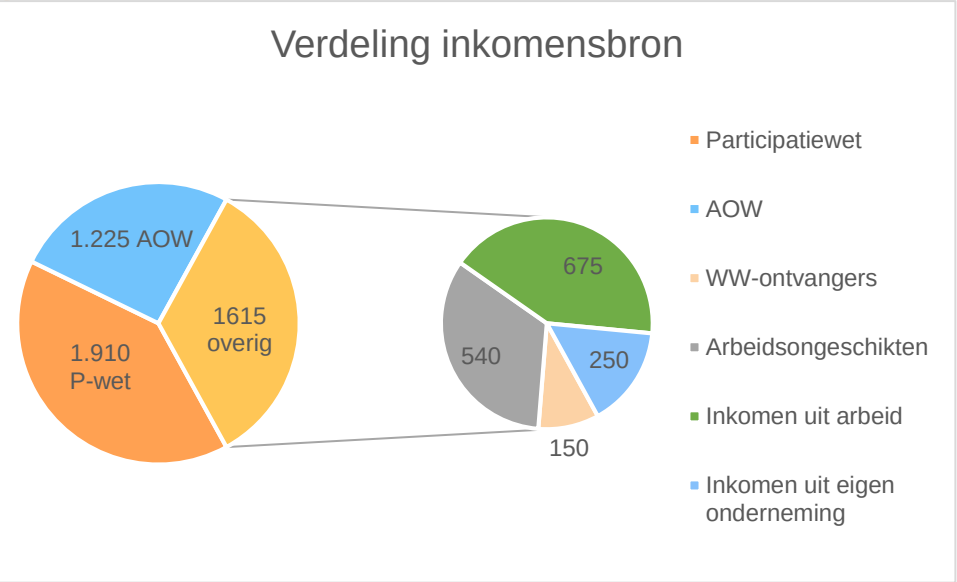

Bijna de helft van alle 4.750 minimahuishoudens heeft een uitkering vanuit de Participatiewet (1.910 huishoudens). Naar verwachting zal dit door (de gevolgen van) de coronacrisis de komende tijd stijgen. Daarnaast zijn er (naar schatting) 1.615 minimahuishoudens met een andersoortig inkomen, voornamelijk vanuit arbeid (675) en uit de WW (540).

Meer dan de helft van de minimahuishoudens die in beeld zijn is alleenstaand, 38% heeft een niet-westerse migratieachtergrond en 17% woont in Groot Kroeven

De figuur geeft de verdeling naar kenmerk van de minimahuishoudens weer.

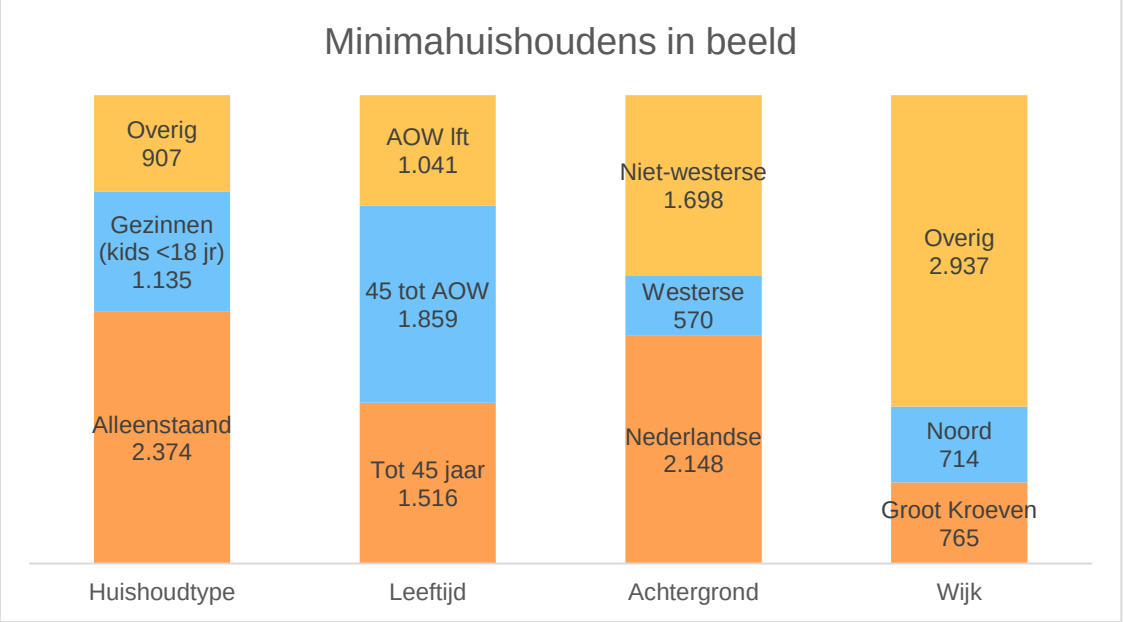

Eenoudergezinnen, huishoudens met niet-westerse migratieachtergrond en huishoudens in Roosendaal Noord hebben meer kans op armoede

Gemiddeld gezien is 12 procent van alle huishoudens in de gemeente in beeld als minimahuishouden. Onder sommige groepen is dat aandeel een stuk hoger, zoals de figuur laat zien.

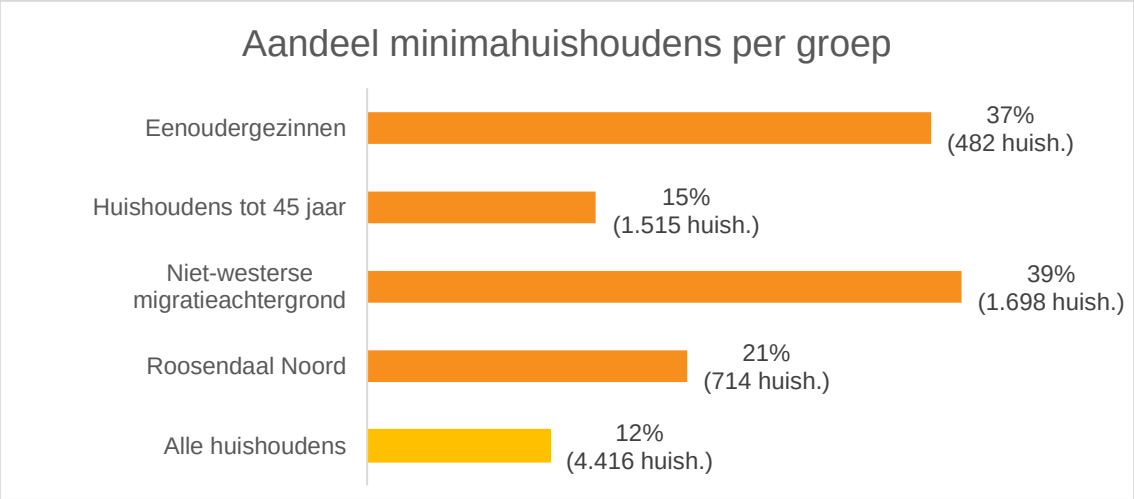

Driekwart is langdurig minima, 13 procent is het afgelopen jaar 'ingestroomd'

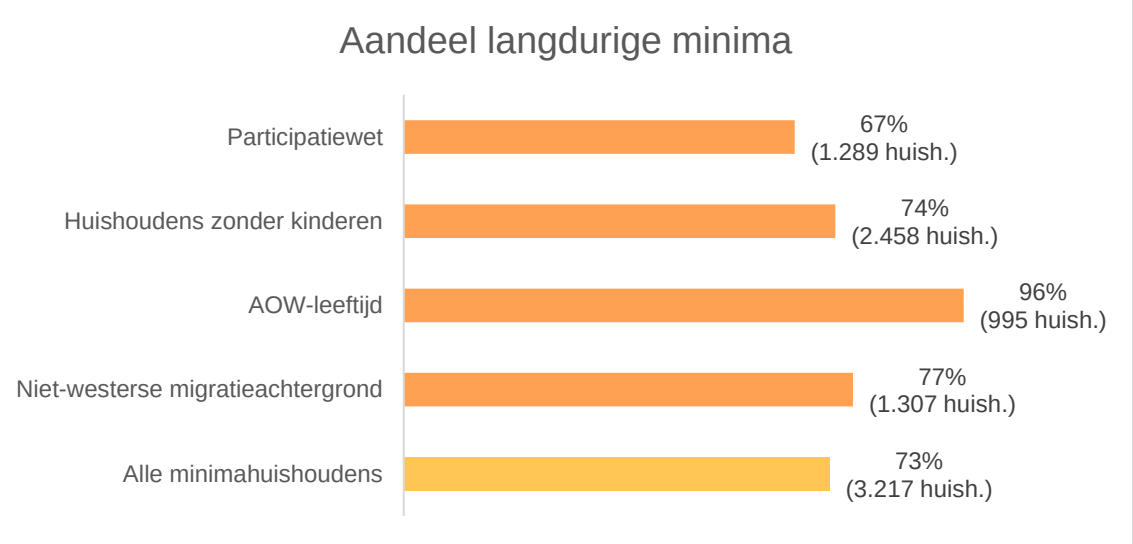

Regelingen

In onderstaande figuur staat het bereik per regeling. Dit is het gebruik van de regeling, afgezet tegen de totale doelgroep (dus ook tegen de minima die niet in beeld zijn).

Figuur S1. Bereik minimaregelingen

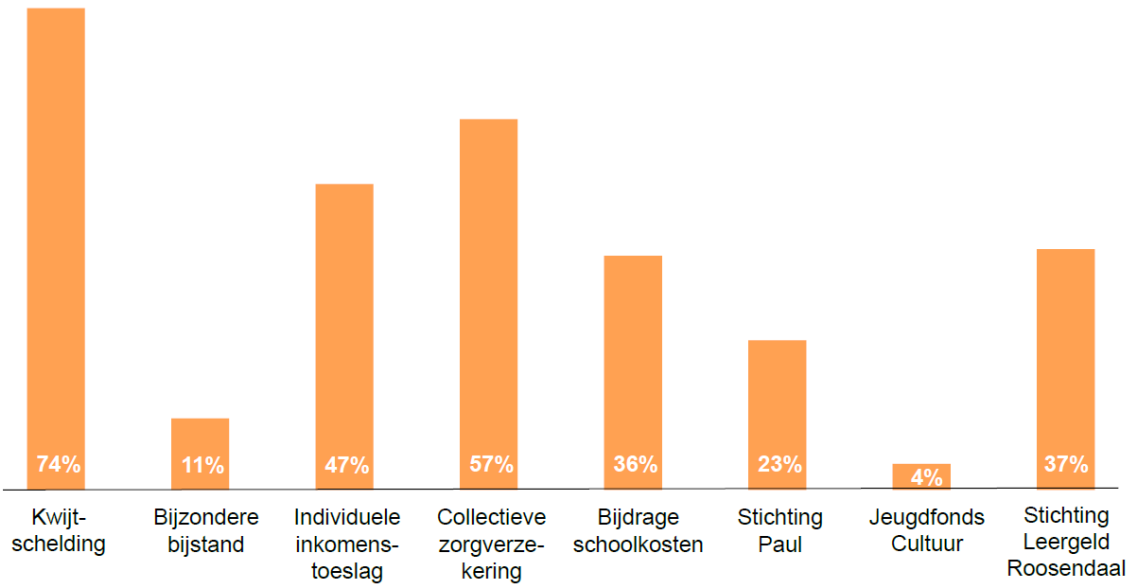

- In 2020 hebben 2.512 huishoudens gebruikgemaakt van de kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen. Dit betekent dat 74 procent van de doelgroep gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Dit ligt in lijn met het gemiddelde van 70 à 75 procent dat we bij andere gemeenten vinden;
- De bijzondere bijstand kent een bereik van 11 procent onder de doelgroep, in de analyseperiode hebben 500 huishoudens een of meerdere keren een verstrekking gekregen vanuit de bijzondere bijstand (samen kregen zij 1.076 verstrekkingen). Het bereik ligt aanzienlijk lager dan het gemiddelde bereik van 25 procent dat we bij andere gemeenten zien. De meeste bijzondere bijstand is verstrekt voor rechtsbijstand (aan 196 huishoudens) en voor bewindvoeringskosten (aan 176 huishoudens). Er zijn 223 huishoudens die (ook) bijzondere bijstand hebben gekregen voor andere kosten;

- In de analyseperiode hebben 942 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele inkomenstoeslag en dat leidt tot een bereik van 47 procent. Dat ligt rond het gemiddelde van 50 procent dat we in veel andere gemeenten zien;
- In 2020 hebben 2.707 huishoudens (en 3.458 volwassenen) gebruikgemaakt van de collectieve zorgverzekering, een bereik van 57 procent van de doelgroep. In andere gemeenten is een gemiddeld bereik tussen 30 en 40 procent gangbaar. Het bereik in de gemeente Roosendaal ligt hier dus ver boven. Een op de drie huishoudens die collectief verzekerd is, maakt daarnaast van geen enkele andere minimaregeling gebruik. Ruim een derde (39 procent) van de huishoudens die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering krijgen ook ondersteuning vanuit de Wmo. Zij maken voornamelijk gebruik van het meest uitgebreide pakket Gemeente Extra Uitgebreid;
- De bijdrageregeling voor schoolkosten is in de analyseperiode gebruikt door 215 huishoudens, een bereik van 36 procent onder de doelgroep. In andere gemeenten is het gemiddelde bereik van regelingen voor schoolkosten zo'n 35 à 40 procent;
- 406 kinderen hebben in de analyseperiode gebruikgemaakt van Stichting Paul. Dit is een bereik van 23 procent van de doelgroep. Het Jeugdfonds Sport, dat in veel andere gemeenten actief is en die vergelijkbare doelen heeft als Stichting Paul, kent meestal een bereik van 30 tot 35 procent;
- In 2019 hebben 64 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Cultuur, dit is een bereik van 4 procent van de doelgroep. Ook in andere gemeenten bereikt het Jeugdfonds cultuur meestal zo'n 5 procent van de doelgroep. De meeste minimakinderen kiezen in het algemeen voor een vergoeding voor sport vanuit het Jeugdfonds;
- In 2019 hebben 652 kinderen een of meerdere verstrekkingen gekregen vanuit Stichting Leergeld, een bereik van 37 procent in de doelgroep. Het bereik van Stichting Leergeld ligt in andere gemeenten gemiddeld tussen de 35 en 40 procent.

De gemeente heeft een vrij uitgebreid pakket aan regelingen en ook het gebruik van de meeste regelingen is goed te noemen. Gemiddeld maken minimahuishoudens van 1,4 van de 4 regelingen voor volwassenen gebruik. Eenoudergezinnen, huishoudens met een bijstandsuitkering en met een niet-westerse migratieachtergrond maken van meer regelingen gebruik dan gemiddeld. Huishoudens jonger dan 27 jaar, huishoudens met een AOW-uitkering en huishoudens met een overige inkomensbron maken relatief weinig gebruik van de minimaregelingen voor volwassenen.

Van alle minimahuishoudens in de gemeente (inclusief die niet in beeld zijn) maakt 19 procent van geen enkele regeling voor volwassenen gebruik. Voor de regelingen voor kinderen is het aandeel niet-gebruikers een stuk hoger: de helft van de minimagezinnen met schoolgaande kinderen maakt van geen enkele kindregeling gebruik. Het gemiddelde gebruik van de 4 regelingen voor kinderen is 0,8 regeling per minimagezin. Bij de kindregelingen valt op het bereik onder kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond een stuk hoger is dan onder kinderen met een andere achtergrond.

Overige ondersteuning

91 huishoudens maken gebruik van de voedselbank

Van deze groep krijgt 43 procent ook een bijstandsuitkering. Een derde vormt een huishouden met kinderen en iets meer dan de helft is alleenstaand. 70 van de 91 huishoudens maken ook van een of meerdere minimaregelingen gebruik.

36 huishoudens kregen tegemoetkoming Steunfonds huisuitzettingen (juli '19 – juli '20)

Het Steunfonds huisuitzettingen is bedoeld om dreigende huisuitzetting te voorkomen. Bewoners kunnen een beroep doen op ondersteuning om te voorkomen dat zij uit hun woning worden gezet als zij de huur niet kunnen voldoen. In de periode 1 juli 2019 tot 1 juli 2020 werden 36 huishoudens in totaal geholpen voor een bedrag van € 52.309. Per keer werd een gemiddelde tegemoetkoming uitgekeerd van € 769. Sommige huishoudens kregen meerdere keren hulp. Gemiddeld is er per huishouden een bedrag van € 1.453 uitgekeerd.

Van de 36 huishoudens zijn er 25 ook in beeld bij de gemeente als minimahuishoudens, zij hebben bijvoorbeeld een bijstandsuitkering of hebben gebruik gemaakt van een minimaregeling.

Minima maken vaker dan niet-minima gebruik van Wmo, SDV[3] en Jeugdwet

De figuur geeft voor minima en voor niet-minima het aandeel huishoudens weer dat van de voorziening gebruikmaakt.

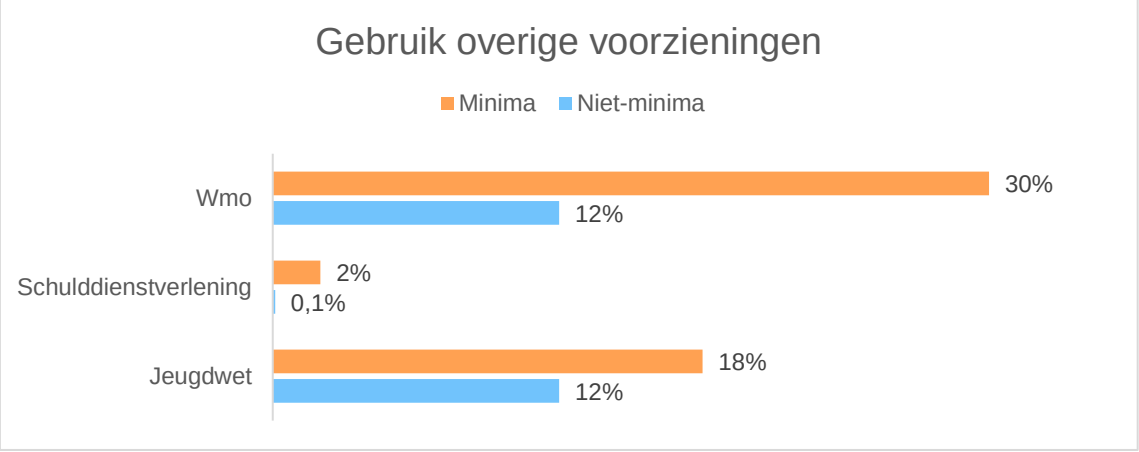

Inkomenseffecten landelijke en lokale regelingen

Financieel gezien is de invloed van de gemeente kleiner dan die van het Rijk[4]

Het maximale bedrag dat minima vanuit gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen is veel lager dan het bedrag dat ze aan toeslagen van het Rijk (en aan uitkering) kunnen krijgen, zoals de onderstaande figuren in beeld brengen.

Figuur S2. Bestandsdelen inkomens minima 100 en 120% Wsm (minima < 3 jaar)

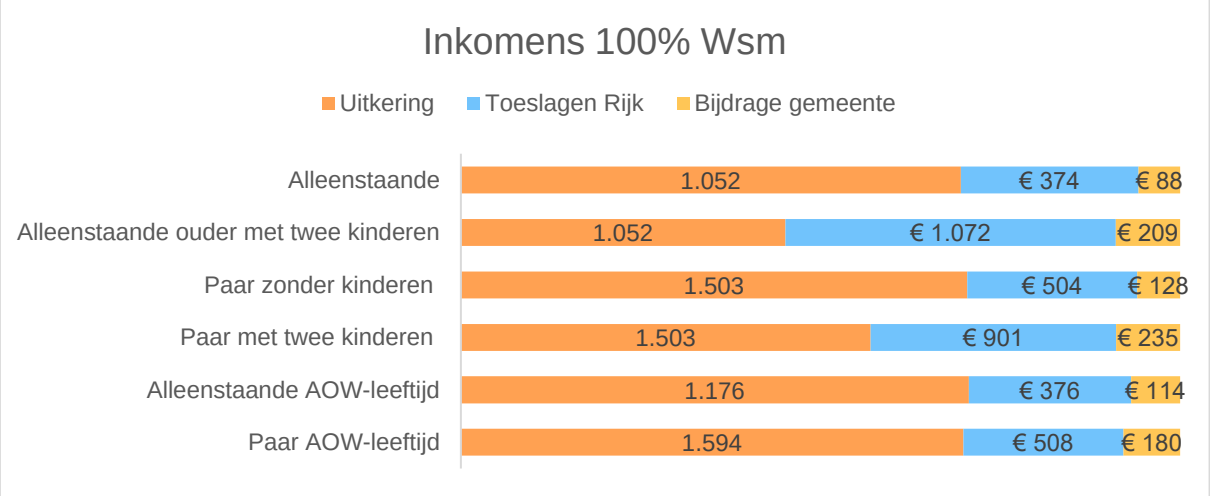

[3] De cijfers van schulddienstverlening betreffen de klanten bij de Kredietbank/PLANgroep.
[4] In bijlage 9 zijn per huishoudtype de inkomensbronnen en uitgaven nader uitgewerkt in een maandbegroting.

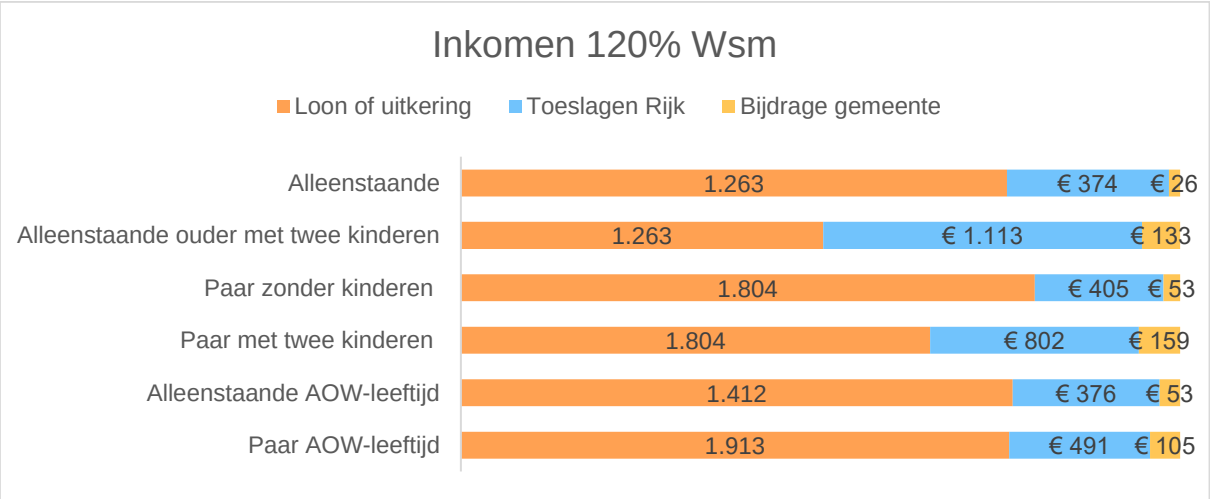

Recht op gemeentelijke regelingen vervalt in één keer, hoogte Rijkstoeslagen daalt geleidelijk

Op de kwijtschelding na, hebben de minimaregelingen een inkomensgrens van 120 procent Wsm. Bij een hoger inkomen verliezen minima direct het recht op alle regelingen, terwijl de toeslagen van het Rijk geleidelijk afnemen, al varieert de afname per huishoudtype. Paren krijgen al bij een inkomen hoger dan bijstandsniveau te maken met een afname van de toeslagen, terwijl alleenstaande ouders langer recht houden op hetzelfde bedrag aan toeslagen.

Het bedrag uit de gemeentelijke regelingen zorgt ervoor dat huishoudens maandelijks meer ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit geldt met name voor paren (zowel met als zonder kinderen) met een bijstandsuitkering. Zonder de gemeentelijke regelingen zouden zij bijna geen geld overhouden voor het doen van vrije bestedingen. De kanttekening die hierbij is te plaatsen is dat, zoals uit de Armoedemonitor blijkt, niet iedereen gebruik maakt van alle regelingen. De daadwerkelijke inkomsten van de meeste minima zullen daarom minder zijn dan hierboven weergegeven. In de onderstaande figuur geven we de maximale bijdrage van de gemeentelijke regelingen weer voor gezinnen; voor deze groep zijn de meeste regelingen beschikbaar.

Figuur S3. Maandelijks maximaal bedrag minimaregelingen gezinnen tot 120% Wsm [5]

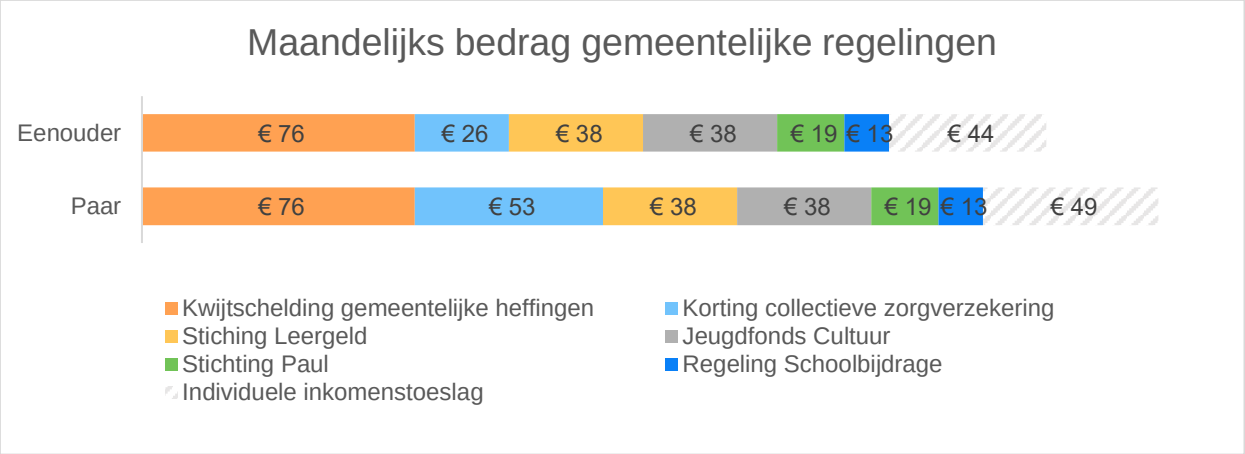

Werken loont

Werken loont: wanneer huishoudens in Roosendaal vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120 of 130 procent Wsm gaan zij er in totaal inkomen altijd op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en de gemeentelijke regelingen. Deze vooruitgang in totaal

[5] In bijlage 9 zijn per huishoudtype de inkomensbronnen en uitgaven nader uitgewerkt in een maandbegroting.

inkomen is echter niet evenredig met de vooruitgang in loon. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm. Voor huishoudens met kinderen heeft dit tot gevolg dat zij bij een hoger loon soms toch een lager totaal inkomen hebben.

Figuur S4. Groei in totaal inkomen t.o.v. 100 procent Wsm bij werkaanvaarding[6][7]

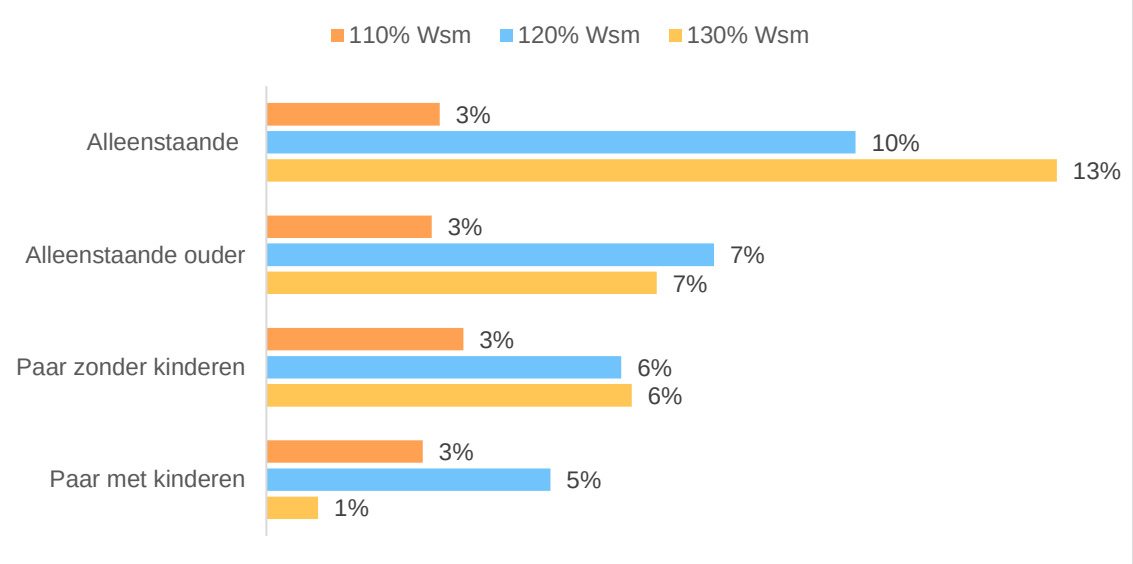

Werken financieel meest aantrekkelijk voor alleenstaanden, minst voor paren met kinderen

Alleenstaanden en paren zonder kinderen gaan er bij iedere vooruitgang in loon (tot 130 procent Wsm) ook in totaal inkomen telkens op vooruit: een hoger loon leidt altijd tot een hoger totaal inkomen. Alleenstaanden gaan er bij ieder hoger inkomen relatief gezien het meest van alle huishoudtypen op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. Voor huishoudens met kinderen loont werken tegen een *hoger* loon niet altijd. Bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm hebben alleenstaande ouders een iets lager totaal inkomen dan bij een loon gelijk aan 120 procent Wsm (- € 23). Paren met kinderen hebben bij een loon van 130 procent Wsm een lager totaal inkomen dan bij een loon van zowel 110 als 120 procent Wsm. Ze gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie wel op vooruit, al is dit niet meer dan enkele tientjes.

Conclusies

Op basis van de Armoedemonitor is een aantal doelgroepen te onderscheiden:

- Ofschoon 74 procent van de minimahuishoudens een huishouden zonder kinderen is, blijven gezinnen met kinderen een belangrijke doelgroep voor het armoedebeleid: 14 procent van alle gezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm en 15,5 procent van alle kinderen tot 18 jaar in de gemeente groeit op in armoede. Onder (kinderen in) eenoudergezinnen zijn deze aandelen nog hoger, zij hebben ongeveer vier keer zoveel kans om in armoede op te groeien dan in (kinderen in) twee-ouder gezinnen.
- Ook onder kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond is het aandeel dat opgroeit in een minimagezin (41 procent) een stuk hoger dan onder kinderen met een andere achtergrond. Hetzelfde geldt voor alle huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond: zij zijn oververtegenwoordigd in de minimapopulatie. Ook maken zij vaker dan gemiddeld van de verschillende minimaregelingen gebruik.

[6] De percentages in de grafiek zijn (voor de leesbaarheid) afgerond op hele getallen. Daarom zijn niet alle staven met dezelfde percentages even groot.
[7] Ook hier geldt dat de daadwerkelijke terugval in inkomsten uit de lokale regelingen minder zal zijn omdat niet iedereen van alle regelingen gebruik maakt. Huishoudens zullen er in de praktijk dus in de meeste gevallen er meer op vooruitgaan dan hier weergegeven.

- Alleenstaanden zonder kinderen: meer dan de helft van de minima is alleenstaand (38 procent van alle minima is alleenstaand en jonger dan de AOW-leeftijd). Voor hen is er nu geen specifieke participatie bevorderende regeling beschikbaar.
- De minimapopulatie is niet evenredig verdeeld over de verschillende wijken in de gemeente. In Roosendaal Noord is het aandeel minima met 21 procent het hoogst, gevolgd door Roosendaal West, waar 18 procent van alle huishoudens een minimuminkomen heeft. In de dorpen is 5 procent van alle huishoudens in beeld als minimahuishouden.
- Niet-bijstandsgerechtigden zijn een belangrijke doelgroep voor het armoedebeleid. Van de huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft minder de dan helft een uitkering vanuit de Participatiewet. Een derde van alle minimahuishoudens is afhankelijk van een ander inkomen, bijvoorbeeld als zelfstandig ondernemer, inkomen vanuit loon of een uitkering zoals WW en arbeidsongeschiktheid.
- Langdurige minima: 73 procent heeft 3 jaar of langer een inkomen van maximaal 120 procent Wsm. Deze groep heeft weinig perspectief op positieverbetering.

Op pagina's 16 tot en met 23 zoomen we verder in op vier van deze doelgroepen omdat ze oververtegenwoordigd zijn in de minimapopulatie (eenoudergezinnen, minima met een niet-westerse migratieachtergrond, minima uit Roosendaal Noord) of omdat ze in aantal een grote groep vormen binnen de minimapopulatie (alleenstaanden jonger dan de AOW-leeftijd). Van deze doelgroepen geven we de verdeling naar kenmerken weer evenals het bereik van regelingen onder deze doelgroep[8].

Minimaregelingen

- De meeste regelingen hebben een goed bereik onder de doelgroep. Ook het aantal regelingen dat minimahuishoudens gebruik (cumulatief gebruik) is goed te nomen, met name van de regelingen voor volwassenen;
- Ook mensen die gebruikmaken van de Voedselbank weten de gemeente goed te vinden: zij maken gebruik van de bijstand en/of van de regelingen. Daarnaast maken 276 ZZP'ers gebruik van het minimabeleid;
- Minima die gebruik willen maken van de collectieve zorgverzekering kunnen kiezen uit twee pakketten. Beide pakketten bieden vrij uitgebreide vergoedingen en beide vergoeden de eigen bijdrage Wmo/Wlz. De pakketten zijn hierdoor minder geschikt voor minima die minder zorgkosten maken en dus een minder uitgebreid pakket nodig hebben (en dus voldoende hebben aan een goedkoper pakket);
- Op dit moment is er geen participatieregeling voor volwassenen. Gemeenten die wel een dergelijke regeling hebben bereiken daarmee meestal 34 - 40 procent van de doelgroep;
- In de meeste gezinnen die gebruikmaken van Stichting Leergeld hebben meerdere kinderen een verstrekking vanuit Leergeld gekregen. Bij Stichting Paul is dat minder vaak het geval, daar is het aantal kinderen per gezin dat hiervan gebruikmaakt een stuk lager (hetzelfde geldt voor het Jeugdfonds Cultuur).

Inkomenseffecten en armoedeval

Werken vanuit de bijstand tegen een loon van 110, 120 of 130 procent Wsm loont. Echter, voor huishoudens met kinderen loont werken tegen een *hoger* loon niet altijd, zij krijgen soms te maken met de zogenaamde armoedeval (bij een hoger inkomen neemt hun totale inkomen juist af). Voor alleenstaande ouders is dit het geval als hun loon stijgt van 120 naar 130 procent Wsm. Paren met kinderen hebben bij een loon van 130 procent Wsm een lager totaal inkomen dan bij een loon van zowel 110 als 120 procent Wsm. Dit komt omdat bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm, het recht op alle minimaregelingen in een keer vervalt. Omdat de gemeente een uitgebreid pakket aan kindregelingen kent betekent dit dat een aanzienlijk bedrag hiervan voor minimagezinnen wegvalt. Daarnaast hebben meerpersoonshuishoudens nog te maken met een afname van de toeslagen van het Rijk. Overigens is de (financiële) invloed van de gemeente een stuk lager dan die van het Rijk; het bedrag dat minima vanuit de gemeentelijke regelingen kunnen krijgen is minder dan het bedrag aan landelijke toeslagen.

[8] Het betreft hier het bereik onder de minimahuishoudens die de gemeente in beeld heeft.

Aanbevelingen

- Minima die gebruik willen maken van de collectieve zorgverzekering kunnen kiezen uit twee pakketten. Beide pakketten bieden vrij uitgebreide vergoedingen en vergoeden de eigen bijdrage Wmo/Wlz. De pakketten zijn hierdoor minder geschikt voor minima die minder zorgkosten maken (en dus voldoende hebben aan een goedkoper pakket). De gemeente kan overwegen ook een derde pakket met een goedkopere premie aan te bieden voor minima met minder (hoge) zorgkosten. Zorgverzekeraars zijn voornemens om de collectiviteitskorting af te schaffen, waardoor onzeker is hoe voordelig (en zinvol) de collectieve zorgverzekering voor minima in de toekomst is. Een andere mogelijkheid is daarom om minima aan het eind van het jaar te begeleiden met de keuze voor een (nieuwe) zorgverzekering die het beste bij hun past – en daarbij ook te kijken naar 'reguliere' zorgverzekeringen. Dit is bijvoorbeeld wat de gemeente Emmen doet;
- Op dit moment is er geen participatieregeling voor volwassenen, terwijl wel 54 procent van de minima alleenstaande is. De gemeente kan overwegen om een participatieregeling in te stellen om met name ook de doelgroep (oudere) alleenstaanden in staat te stellen om te participeren in de samenleving. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld via een bijdrageregeling maatschappelijke activiteiten, een webshop voor minima of een algemene kortingspas;
- Minimakinderen kunnen van 4 verschillende kindregelingen gebruikmaken, een behoorlijk volledig aanbod. Tegelijkertijd kan het bereik van deze kindregelingen nog hoger. De vier regelingen worden door vier verschillende organisaties uitgevoerd en dat kan verwarrend zijn richting de doelgroep. Zorg er daarom voor dat de toegang goed geregeld is, eventueel via één centraal toegangspunt. Ook is het belangrijk dat de organisaties onderling goed naar elkaar doorverwijzen. Tenslotte is communicatie belangrijk, ook hierin kan worden overwogen om meer samen te werken in de communicatie-uitingen van de verschillende regelingen. Zorg ervoor dat de informatie-uitingen simpel en duidelijk zijn (ook voor inwoners die in meer of mindere mate moeite hebben met de Nederlandse taal) en zorg voor voldoende vindplaatsen van de informatie;
- Zorg voor aparte communicatie en informatievoorzieningen per doelgroep. Een derde van de minimahuishoudens is afhankelijk van een ander inkomen, bijvoorbeeld als zelfstandig ondernemer, inkomen vanuit loon of een uitkering zoals WW en arbeidsongeschiktheid. In tegenstelling tot bijstandsgerechtigden hebben zij geen klantmanager / directe informatiebron bij de gemeente. AOW'ers vormen hier nog weer een derde groep in. Veel minima met AOW maken alleen gebruik van de collectieve zorgverzekering. Benader ook deze doelgroep op een manier die bij hun past zodat alle minimahuishoudens weten waar zij recht op hebben.

Uit de Inkomenseffect Rapportage blijkt dat werken tegen een hoger loon niet altijd loont omdat het recht op minimaregelingen in een keer vervalt en de toeslagen afnemen. Daarnaast is een groot deel van de minima in de gemeente langdurig minima. Om de uitstroom te bevorderen kan de gemeente een aantal mogelijkheden overwegen:

- Een eerste mogelijkheid is te werken met een glijdende schaal voor inkomensgrenzen. Concreet houdt dit in dat bijvoorbeeld de inkomensgrens voor (een deel van de) (kind)regelingen wordt verruimd zodat niet in een keer het recht op alle regelingen vervalt bij een inkomen boven 120 procent Wsm;
- Een andere mogelijkheid is een meer glijdende schaal voor de hoogte van de bijdragen in te voeren, waarbij de bijdrage naar rato afneemt naarmate het inkomen hoger wordt. Er zijn verschillende gemeenten die dit op dit moment aan het onderzoeken zijn;
- Ontwikkelen van uitstroompremie om het zoeken naar betaald werk te stimuleren. Ook zou een overgangsregeling, waarbij minima na werkaanvaarding eenmalig (een deel van) de gemeentelijke bijdrage krijgen uitgekeerd waar zij eerst recht op hadden, een belemmering om aan het werk te gaan wegnemen. Deze regeling zorgt er dan voor dat de kosten voor werkaanvaarding (deels) worden weggenomen.
- Versimpelen van de procedures voor cliënten met bijstand die bijverdienen. Hierbij kan bijvoorbeeld gewerkt gaan worden met regelvrije of regelarme experimenten waarbij mensen een deel van de bijverdiensten mogen behouden. Dit kan afhankelijk worden gesteld van de uitgangspositie van de desbetreffende inwoner.

ALLEENSTAANDE OUDERS TOT 120% WSM MET MINDERJARIGE KINDEREN

In de gemeente Roosendaal wonen **1.312 alleenstaande ouders** met minderjarige kinderen – zij vormen 3,7 procent van alle huishoudens in de gemeente. In 2020 heeft de gemeente **482 alleenstaande ouders met een inkomen tot 120 procent Wsm** in beeld. Dat betekent dat **37 procent** van alle eenoudergezinnen een minimuminkomen heeft. Deze alleenstaande ouders vormen 11 procent van alle minimahuishoudens. Er wonen 855 kinderen tot 18 jaar in deze eenoudergezinnen.

Van de 482 eenoudergezinnen met een minimuminkomen heeft **53 procent een bijstandsuitkering (258 huishoudens).** De resterende 224 huishoudens hebben een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit een baan of WW-uitkering.

44 procent van de eenoudergezinnen met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft een **niet-westerse migratieachtergrond** (214 huishoudens), 39 procent heeft een Nederlandse achtergrond en 17 procent heeft een westerse migratieachtergrond.

Het merendeel van de eenoudergezinnen met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft al **drie jaar of langer** een minimuminkomen, **338** huishoudens oftewel 70 procent van alle eenoudergezinnen in de minimapopulatie. **11 procent** heeft **korter dan een jaar** een minimuminkomen.

20 procent van alle eenoudergezinnen met een minimuminkomen woont in de wijk **Groot Kroeven (97 huishoudens)**. Daarna vinden we de meeste eenoudergezinnen in de wijken Noord (16 procent) en West (16 procent).

Bereik regelingen vergeleken

In onderstaande figuur wordt het bereik van de minimaregelingen onder alleenstaande ouders die minima zijn vergeleken met het bereik van minima die een ander huishoudtype vormen.

Figuur S5. Bereik minimaregelingen eenoudergezinnen tegenover andere huishoudtypen

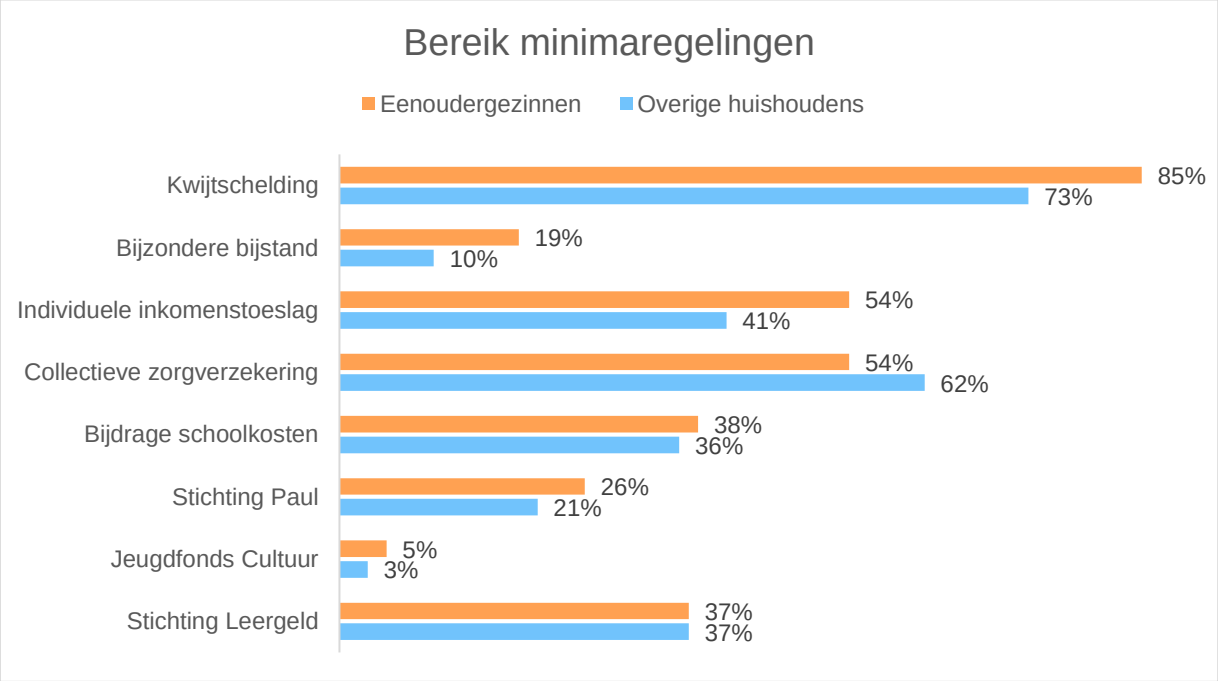

Tabel S1. Kenmerken eenoudergezinnen en alle huishoudens, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	EENOUDERGEZINNEN Aantal	%	ALLE MINIMAHH.
Inkomensbron			
Participatiewet	258	53%	43%
AOW			24%
Overig inkomen	224	47%	33%
Totaal	**482**	**100%**	**100%**
Huishoudtype			
Alleenstaand	-	-	54%
Eenoudergezin	482	100%	11%
Meerpers zonder kinderen	-	-	20%
Meerpers met kinderen		-	15%
Totaal	**482**	**100%**	**100%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	187	39%	49%
Westerse migratieachtergrond	81	17%	13%
Niet-westerse migratieachtergrond	214	44%	38%
Totaal	**482**	**100%**	**100%**
Duur op minimuminkomen			
Tot en met 1 jaar	51	11%	13%
1 tot en 3 jaar	93	19%	14%
3 jaar en langer	338	70%	73%
Totaal	**482**	**100%**	**100%**
Wijken			
Centrum	38	8%	11%
Dorpen	15	3%	5%
Groot Kroeven	97	20%	17%
Industriegebieden	1	0%	0%
Kortendijk	41	8%	11%
Langdonk	51	11%	7%
Noord	77	16%	16%
Oost	50	10%	10%
Tolberg	36	8%	7%
West	76	16%	16%
Totaal	**482**	**100%**	**100%**

ALLEENSTAANDE MINIMA TOT DE AOW-LEEFTIJD

In de gemeente Roosendaal wonen **7.747 alleenstaanden tot de AOW-leeftijd** – zij vormen 22 procent van alle huishoudens in de gemeente. Daarvan zijn **1.690 alleenstaanden met een inkomen tot 120 procent Wsm** in beeld. Dat betekent dat **22 procent** van alle alleenstaanden tot de AOW-leeftijd een minimuminkomen heeft. Alleenstaanden tot de AOW-leeftijd vormen 38 procent van de totale minimapopulatie.

Van de 1.690 alleenstaanden tot de AOW-leeftijd met een minimuminkomen heeft **57 procent een bijstandsuitkering (963 huishoudens).** De resterende 224 huishoudens hebben een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit een baan of WW-uitkering.

56 procent van deze groep minimahuishoudens heeft een **Nederlandse achtergrond** (940 huishoudens), 31 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond en 13 procent heeft een westerse migratieachtergrond.

Twee derde van de alleenstaanden tot de AOW-leeftijd met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft al **drie jaar of langer** een minimuminkomen, **1.128** huishoudens (67 procent). **13 procent** heeft **korter dan een jaar** een minimuminkomen.

21 procent van alle alleenstaanden tot de AOW-leeftijd met een minimuminkomen woont in de wijk **West (350 huishoudens)**. Daarna vinden we de meeste alleenstaanden in de wijken Noord (17 procent) en Centrum (16 procent).

Bereik regelingen vergeleken

In onderstaande figuur wordt het bereik van de minimaregelingen onder alleenstaanden tot de AOW-leeftijd die minima zijn vergeleken met het bereik van minima tot de AOW-leeftijd die een ander huishoudtype vormen.

Figuur S6. Bereik regelingen alleenstaanden < AOW tegenover andere huishoudtypen <AOW

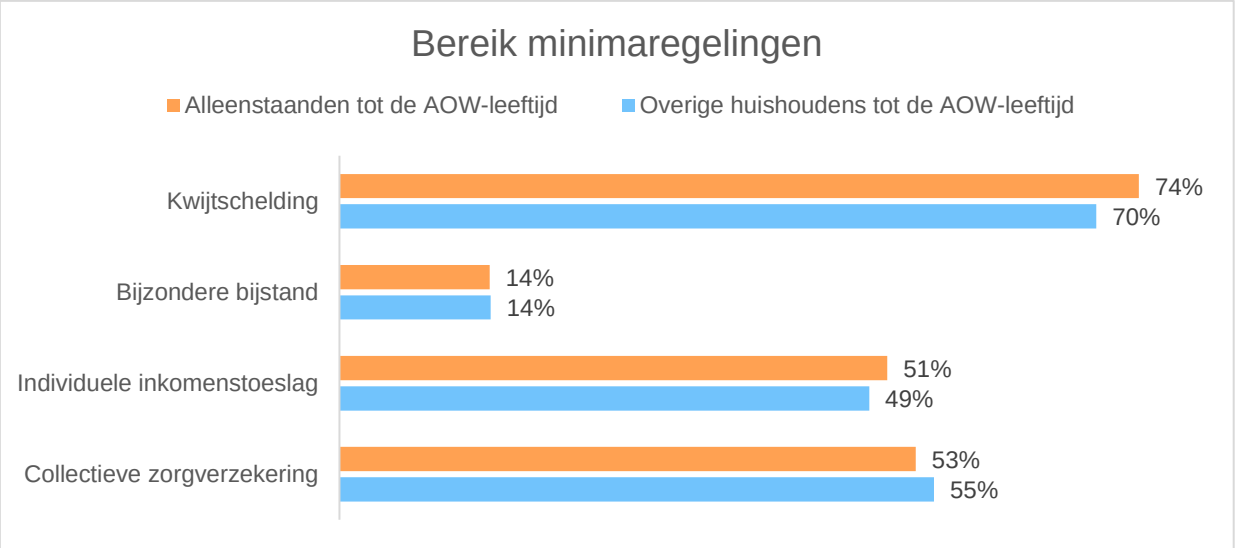

Tabel S2. Kenmerken alleenstaanden tot AOW-lft en alle huishoudens, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	ALLEENSTAANDEN TOT AOW-LEEFTIJD Aantal	%	ALLE MINIMAHH.
Inkomensbron			
Participatiewet	963	57%	43%
AOW			24%
Overig inkomen	727	43%	33%
Totaal	**1.690**	**100%**	**100%**
Huishoudtype			
Alleenstaand	1.690	100%	54%
Eenoudergezin	-	-	11%
Meerpers zonder kinderen	-	-	20%
Meerpers met kinderen	-	-	15%
Totaal	**1.690**	**100%**	**100%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	940	56%	49%
Westerse migratieachtergrond	219	13%	13%
Niet-westerse migratieachtergrond	531	31%	38%
Totaal	**1.690**	**100%**	**100%**
Duur op minimuminkomen			
Tot en met 1 jaar	229	13%	13%
1 tot en 3 jaar	333	20%	14%
3 jaar en langer	1.128	67%	73%
Totaal	**1.690**	**100%**	**100%**
Wijken			
Centrum	269	16%	11%
Dorpen	68	4%	5%
Groot Kroeven	231	14%	17%
Industriegebieden	5	0%	0%
Kortendijk	167	10%	11%
Langdonk	54	3%	7%
Noord	287	17%	16%
Oost	166	10%	10%
Tolberg	93	5%	7%
West	350	21%	16%
Totaal	**1.690**	**100%**	**100%**

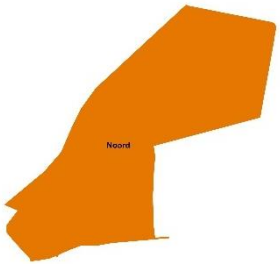

MINIMA IN DE WIJK NOORD

In de wijk Noord wonen **3.467 huishoudens**– zij vormen 9,7 procent van alle huishoudens in de gemeente. Daarvan zijn er **714 huishoudens** in beeld als **minima** met een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat betekent dat **21 procent** van alle huishoudens in de wijk Noord een minimuminkomen heeft. In deze minimahuishoudens wonen **387 kinderen tot 18 jaar**.

Van de 714 huishoudens in de wijk Noord met een minimuminkomen heeft **46 procent een bijstandsuitkering (332 huishoudens).** Daarnaast heeft 34 procent een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit een baan of WW-uitkering en 20 procent krijgt AOW.

50 procent van huishoudens in Noord met een inkomen tot 120 procent Wsm heeft een **niet-westerse migratieachtergrond** (358 huishoudens), 35 procent heeft een Nederlandse achtergrond en 15 procent heeft een westerse migratieachtergrond.

Het merendeel van de minimahuishoudens in de wijk Noord heeft al **drie jaar of langer** een minimuminkomen, **525** huishoudens oftewel 74 procent van alle minimahuishoudens in de wijk Noord. **10 procent** heeft **korter dan een jaar** een minimuminkomen.

51 procent van de minimahuishoudens in Noord vormt een **alleenstaand** huishouden, 18 procent heeft thuiswonende kinderen.

Bereik regelingen vergeleken

In onderstaande figuur wordt het bereik van de minimaregelingen onder minima uit de wijk Noord vergeleken met het bereik van minima uit de andere wijken in de gemeente.

Figuur S7. Bereik regelingen huishoudens in wijk Noord tegenover huishoudens andere wijken

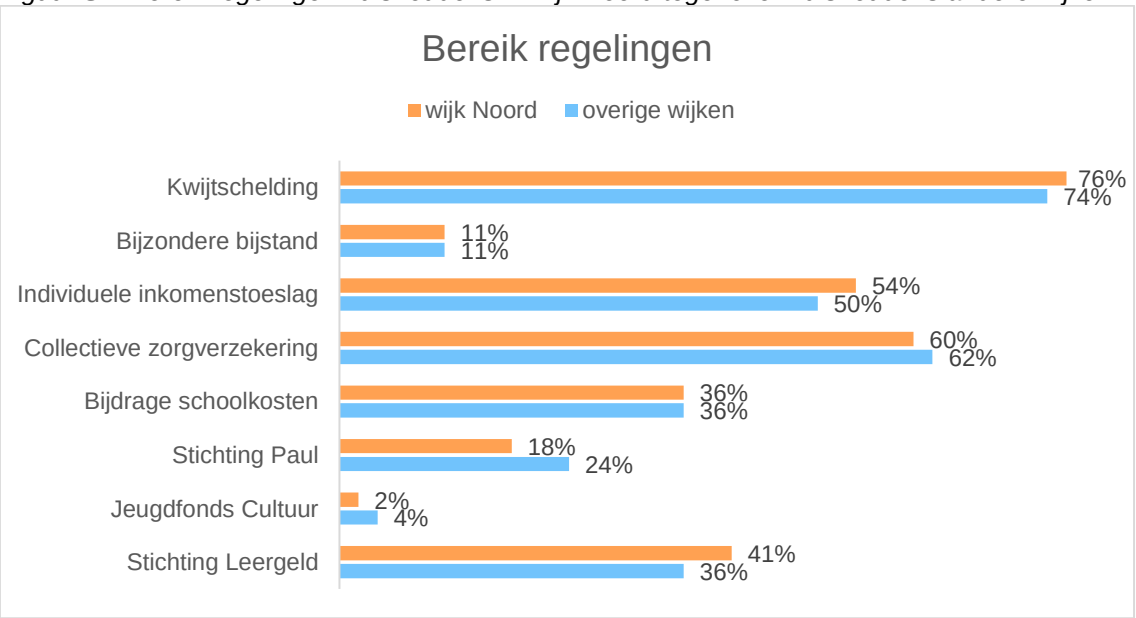

Tabel S3. Kenmerken huishoudens in wijk Noord en alle huishoudens, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	WIJK NOORD Aantal	%	ALLE MINIMAHH.
Inkomensbron			
Participatiewet	332	46%	43%
AOW	141	20%	24%
Overig inkomen	241	34%	33%
Totaal	**714**	**100%**	**100%**
Huishoudtype			
Alleenstaand	365	51%	54%
Eenoudergezin	77	11%	11%
Meerpers zonder kinderen	148	21%	20%
Meerpers met kinderen	124	17%	15%
Totaal	**714**	**100%**	**100%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	246	35%	49%
Westerse migratieachtergrond	110	15%	13%
Niet-westerse migratieachtergrond	358	50%	38%
Totaal	**714**	**100%**	**100%**
Duur op minimuminkomen			
Tot en met 1 jaar	71	10%	13%
1 tot en 3 jaar	118	16%	14%
3 jaar en langer	525	74%	73%
Totaal	**714**	**100%**	**100%**
Wijken			
Centrum	-	-	11%
Dorpen	-	-	5%
Groot Kroeven	-	-	17%
Industriegebieden	-	-	0%
Kortendijk	-	-	11%
Langdonk	-	-	7%
Noord	714	100%	16%
Oost	-	-	10%
Tolberg	-	-	7%
West	-	-	16%
Totaal	**714**	**100%**	**100%**

MINIMA MET EEN NIET-WESTERSE MIGRATIEACHTERGROND

In de gemeente Roosendaal hebben **4.314** huishoudens een **niet-westerse migratieachtergrond** – zij vormen 12,1 procent van alle huishoudens in de gemeente. Daarvan hebben in 2020 **1.698 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm** in beeld. Dat betekent dat **39 procent** van alle huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond een minimuminkomen heeft.

Van de 1.698 minima met een niet-westerse migratieachtergrond heeft **51 procent een bijstandsuitkering (862 huishoudens).** 32 procent heeft een andersoortig inkomen, bijvoorbeeld uit een baan of WW-uitkering en 17 procent krijgt AOW.

38 procent van de minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond is **alleenstaand** (650 huishoudens) en **39 procent** heeft thuiswonenden **kinderen** tot 18 jaar.

Het merendeel van minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft al **drie jaar of langer** een minimuminkomen, **1.307** huishoudens oftewel 77 procent van minimahuishoudens met een dergelijke achtergrond. **8 procent** heeft **korter dan een jaar** een minimuminkomen.

21 procent van alle minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond woont in de wijk **Noord (21 procent)**. Daarna vinden we minima met een dergelijke achtergrond in de wijken West (19 procent) en Groot Kroeven (18 procent).

Bereik regelingen vergeleken

In onderstaande figuur wordt het bereik van de minimaregelingen onder minima met een niet-westerse migratieachtergrond vergeleken met het bereik van minima met een andere achtergrond (Nederlands of westerse migratieachtergrond).

Figuur S8. Bereik regelingen huish. Niet-w migratieachtergrond tegenover andere huishoudens

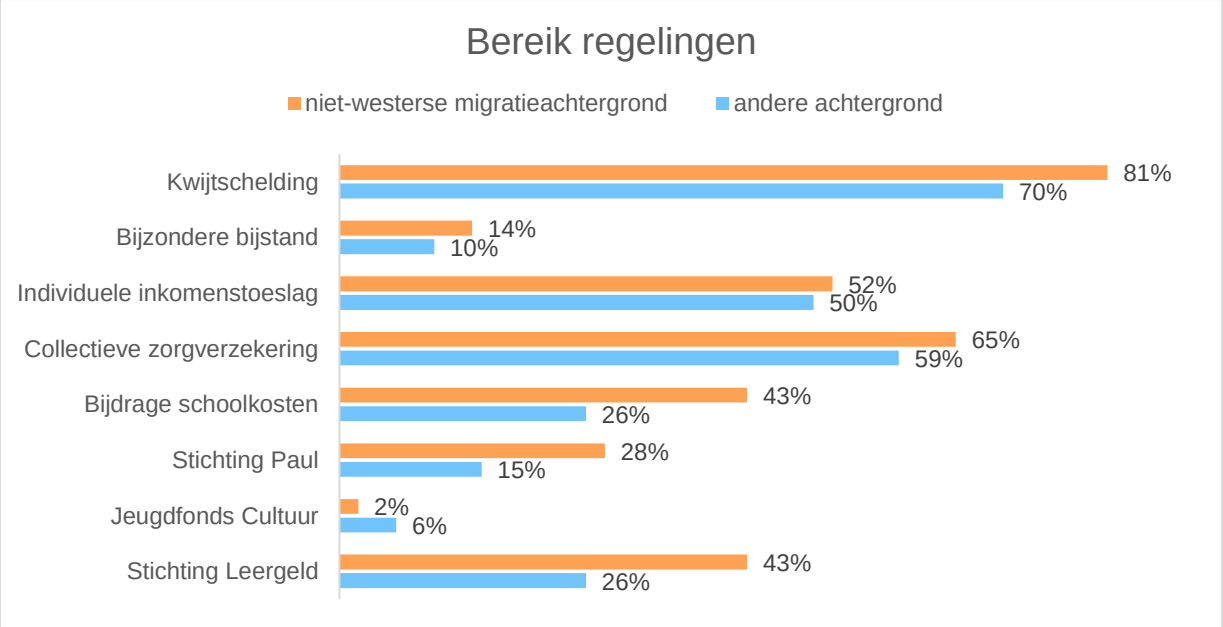

Tabel S4. Kenmerken huish niet-westerse achtergrond en alle huish, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	NIET-WESTERSE MIGRATIEACHTERGROND Aantal	%	ALLE MINIMAHH.
Inkomensbron			
Participatiewet	862	51%	43%
AOW	287	17%	24%
Overig inkomen	549	32%	33%
Totaal	**1.698**	**100%**	**100%**
Huishoudtype			
Alleenstaand	650	38%	54%
Eenoudergezin	214	13%	11%
Meerpers zonder kinderen	391	23%	20%
Meerpers met kinderen	443	26%	15%
Totaal	**1.698**	**100%**	**100%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	-	-	49%
Westerse migratieachtergrond	-	-	13%
Niet-westerse migratieachtergrond	1.698	100%	38%
Totaal	**1.698**	**100%**	**100%**
Duur op minimuminkomen			
Tot en met 1 jaar	138	8%	13%
1 tot en 3 jaar	253	15%	14%
3 jaar en langer	1.307	77%	73%
Totaal	**1.698**	**100%**	**100%**
Wijken			
Centrum	120	7%	11%
Dorpen	30	2%	5%
Groot Kroeven	308	18%	17%
Industriegebieden	2	0%	0%
Kortendijk	161	9%	11%
Langdonk	165	10%	7%
Noord	358	21%	16%
Oost	163	10%	10%
Tolberg	64	4%	7%
West	327	19%	16%
Totaal	**1.698**	**100%**	**100%**

1. Minima in beeld

De gemeente Roosendaal hanteert voor het minimabeleid een bovengrens van 120 procent van het Wettelijk sociaal minimum[9]. In dit hoofdstuk beschrijven we de kenmerken van deze doelgroep.

1.1. Gemeente heeft naar schatting 93 procent van de doelgroep in beeld

De Armoedemonitor brengt de minimahuishoudens in kaart op basis van bestanden van diverse registraties waarin minima voorkomen. Minima die in geen enkele registratie voorkomen, en die dus van geen enkele regeling of voorziening voor inwoners met een laag inkomen gebruikmaken, ontbreken daardoor in de Armoedemonitor. De gemeente heeft deze minima zelf ook niet in beeld (ze maken immers nergens gebruik van).

Met behulp van de KWIZ Index hebben we een schatting gemaakt van de *totale* minimapopulatie in de gemeente. Deze Index is gebaseerd op ervaringscijfers van KWIZ, geëxtrapoleerde CBS-gegevens en gemeentelijke gebruikscijfers.

Tabel 1.1.1 Schatting aantal minima tot 120 procent Wsm

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	In beeld in Armoedemonitor	Schatting totaal aantal minima
Tot 100%	3.363	3.400
Tot 110%	n.b.	4.000
Tot 120%	4.416	4.750

Tabel 1.1.2 Schatting inkomensbronnen alle minima

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal huishoudens	Aandeel
Participatiewet	1.910	40%
AOW	1.225	26%
WW-ontvangers	150	3%
Arbeidsongeschikten	540	11%
Inkomen uit arbeid	675	14%
Inkomen uit eigen onderneming	250	5%
Totaal	**4.750**	**100%**

Naar schatting hebben 3.400 huishoudens in de gemeente een inkomen tot 100 procent Wsm en in totaal 4.750 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm. Dat is 13,3 procent van alle huishoudens in de gemeente en dat ligt iets hoger dan het gemiddelde aandeel minima van 11 procent in gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners.

De gemeente heeft 4.416 minima met een inkomen tot 120 procent Wsm in beeld (vanaf paragraaf 1.2 gaan we nader op deze groep in), dat is 93 procent van alle (geschatte) minima. Er zijn 334 minimahuishoudens niet in beeld, omdat deze groep van geen enkele regeling gebruik maakt.
In de rest van dit hoofdstuk gaan we in op de minimahuishoudens die de gemeente in beeld heeft: 4.416 huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm.

[9] Uitzondering is de bijzondere bijstand, bij een inwoners met een inkomen boven 120 procent Wsm wordt daarvoor draagkracht berekend.

1.2. Ruim 12 procent van alle huishoudens is minima

Op 1 juli 2020 heeft de gemeente Roosendaal 4.416 huishoudens in beeld die zijn aangewezen op een inkomen tot 120 procent Wsm. Deze minimahuishoudens vormen 12,4 procent van alle huishoudens in de gemeente. Het grootste deel van deze huishoudens heeft een inkomen tot 100 procent Wsm.

Tabel 1.2.1 Huishoudens naar inkomen in beeld in Roosendaal

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal	%
Tot 100%	3.363	9,4%
100% tot 120%	1.053	3,0%
Subtotaal	*4.416*	*12,4%*
Overig	31.216	87,6%
Totaal	**35.632**	**100%**

Tabel 1.2.2 Inkomensbron minima in beeld, inkomen tot 120% Wsm

Inkomensbron	2020 Aantal	%
Participatiewet	1.910	43%
AOW	1.041	24%
Ander inkomen	1.465	33%
Totaal	**4.416**	**100%**

Van alle minimahuishoudens in de gemeente heeft 43 procent (1.910 huishoudens) een bijstandsuitkering, 24 procent (1.041 huishoudens) heeft een AOW-uitkering en 1.465 huishoudens hebben een andere inkomensbron, zoals inkomen uit de WW of een kleine (bij-)baan. De verdeling naar inkomensbron ligt redelijk in lijn met dat in veel andere gemeenten (gemiddeld heeft maximaal zo'n 50 procent van de minimapopulatie een bijstandsuitkering, en rond de 30 procent een andersoortig inkomen).

1.2.2. Eenoudergezinnen zijn vaker dan gemiddeld minima

Ruim de helft (54 procent) van de minimahuishoudens is een alleenstaand huishouden en een kwart van de minimahuishoudens heeft thuiswonende kinderen onder de 18 jaar (1.135 huishoudens, 26 procent).

De minimapopulatie van 4.416 huishoudens heeft daarnaast de volgende kenmerken:
42 procent van de minimahuishoudens is tussen de 45 en de AOW-leeftijd en 24 procent heeft de AOW-gerechtigde leeftijd. Naar herkomst heeft bijna de helft een Nederlandse achtergrond, 38 procent een niet-westerse migratieachtergrond en 13 procent heeft een westerse migratieachtergrond.

Gemiddeld gezien hebben eenoudergezinnen en huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond vaker dan andere huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm (zie de rechter kolom “Aandeel minima t.o.v. alle huishoudens”). Ruim een derde van alle eenoudergezinnen in de gemeente heeft een inkomen tot 120 procent Wsm, onder huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond heeft 39 procent een minimuminkomen.

Tabel 1.1.3 Kenmerken minima in beeld, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	Aantal	%	Aandeel minima t.o.v. alle huish.
Huishoudtype			
Alleenstaand	2.374	54%	18%
Eenoudergezin	482	11%	37%
Meerpers zonder kinderen	907	20%	6%
Meerpers met kinderen	653	15%	9%
Totaal	**4.416**	**100%**	**12%**
Leeftijdscategorie			
Tot 27 jaar	332	7%	20%
27 tot 45 jaar	1.184	27%	14%
45 tot AOW-leeftijd	1.859	42%	13%
AOW-leeftijd	1.041	24%	9%
Totaal	**4.416**	**100%**	**12%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	2.148	49%	8%
Westerse migratieachtergrond	570	13%	11%
Niet-westerse migratieachtergrond	1.698	38%	39%
Totaal	**4.416**	**100%**	**12%**

** leeswijzer: van de 4.416 minimahuishoudens die in beeld zijn is 54 procent (2.374 huishoudens) alleenstaand. Afgezet tegen alle alleenstaande huishoudens in de gemeente laat de laatste kolom zien dat 18 procent daarvan een minimuminkomen heeft. Onder eenoudergezinnen is dat 37 procent.*

Wijken

In de wijk Groot Kroeven is het aantal minima met 765 huishoudens het grootst (17 procent van alle minima), gevolgd door Noord met 714 huishoudens (16 procent van het totaal).
Afgezet tegen alle huishoudens per wijk is het *aandeel* dat minima is het hoogst in de wijk Noord (21 procent van de huishoudens in Noord is minima), gevolgd door de wijk West (18 procent). In de volgende figuur staat het aandeel minima per wijk weergegeven.

Figuur 1.2.1. Aandeel minimahuishoudens in beeld per wijk, tot 120% Wsm

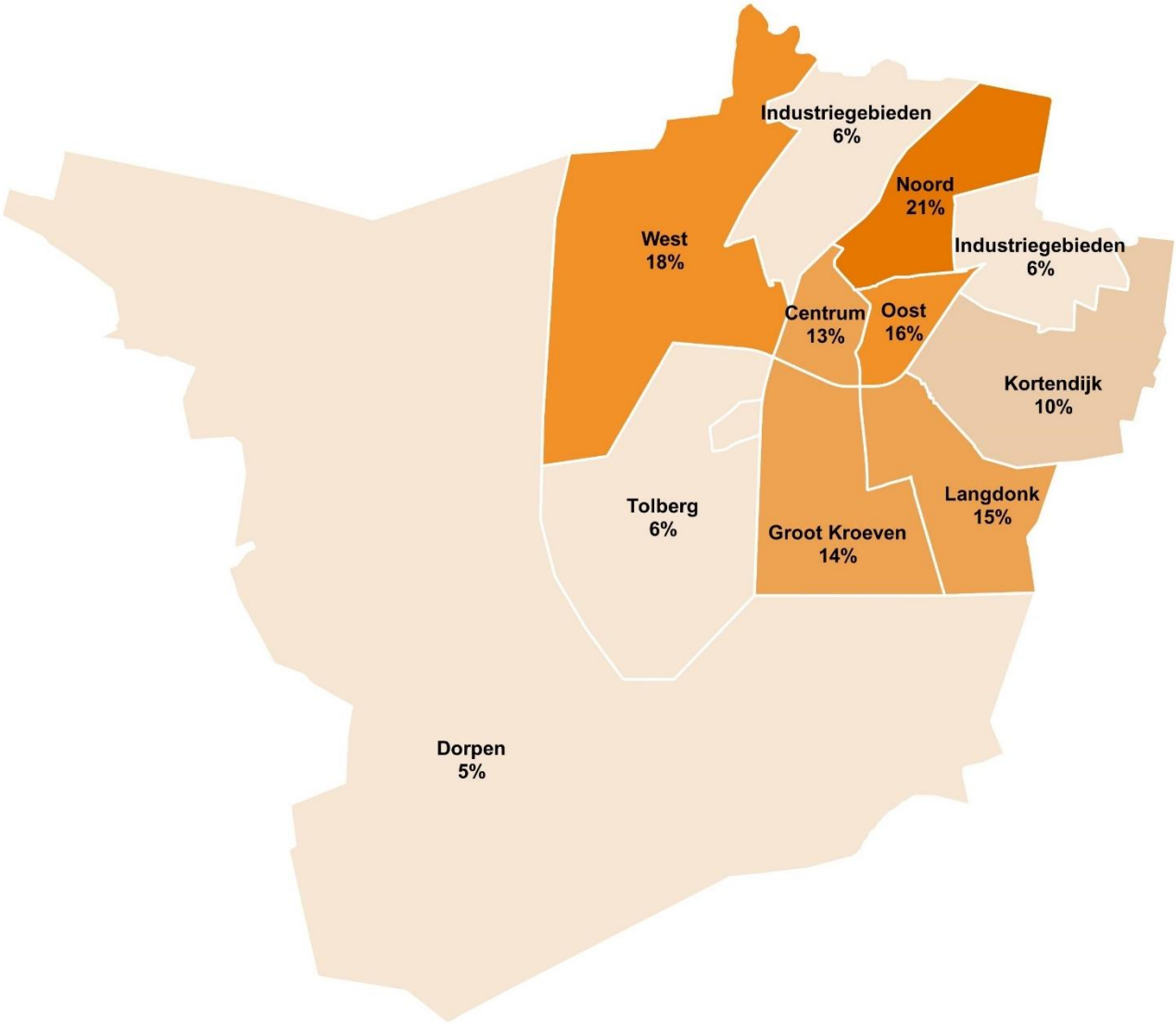

1.2. Bijna driekwart heeft langdurig een minimuminkomen

In 2020 behoorden 3.217 minimahuishoudens (73 procent) tot de langdurige minima (tabel 1.2.1). Dit zijn minima die drie jaar of langer zijn aangewezen zijn op een inkomen tot maximaal 120 procent van het geldende sociaal minimum. Gemiddeld zien we in andere gemeenten een aandeel van 65 tot 70 procent van de minimapopulatie dat langdurig minima is.

Het merendeel van de langdurige minima heeft een bijstandsuitkering en meer dan de helft is alleenstaand. Een op de drie langdurige minima heeft de AOW-leeftijd en bijna de helft heeft een Nederlandse achtergrond. Gemiddeld gezien zijn minima met AOW, minimahuishoudens zonder kinderen en minimahuishoudens met een niet-westerse achtergrond vaker langdurig op een minimuminkomen aangewezen dan minima met andere kenmerken (zie de kolom “Aandeel langdurige minima t.o.v. alle minima”).

Tabel 1.2.1 Kenmerken langdurige minima in beeld, inkomen tot 120%

Categorie	Aantal	%	Aandeel langdurige minima t.o.v. alle minima
Duur op minimuminkomen			
Tot en met 1 jaar	555	13%	
1 tot en 3 jaar	644	14%	
3 jaar en langer	3.217	73%	
Totaal	**4.416**	**100%**	
Langdurige minima			
Inkomensbron			
Participatiewet	1.289	40%	67%
AOW	995	31%	96%
Ander inkomen	933	29%	64%
Totaal	**3.217**	**100%**	**73%**
Huishoudtype			
Alleenstaand	1.789	56%	75%
Eenoudergezin	338	10%	70%
Meerpers zonder kinderen	669	21%	74%
Meerpers met kinderen	421	13%	64%
Totaal	**3.217**	**100%**	**73%**
Leeftijdscategorie			
Tot 27 jaar	119	4%	36%
27 tot 45 jaar	745	23%	63%
45 tot AOW-leeftijd	1.358	42%	73%
AOW-leeftijd	995	31%	96%
Totaal	**3.217**	**100%**	**73%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	1.522	47%	71%
Westerse migratieachtergrond	388	12%	68%
Niet-westerse migratieachtergrond	1.307	41%	77%
Totaal	**3.217**	**100%**	**73%**

1.3. De gemeente heeft 276 ZZP’ers met minimuminkomen in beeld

In 2020 zijn er in de gemeente Roosendaal 3.075 huishoudens waarvan één of meer personen bij de Kamer van Koophandel ingeschreven staan als ZZP’er[10]. Daarvan zijn 276 huishoudens (9 procent) bij de gemeente in beeld als minimahuishouden (zij zijn ook terug te vinden in een of meerdere bestanden met daarin de minima in de gemeente).

[10] KWIZ heeft dit bestand opgevraagd bij de Kamer van Koophandel.

In deze paragraaf geven we een aantal kenmerken van álle ZZP'ers die bij de Kamer van Koophandel zijn ingeschreven, als van de ZZP'ers die we terugvinden in een regelingen of voorzieningen voor minimahuishoudens.

ZZP'ers die wél een minimuminkomen hebben, maar geen gebruikmaken van een regeling of voorziening voor minima, zijn voor dit onderzoek niet als minimahuishouden in beeld.

Tabel 1.3.1 ZZP'ers naar inkomen in beeld

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal	%
Tot 100%	227	7,4%
100% tot 120%	49	1,6%
Totaal minima tot 120%	*276*	*9,0%*
Overig	2.799	91,0%
Totaal	**3.075**	**100%**

Tabel 1.3.2 Kenmerken ZZP'ers

Categorie	Minima ZZP'ers in beeld		Alle ZZP'ers	
	Aantal	%	Aantal	%
Inkomensbron				
Participatiewet	191	69%		
AOW	22	8%		
Andere inkomensbron	63	23%		
Totaal	**276**	**100%**		
Huishoudtype				
Alleenstaand	59	22%	501	16%
Eenoudergezin	22	8%	85	3%
Meerpers zonder kinderen	111	40%	1.466	48%
Meerpers met kinderen	84	30%	1.023	33%
Totaal	**276**	**100%**	**3.075**	**100%**
Leeftijd				
tot 45 jaar	120	43%	1.043	34%
45 tot AOW-leeftijd	134	49%	1.674	54%
AOW-leeftijd	22	8%	358	12%
Totaal	**276**	**100%**	**3.075**	**100%**
Herkomst				
Nederlandse achtergrond	150	54%	2.235	73%
Westerse migratieachtergrond	43	16%	492	16%
Niet-westerse migratieachtergrond	83	30%	348	11%
Totaal	**276**	**100%**	**3.075**	**100%**

De meeste ZZP-huishoudens die terug te vinden zijn in de minimapopulatie krijgen (ook) een bijstandsuitkering (69 procent). Ruim twee derde van deze huishoudens heeft thuiswonende kinderen en 30 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond.

Gebruik regelingen onder ZZP'ers

De ZZP'ers kunnen, mits ze voldoen aan de inkomensgrenzen, gebruikmaken van de minimaregelingen van de gemeente.

Tabel 1.3.3 Gebruik regelingen door ZZP'ers

Regeling	Gebruik ZZP-huishoudens
Kwijtschelding	46
Bijzondere bijstand	12
Individuele inkomenstoeslag	19

Regeling	Gebruik ZZP-huishoudens
Collectieve zorgverzekering	71
Bijdrage schoolkosten	5
Stichting Leergeld	14
Stichting Paul	7
Jeugdfonds Cultuur	1

2. Minimakinderen tot 18 jaar in beeld

In dit hoofdstuk geven we het aantal kinderen tot 18 jaar weer dat in 2020 opgroeit in een minimahuishouden[11].

2.1. Vijftien procent van alle kinderen groeit op in een minimahuishouden

In 2020 groeien 2.220 kinderen tot 18 jaar op in een huishouden met een inkomen tot 120 procent Wsm, dat is 15,5 procent van alle kinderen in de gemeente. Dit ligt hoger dan het gemiddelde dat we zien gemeenten van vergelijkbare grootte (11 à 12 procent).

Tenslotte wonen er gemiddeld (afgerond) 2 kinderen tot 18 jaar in een minimagezin. In alle gezinnen in de gemeente is dat gemiddeld 1,7 kind. Ook in de meeste andere gemeenten is het aantal kinderen in minimagezinnen hoger dan het aantal kinderen in niet-minimagezinnen en deze gemiddelden in de gemeente Roosendaal wijken daarin niet sterk af van andere gemeenten. Ten opzichte van andere gemeenten van vergelijkbare grootte is het totaal aandeel gezinnen met kinderen tot 18 jaar in de gemeente Roosendaal iets lager, maar de gezinnen die in de gemeente wonen hebben dus wel wat vaker een minimuminkomen.

Tabel 2.1.1 Aantal kinderen in (minima)huishoudens in beeld

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal	%
Tot 100%	1.808	12,6%
100 tot 120%	412	2,9%
Totaal tot 120%	*2.220*	*15,5%*
Overig	12.129	84,5%
Totaal	**14.349**	**100%**

Tabel 2.1.2 Inkomensbron kinderen in minimahuishoudens, inkomen tot 120% Wsm

Inkomensbron	Aantal	%
Participatiewet	1.195	54%
AOW	52	2%
Ander inkomen	973	44%
Totaal	**2.220**	**100%**

Het grootste deel (1.808 kinderen; 12,6 procent) van de minimakinderen groeit op in een huishouden met een inkomen op het bijstandsniveau. Naar inkomensbron groeit 54 procent van op in een huishouden met een bijstandsuitkering en 44 procent groeit op in een minimahuishouden met een andersoortig inkomen.

[11] Dit is het aantal kinderen dat op basis van de Armoedemonitor in beeld is. Over het algemeen is de doelgroep minimakinderen (oftewel minimagezinnen) beter in beeld dan minima zonder kinderen. Dit komt omdat er, zeker in de gemeente Roosendaal, verscheidene regelingen voor minimakinderen zijn, én omdat gezinnen vaak een inkomen op bijstandsniveau hebben – hoe hoger het inkomen boven de bijstandsnorm, hoe minder minimagezinnen (en hoe meer minima zonder kinderen). Het aantal minimakinderen is daarom behoorlijk volledig in beeld en daarom gaan we in dit hoofdstuk (en bij het bereik van de regelingen) uit van de kinderen die we op basis van de bestandskoppelingen vinden.

2.2. Kinderen in eenoudergezinnen hebben meer kans op armoede

De meeste minimakinderen (61 procent) wonen in een gezin met twee ouders. De grootste groep is tussen de 4 en 12 jaar oud en 58 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond. Naar wijk vinden we de meeste minimakinderen in Groot Kroeven.

Kinderen in eenoudergezinnen groeien bijna 4 keer zo vaak op in een minimahuishouden dan kinderen in een huishouden met twee ouders (respectievelijk 41 procent tegenover 11 procent). Met andere woorden: meer dan een op de drie kinderen in een eenoudergezin groeit op in een minimahuishouden. Ook naar herkomst zijn er grote verschillen: 7 procent van alle kinderen met een Nederlandse achtergrond woont in een minimahuishouden, tegenover 41 procent van alle kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond.

Tabel 2.2.1 Kenmerken minimakinderen in beeld, inkomen tot 120% Wsm

Categorie	Aantal	%	Aandeel minima t.o.v. alle kinderen
Huishoudtype			
Eenoudergezin	855	39%	41%
Meerpers met kinderen	1.365	61%	11%
Totaal	**2.220**	**100%**	**15%**
Leeftijdscategorie			
Tot 4 jaar	457	21%	14%
4 tot 12 jaar	963	43%	16%
12 tot 18 jaar	800	36%	16%
Totaal	**2.220**	**100%**	**15%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	724	33%	7%
Westerse migratieachtergrond	194	9%	13%
Niet-westerse migratieachtergrond	1.302	58%	41%
Totaal	**2.220**	**100%**	**15%**

Wijken

Het aantal minimakinderen is het grootst in de wijk Groot Kroeven (432 minimakinderen), gevolgd door de wijk Noord (387 minimakinderen). Kinderen in de wijk Langdonk hebben echter de grootste kans om in armoede op te groeien: 30 procent van alle kinderen in Langdonk woont in een minimahuishouden. In Noord is dat met 24 procent ook flink hoger dan het gemeentelijk gemiddelde, zoals in de volgende figuur is weergegeven.

Figuur 2.2.1. Aandeel minimakinderen per wijk in beeld, inkomen tot 120% Wsm

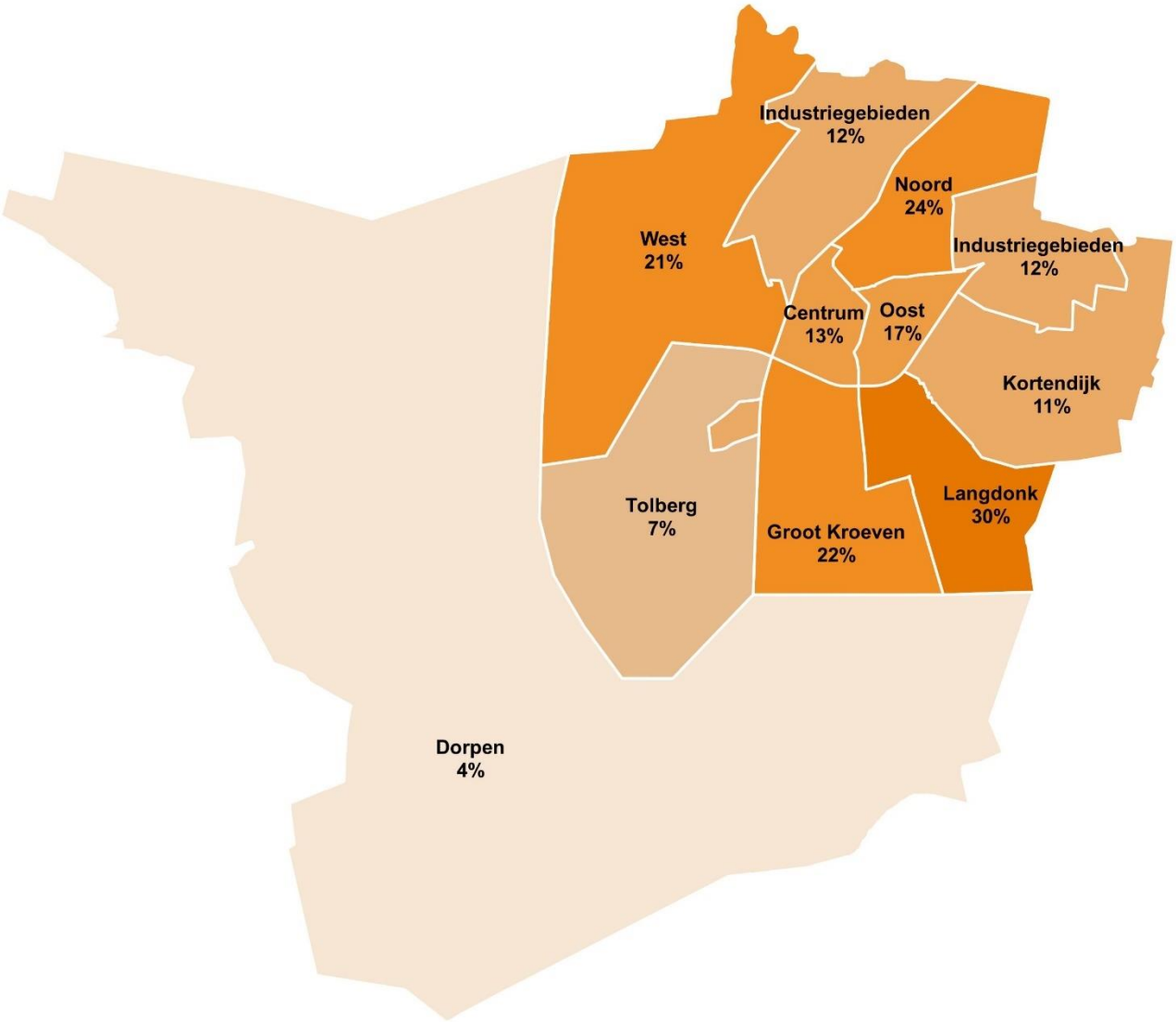

2.3. Een op de tien minimakinderen zit ook in de Jeugdwet

Op de peildatum van het onderzoek (1 juli 2020) zaten 1.206 kinderen in de gemeente in de Jeugdwet (JW), 8 procent van alle kinderen in de gemeente. Onder minimakinderen is dat aandeel hoger: 11 procent (246 kinderen van de in totaal 2.220 minimakinderen). De 209 minimakinderen in Jeugdwet wonen in 209 huishoudens. 18 procent van alle minimahuishoudens heeft een of meerdere kinderen in de Jeugdwet. Bij andere gemeenten is dit gemiddeld 20 tot 25 procent van de minimahuishoudens.

Tabel 2.3.1 Aantal kinderen in de Jeugdwet naar huishoudinkomen

Categorie	2020 Aantal	Aandeel	
Kinderen tot 18 jaar			Aandeel t.o.v. alle kinderen
Kinderen tot 120%	246	20%	11%
Overige kinderen	960	80%	8%
Totaal	**1.206**	**100%**	**8%**
Huishoudens			Aandeel t.o.v. alle huishoudens
Huishoudens tot 120%	209	20%	18%
Overige kinderen	859	80%	12%
Totaal	**1.068**	**1.005**	**13%**

Tabel 2.3.2 kinderen in de Jeugdwet, inkomen tot 120%

Categorie	2020 Aantal	Aandeel	Aandeel minimakinderen in JW t.o.v. alle minimakinderen
Inkomensbron			
Participatiewet	118	48%	10%
Ander inkomen	128	52%	13%
Totaal	**246**	**100%**	**11%**
Huishoudtype			
Eenoudergezin	131	53%	15%
Meerpers met kinderen	115	47%	8%
Totaal	**246**	**100%**	**11%**
Leeftijdscategorie			
Tot 4 jaar	20	8%	4%
4 tot 12 jaar	120	49%	12%
12 tot 18 jaar	106	43%	13%
Totaal	**246**	**100%**	**11%**
Herkomst			
Nederlandse achtergrond	143	58%	20%
Westerse migratieachtergrond	27	11%	14%
Niet-westerse migratieachtergrond	76	31%	6%
Totaal	**246**	**100%**	**11%**

Van de 246 minimakinderen in de Jeugdwet woont ruim de helft (53 procent) in een eenoudergezin en de andere 47 procent in een huishouden met twee ouders. Bijna 60 procent heeft een Nederlandse achtergrond en 31 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond.

Minimakinderen in een eenoudergezin en minimakinderen met een Nederlandse achtergrond zitten vaker in de Jeugdwet dan minimakinderen met andere kenmerken (resp. 15 procent en 20 procent).

3. Minimaregelingen

In dit hoofdstuk geven we het gebruik en bereik weer van de verschillende minimaregelingen. Het gebruik betreft de periode van 12 maanden voorafgaand aan de peildatum (oftewel 1 juli 2019 tot 1 juli 2020), óf gebruik in 2020 indien dat gezien de inhoud van de regeling logischer is (dat geldt voor de kwijtschelding en de collectieve zorgverzekering). Het bereik is het gebruik van de regeling, afgezet tegen de totale (geschatte) doelgroep, uit paragraaf 1.1. In bijlage 5 staat het gebruik per regeling uitgesplitst naar bijstands- en niet-bijstandsgerechtigden en in bijlage 6 geven we per regeling het bereik per wijk weer.

3.1. Bereik en gebruik minimaregelingen

Tabel 3.1.1 Gebruik en bereik regelingen (tegenover totale doelgroep)

Regeling	
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	
Doelgroep	3.400
Gebruik	2.512
Bereik	**74%**
Bijzondere bijstand	
Doelgroep	4.750
Gebruik	500
Bereik	**11%**
Individuele inkomenstoeslag	
Doelgroep	1.990
Gebruik	942
Bereik	**47%**
Collectieve zorgverzekering	
Doelgroep	4.750
Gebruik	2.707
Bereik	**57%**
Bijdrage schoolkosten	
Doelgroep	592
Gebruik	215
Bereik	**36%**
Stichting Paul	
Doelgroep kinderen	1.763
Gebruik kinderen	406
Bereik	**23%**
Jeugdfonds Cultuur[12]	
Doelgroep kinderen	1.763
Gebruik kinderen	64
Bereik	**4%**
Stichting Leergeld Roosendaal[13]	
Doelgroep kinderen	1.763
Gebruik kinderen	652
Bereik	**37%**

[12] Omdat in de aangeleverde bestanden geen onderscheid te maken is naar de *maand* van de verstrekking (maar wel naar het *jaar*) betreffen de cijfers van het Jeugdfonds het gehele jaar 2019 en niet de periode 1 juli 2019 tot 1 juli 2020.
[13] Omdat in de aangeleverde bestanden geen onderscheid te maken is naar de *maand* van de verstrekking (maar wel naar het *jaar*) betreffen de cijfers van Stichting Leergeld het gehele jaar 2019 en niet de periode 1 juli 2019 tot 1 juli 2020.

Bereik toegelicht

- In 2020 hebben 2.512 huishoudens gebruikgemaakt van de kwijtschelding voor de gemeentelijke belastingen. Dit betekent dat 74 procent van de doelgroep gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Dit ligt in lijn met het gemiddelde van 70 à 75 procent dat we bij andere gemeenten vinden.
- De bijzondere bijstand kent een bereik van 11 procent onder de doelgroep, in de analyseperiode hebben 500 huishoudens een of meerdere keren een verstrekking gekregen vanuit de bijzondere bijstand (samen kregen zij 1.076 verstrekkingen). Het bereik ligt aanzienlijk lager dan het gemiddelde bereik van 25 procent dat we bij andere gemeenten zien.
- In de analyseperiode hebben 942 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele inkomenstoeslag en dat leidt tot een bereik van 47 procent. Dat ligt rond het gemiddelde van 50 procent dat we in veel andere gemeenten zien.
- In 2020 hebben 2.707 huishoudens (en 3.458 volwassenen) gebruikgemaakt van de collectieve zorgverzekering, een bereik van 57 procent van de doelgroep. In andere gemeenten is een gemiddeld bereik tussen 30 en 40 procent gangbaar. Het bereik in de gemeente Roosendaal ligt hier dus ver boven. Eén op de drie huishoudens die collectief verzekerd is, maakt daarnaast van geen enkele andere minimaregeling gebruik. Ruim een derde (39 procent) van de huishoudens die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering krijgen ook ondersteuning vanuit de Wmo. Zij maken voornamelijk gebruik van het meest uitgebreide pakket Gemeente Extra Uitgebreid.
- De bijdrageregeling voor schoolkosten is in de analyseperiode gebruikt door 215 huishoudens, een bereik van 36 procent onder de doelgroep. In andere gemeenten is het gemiddelde bereik van regelingen voor schoolkosten zo’n 35 à 40 procent.
- 406 kinderen hebben in de analyseperiode gebruikgemaakt van Stichting Paul. Dit is een bereik van 23 procent van de doelgroep. Het Jeugdfonds sport, dat in veel andere gemeenten actief is en die vergelijkbare doelen heeft als Stichting Paul, kent meestal een bereik van 30 tot 35 procent.
- In 2019 hebben 64 kinderen gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Cultuur, dit is een bereik van 4 procent van de doelgroep. Ook in andere gemeenten bereikt het Jeugdfonds cultuur meestal zo’n 5 procent van de doelgroep (de meeste minimakinderen kiezen voor een vergoeding voor sport vanuit het Jeugdfonds).
- In 2019 hebben 652 kinderen een of meerdere verstrekkingen gekregen vanuit Stichting Leergeld, een bereik van 37 procent in de doelgroep. Het bereik van Stichting Leergeld ligt in andere gemeenten gemiddeld tussen de 35 en 40 procent.

3.2. Cumulatief gebruik

Minimahuishoudens kunnen in totaal van acht regelingen gebruikmaken (zie tabel 3.1.1). Vier daarvan zijn bedoeld voor volwassenen en vier regelingen zijn gericht op kinderen.
In onderstaande tabel geven we weer van hoeveel regelingen minima gebruikmaken. Daarbij kijken we zowel naar het totaal van 8 regelingen, als naar het gebruik van de 4 regelingen voor volwassenen en het gebruik van de 4 regelingen voor kinderen (uiteraard gaat het daarbij alleen om minimagezinnen met kinderen van 4 tot 18 jaar).

Tabel 3.2.1 Cumulatief gebruik minimaregelingen, minimahuishoudens tot 120% Wsm

Aantal regelingen	Alle 8 regelingen		4 reg. volwassenen		4 reg. kinderen	
	Aantal huish.	%	Aantal huish.	%	Aantal huish.	%
0	909	19%	968	20%	500	50%
1	1.745	37%	1.790	38%	248	25%
2	1.190	25%	1.268	27%	188	19%
3	573	12%	639	13%	56	6%
4	169	4%	85	2%	3	0%
5	115	2%				
6	41	1%				
7	7	0%				
8	1	0%				
Totaal	**4.750**	**100%**	**4.750**	**100%**	**995**	**100%**
Gemiddeld per huishouden	1,6 regeling per huishouden		1,4 regeling per huishouden		0,8 regeling per gezin	

Van de 4.750 minimahuishoudens in de gemeente, maakt 19 procent van geen enkele regeling gebruik. Dat zijn 909 huishoudens (inclusief de huishoudens die niet in beeld zijn). Hoewel de meeste huishoudens van 1 regeling gebruikmaken, zijn er 333 huishoudens die van 4 of meer regelingen gebruikmaken. Kijken we specifiek naar de regelingen voor volwassenen, dan zien we dat ook daar een grote groep huishoudens van meerdere regelingen gebruikmaakt. Gemiddeld maken huishoudens van 1,4 regelingen voor volwassenen gebruik. Voor de regelingen voor kinderen is het beeld enigszins anders: de helft van de minimagezinnen met schoolgaande kinderen maakt van geen enkele kindregeling gebruik.

Eenoudergezinnen, huishoudens met een bijstandsuitkering en huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken van meer regelingen gebruik dan gemiddeld.
Huishoudens jonger dan 27 jaar, huishoudens met een AOW-uitkering en huishoudens met een overige inkomensbron maken relatief weinig gebruik van de beschikbare minimaregelingen voor volwassenen. Bij de meeste andere gemeenten zien we deze verschillen tussen de doelgroep ook terug. En dezelfde verschillen zien we ook bij de gebruikers van de kindregelingen, al is het gemiddeld gebruik tussen eenoudergezinnen en meerpersoonshuishoudens met kinderen daar nagenoeg gelijk.

Figuur 3.2.1. Gemiddeld gebruik vier regelingen voor volwassenen, inkomen tot 120% Wsm

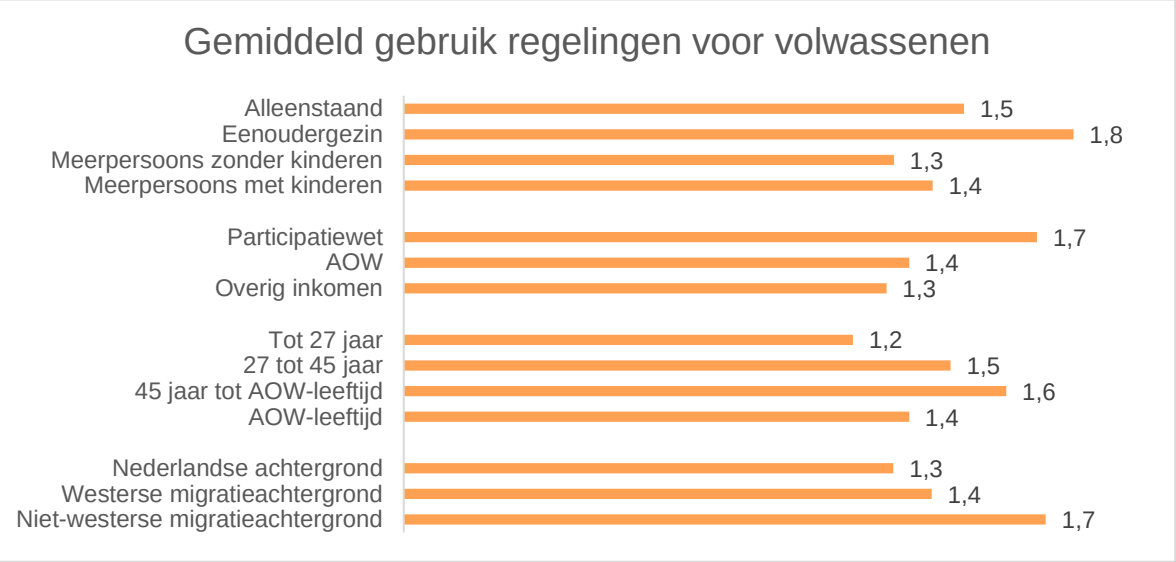

Figuur 3.2.2. Gemiddeld gebruik vier regelingen voor volwassenen, inkomen tot 120% Wsm

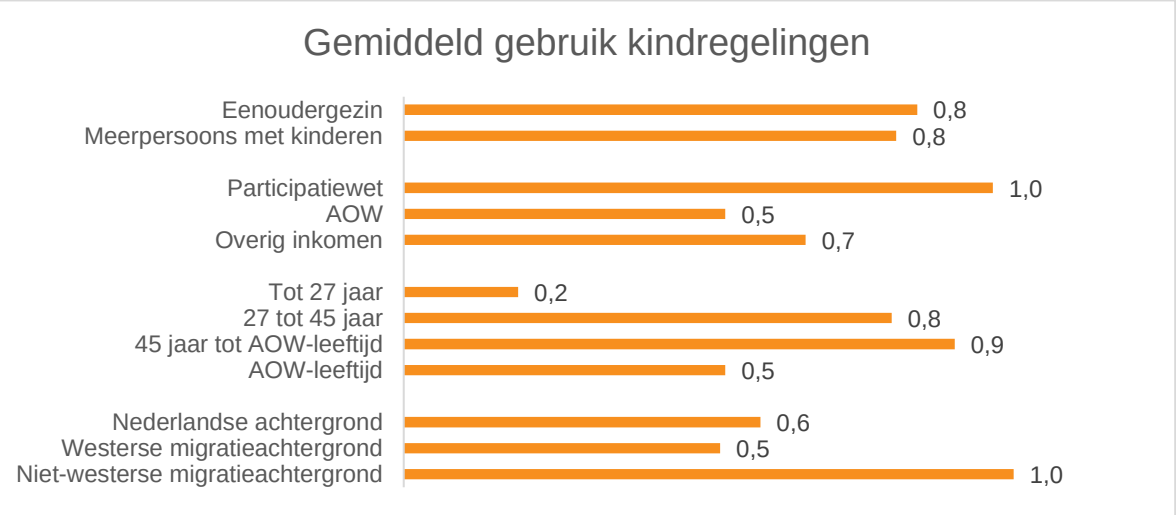

3.3. Kenmerken gebruikers per regeling

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Minimahuishoudens kunnen kwijtschelding aanvragen voor de gemeentelijke- en waterschapsbelasting. De doelgroep bestaat uit huishoudens met een inkomen op of rond het voor dat huishoudtype geldende sociale minimum. In 2020 hebben 2.512 huishoudens kwijtschelding toegekend gekregen:

- Eenoudergezinnen maken het vaakst gebruik van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, meerpersoonshuishoudens het minst vaak;
- Huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen dan huishoudens met een andere achtergrond.

Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstandsbeleid van de gemeente Roosendaal is erop gericht om mensen met een inkomen tot 120 procent Wsm die bijzondere noodzakelijke kosten hebben en deze niet zelf kunnen betalen, te ondersteunen. Tussen 1 juli 2019 en 1 juli 2020 hebben 500 huishoudens een verstrekking vanuit de bijzondere bijstand gekregen. Samen hebben zij 1.076 verschillende verstrekkingen gekregen. De meeste verstrekkingen zijn gedaan in het kader van rechtsbijstand en bewindvoeringskosten.

Tabel 3.3.1 Aantal verstrekkingen en huishoudens bijzondere bijstand

Soort bijzondere bijstand	Verstrekkingen		Huishoudens	
Rechtsbijstand	308	29%	196	39%
Bewindvoering	287	27%	176	35%
Overig	481	45%	223	45%
Totaal	**1.076**	**100%**	**500**	**100%**

De kenmerken van alle 500 huishoudens die gebruik hebben gemaakt van de bijzondere bijstand zijn als volgt:

- Huishoudens met een bijstandsuitkering hebben het vaakst bijzondere bijstand gekregen. AOW'ers hebben nauwelijks gebruikgemaakt van de bijzondere bijstand;
- Gezinnen met kinderen maken vaker gebruik van de bijzondere bijstand dan huishoudens zonder kinderen;
- Minimahuishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van de bijzondere bijstand dan huishoudens met een andere achtergrond.

Individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag is bedoeld als (extra) inkomensondersteuning voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een minimuminkomen. Minima kunnen hiermee onverwachte uitgaven of rekeningen van betalen. In de gemeente Roosendaal behoort iedereen tussen de 21 jaar en pensioengerechtigde leeftijd, die gedurende drie jaar een inkomen heeft tot 101 procent Wsm, tot de doelgroep. Verder geldt als voorwaarde voor toekenning dat er in de afgelopen drie jaar geen mogelijkheden waren voor inkomensverbetering. Er hebben 942 huishoudens gebruikgemaakt van de individuele inkomenstoeslag:

- Bijstandsgerechtigden maken veel vaker gebruik van de individuele inkomenstoeslag dan minima met een andersoortig inkomen;
- Naar huishoudtype zijn de verschillen in bereik klein;
- Minima met een Nederlandse achtergrond maken iets minder vaak gebruik van de regeling dan minima met een migratieachtergrond, al zijn de verschillen klein.

Collectieve zorgverzekering

De gemeente biedt in samenwerking met CZ een collectieve zorgverzekering aan voor huishoudens met een inkomen tot 120 procent Wsm, de Zorg-op-maatpolis. Minima kunnen kiezen uit twee pakken: Gemeente Extra of Gemeente Extra Uitgebreid. In dit laatste pakket is het eigen risico volledig meeverzekerd. Daarnaast zijn er diverse vergoedingen in de pakketten opgenomen, zoals voor brillen, lenzen, fysiotherapie en de eigen bijdrage voor de Wmo en Wlz. Het Werkplein betaalt mee aan de premie en CZ geeft korting op de aanvullende verzekering.

In 2020 hebben 2.707 huishoudens gebruikgemaakt van de collectieve zorgverzekering (het gaat om 3.458 verzekerde volwassenen). De meeste huishoudens zijn verzekerd via het pakket Gemeente Extra Uitgebreid. Van de 2.707 huishoudens die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering hebben 923 huishoudens daarnaast van geen enkele andere minimaregeling gebruikgemaakt. Voor de helft betreft dit AOW'ers en 11 procent van deze 923 huishoudens ontvangen een bijstandsuitkering.

Van alle 2.707 huishoudens die gebruikmaken van de collectieve zorgverzekering krijgt 39 procent ook een voorziening vanuit de Wmo. Die overlap is nog hoger onder de huishoudens die hebben gekozen voor het pakket Extra Uitgebreid: van die 1.897 huishoudens krijgt 45 procent ook een voorziening vanuit de Wmo. Onder gebruikers van het pakket Gemeente Extra zijn dat 234 van de 900 huishoudens; 26 procent.

Tabel 3.3.2 Gebruikers collectieve zorgverzekering naar pakket, 2020

Pakket	Huishoudens	Volwassenen
Gemeente Extra	900	1.140
Gemeente Extra Uitgebreid	1.897	2.318
Totaal	**2.707**	**3.458**

De kenmerken van de huishoudens met een collectieve zorgverzekering in 2020 zijn als volgt:

- AOW'ers maken vaker gebruiker van de collectieve zorgverzekering dan bijstandsgerechtigden en minima met een andersoortig inkomen;
- Huishoudens zonder kinderen maken wat vaker gebruik dan huishoudens met kinderen;
- Minima met een westerse migratieachtergrond blijven wat achter in het gebruik bij andere minima;
- Tussen de pakketten zien we de volgende verschillen in gebruikers: het aandeel gezinnen en het aandeel minima met een niet-westerse migratieachtergrond is groter onder gebruikers van het pakket Gemeente Extra dan onder gebruikers van het meer uitgebreide pakket. Het uitgebreide pakket wordt veelal gebruikt door alleenstaanden en minima met een Nederlandse achtergrond.

Bijdrage schoolkosten

Kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar die naar de middelbare school gaan komen in aanmerking voor een bijdrage in de schoolkosten. De bijdrage is bedoeld voor de kosten van een rekenmachine, gymkleding, schoolkluis, schoolexcursies, etc. en kan per schooljaar worden aangevraagd. Het huishoudinkomen mag niet hoger zijn dan 120 procent Wsm.

In totaal hebben 215 huishoudens gebruikgemaakt van de bijdrage schoolkosten[14].

- Minima met een bijstandsuitkering maken veel vaker gebruik van de regeling dan minima met een ander inkomen;
- Eenoudergezinnen en meerpersoonshuishoudens met kinderen maken ongeveer even vaak gebruik van de regeling;
- Minima met een niet-westerse migratieachtergrond maken veel vaker gebruik van de regeling dan minima met een andere achtergrond.

Stichting Paul

Stichting Paul is een Roosendaals initiatief, dat zich ten doel heeft gesteld om alle kinderen in de gemeente Roosendaal te kunnen laten sporten. Met een bijdrage van Stichting Paul kunnen ouders de contributie van een sportclub betalen, en/of de aanschaf van sportkleding of materiaal betalen. Kinderen van 4 tot 18 jaar waarvan het huishoudinkomen niet hoger is dan 120 procent Wsm komen in aanmerking voor een bijdrage. Tussen 1 juli 2019 en 1 juli 2020 hebben 406 kinderen in de gemeente een bijdrage gekregen van Stichting Paul. Zij wonen in 282 huishoudens.

- Kinderen die opgroeien in een gezin met een bijstandsuitkering hebben vaker gebruikgemaakt van Stichting Paul dan kinderen uit een minimagezin met een andersoortig inkomen;
- Kinderen uit een eenoudergezin maken iets vaker gebruik van Stichting Paul dan kinderen uit een meerpersoonshuishouden;
- Naar achtergrond is het gebruik van Stichting Paul het hoogst onder minimakinderen met een niet-westerse migratieachtergrond.

Jeugdfonds Cultuur

Met behulp van het Jeugdfonds Cultuur kunnen minimakinderen in Roosendaal meedoen aan culturele activiteiten. Het fonds betaalt de contributie en eventuele attributen die nodig zijn. Het fonds is bedoeld voor kinderen tussen de 4 en 18 jaar waarvan het huishoudinkomen niet hoger is dan 120 procent Wsm. In totaal hebben 64 kinderen in 2019 gebruikgemaakt van het Jeugdfonds Cultuur. Zij wonen in 52 huishoudens.

De kenmerken van de kinderen die gebruik hebben gemaakt van het Jeugdfonds Cultuur zijn als volgt:

- Naar inkomensbron zijn er weinig verschillen in gebruik tussen kinderen uit een bijstandsgezin en minimakinderen uit een overig gezin;

[14] Omdat de regeling is geregistreerd op de ouder en niet op het kind, is het niet mogelijk om het aantal kinderen dat van de regeling gebruik heeft gemaakt weer te geven.

- Ook naar huishoudtype zijn de verschillen klein;
- Kinderen met een Nederlandse achtergrond maken wat vaker gebruik van het Jeugdfonds Cultuur dan kinderen met een migratieachtergrond.

Stichting Leergeld Roosendaal

Stichting Leergeld richt zich, in samenwerking met de gemeente, lokale fondsen, het bedrijfsleven en particulieren, op kinderen van 4 tot 18 jaar uit gezinnen met een inkomen tot 120 procent Wsm. Door verstrekkingen in natura wordt ervoor gezorgd dat ook deze kinderen kunnen meedoen op school of aan buitenschoolse activiteiten. Minima kunnen onder andere hulp krijgen bij de betaling van de ouderbijdrage, schoolreisjes en een nieuwe fiets.
In 2019 hebben 652 kinderen gebruikgemaakt van Stichting Leergeld Roosendaal. Deze 652 kinderen wonen in 375 huishoudens, in de meeste gezinnen die gebruikmaken van Stichting Leergeld hebben dus meerdere kinderen een verstrekking hebben gekregen.

- Kinderen die opgroeien in een gezin met een bijstandsuitkering hebben iets vaker gebruikgemaakt van Stichting Leergeld dan kinderen uit een minimagezin met een andersoortig inkomen;
- Kinderen uit eenoudergezinnen hebben net zo vaak verstrekkingen gekregen via Stichting Leergeld als kinderen uit meerpersoonshuishoudens;
- Kinderen met een niet-westerse migratieachtergrond maken vaker gebruik van Stichting Leergeld dan kinderen met een andere achtergrond.

3.4. Overige ondersteuning voor minima

Voedselbank

Mensen die op of onder de armoedegrens leven kunnen bij de Voedselbank Goed Ontmoet voedselpakketten krijgen. Het voedsel wordt door leveranciers gratis ter beschikking gesteld. Om de zelfredzaamheid van de klanten te vergroten, werkt de Voedselbank samen met lokale organisaties die de klanten helpen om weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet altijd tijdelijk zijn.

Op de peildatum van het onderzoek maakten 91 huishoudens in de gemeente gebruik van de voedselpakketten van de voedselbank:

- 43 procent daarvan krijgt ook een bijstandsuitkering;
- 56 procent is alleenstaand, 35 procent vormt een huishouden met kinderen;
- de helft heeft een Nederlandse achtergrond, 30 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond.

Sommige huishoudens die bij de Voedselbank komen, maken ook gebruik van de minimaregelingen.

Tabel 3.4.1 Gebruik regelingen door huishoudens Voedselbank

Regeling	Gebruik huishoudens die bij Voedselbank komen
Kwijtschelding	54
Bijzondere bijstand	30
Individuele inkomenstoeslag	28
Collectieve zorgverzekering	33
Bijdrage schoolkosten	3
Stichting Leergeld	13
Stichting Paul	10
Jeugdfonds Cultuur	1

Steunfonds huisuitzettingen

Het Steunfonds huisuitzettingen geeft huurders die in korte tijd met een flinke inkomensdaling geconfronteerd worden en hun huur niet meer kunnen betalen, een tegemoetkoming waarmee zij toch in hun huis kunnen blijven wonen. Het Steunfonds is per 1 januari 2020 overgegaan van WijZijnTraverse naar de gemeente Roosendaal (uitgevoerd door Wegwijs).

In de periode 1 juli 2019 tot 1 juli 2020 heeft het Steunfonds aan 36 huishoudens een tegemoetkoming uitgekeerd. Samen werden zij geholpen met een bedrag van € 52.309. Per keer werd een gemiddelde tegemoetkoming uitgekeerd van € 769. Sommige huishoudens kregen meerdere keren hulp. Gemiddeld is er per huishouden een bedrag van € 1.453 uitgekeerd.

Van de 36 huishoudens zijn er 25 ook in beeld bij de gemeente als minimahuishoudens, zij hebben bijvoorbeeld een bijstandsuitkering of hebben gebruik gemaakt van een minimaregeling. Daarnaast is bijna de helft is alleenstaand en eveneens bijna de helft heeft thuiswonende kinderen. Een derde heeft een Nederlandse achtergrond en 47 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond.

Sommige huishoudens die door het Steunfonds zijn geholpen, maken ook gebruik van de minimaregelingen, zoals in de volgende tabel te zien is.

Tabel 3.4.2 Gebruik regelingen door huishoudens Steunfonds

Regeling	Gebruik huishoudens die door Steunfonds zijn geholpen
Kwijtschelding	20
Bijzondere bijstand	8
Individuele inkomenstoeslag	3
Collectieve zorgverzekering	8
Bijdrage schoolkosten	1
Stichting Leergeld	3
Stichting Paul	5
Jeugdfonds Cultuur	0

4. Wmo en schuldhulpverlening

4.1. Bijna een op de drie minimahuishoudens maakt gebruik van de Wmo

Op 1 juli 2020 maken 5.130 huishoudens in de gemeente gebruik van één of meerdere Wmo-voorzieningen. Van deze huishoudens heeft 26 procent (1.352 huishoudens) een inkomen tot 120 procent Wsm. Dit betekent dat 30 procent van alle minimahuishoudens gebruik maakt van een of meerdere Wmo-voorzieningen. Bij andere gemeenten is dit gemiddeld 20 à 25 procent van de minimahuishoudens. In de gemeente Roosendaal maken minimahuishoudens dus vaker gebruik van de Wmo dan in de meeste andere gemeenten. Onder huishoudens met een inkomen hoger dan 120 procent Wsm ligt het gebruik van de Wmo aanzienlijk lager: 12 procent van de huishoudens met dergelijk inkomen maakt gebruik van de Wmo.

Tabel 4.1.1 Inkomensverdeling Wmo-gebruikers

Wmo	Aantal	%	Aandeel Wmo t.o.v. alle huish.
Tot 120% Wsm	1.352	26%	30%
Overige huishoudens	3.778	74%	12%
Totaal	**5.130**	**100%**	**14%**

Tabel 4.1.2 Kenmerken minimahuishoudens tot 120% met Wmo

Categorie	Aantal	%
Inkomensbron		
Participatiewet	373	27%
AOW	577	43%
Overig inkomen	402	30%
Totaal	**1.352**	**100%**
Huishoudtype		
Alleenstaand	955	71%
Eenoudergezin	66	5%
Meerpers zonder kinderen	258	19%
Meerpers met kinderen	73	5%
Totaal	**1.352**	**100%**
Leeftijdscategorie		
Tot 27 jaar	104	8%
27 tot 45 jaar	198	14%
45 tot AOW-leeftijd	473	35%
AOW-leeftijd	577	43%
Totaal	**1.352**	**100%**
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	848	63%
Westerse migratieachtergrond	188	14%
Niet-westerse migratieachtergrond	316	23%
Totaal	**1.352**	**100%**

Van de 1.352 minimahuishoudens met Wmo is meer dan twee derde alleenstaand en 10 procent heeft thuiswonende kinderen. 35 procent is tussen de 45 jaar en AOW-gerechtigde leeftijd en twee derde heeft een Nederlandse achtergrond.

4.2. Van alle minimahuishoudens krijgt 2 procent ook schulddienstverlening bij de Kredietbank/PLANgroep

Schulddienstverlening (SDV) is bedoeld voor inwoners die zelf hun problematische schulden niet meer kunnen oplossen. Het belangrijkste onderdeel van schulddienstverlening betreft een minnelijke schuldregeling. Tot 1 januari 2020 werd dat uitgevoerd door de Kredietbank West Brabant en per 1 januari 2020 heeft PLANgroep dit overgenomen. Tussen 1 juli 2019 en 1 juli 2020 hebben 129 huishoudens een vorm van schulddienstverlening gekregen bij de Kredietbank en/of PLANgroep[15]. Hiervan hebben 96 huishoudens een inkomen tot 120 procent Wsm. Dit betekent dat 2,2 procent van alle minimahuishoudens een vorm van schulddienstverlening heeft gekregen bij een van beide organisaties. Gemiddeld gezien kregen minimahuishoudens vaker een vorm van schulddienstverlening dan huishoudens met een inkomen hoger dan 120 procent Wsm. Van alle niet-minimahuishoudens krijgt minder dan een procent hulp bij schulden.

Tabel 4.2.1 Inkomensverdeling SDV-gebruikers

SDV bij Kredietbank/PLANgroep	Aantal	%	Aandeel SDV t.o.v. alle huish.
Tot 120% Wsm	96	74%	2,2%
Overige huishoudens	33	26%	0,1%
Totaal	**129**	**100%**	**0,4%**

Tabel 4.2.2 Kenmerken minimahuishoudens tot 120% met SDV

Categorie	Aantal	%
Inkomensbron		
Participatiewet	51	53%
Overig inkomen en AOW	45	47%
Totaal	**96**	**100%**
Huishoudtype		
Alleenstaand	51	53,1
Eenoudergezin	14	14,6
Meerpers zonder kinderen	13	13,5
Meerpers met kinderen	18	18,8
Totaal	**96**	**100**
Leeftijdscategorie		
Tot 27 jaar	12	12%
27 tot 45 jaar	38	40%
45 jaar en ouder	46	48%
Totaal	**96**	**100%**
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	47	49%
Westerse migratieachtergrond	18	19%
Niet-westerse migratieachtergrond	31	32%
Totaal	**96**	**100%**

Een derde van de minimahuishoudens die een vorm van schulddienstverlening heeft gekregen, heeft thuiswonende kinderen, 54 procent is jonger dan 45 jaar en 32 procent heeft een niet-westerse migratieachtergrond. Daarnaast heeft 53 procent een bijstandsuitkering.

[15] Wanneer een minnelijk traject niet mogelijk is kan een aanvraag worden gedaan voor toelating tot de WSNP (het wettelijk traject). Bestanden over het aantal inwoners dat in de WSNP zit ontbreken in dit onderzoek. Daarnaast zijn in het SDV-cijfer geen reguliere en WSNP-bewindvoering meegenomen.

5. De inkomenseffecten

In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten van het landelijk en lokale beleid op de inkomens van minimahuishoudens. De methodiek staat beschreven in bijlage 7. De maandbegrotingen per huishoudtype staan in bijlage 8.

5.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

De financiële ondersteuning vanuit het Rijk is veel hoger dan vanuit de gemeente, zoals onderstaande figuur aantoont. Daarnaast verschilt de maximale gemeentelijke bijdrage per huishoudtype: minimahuishoudens met kinderen hebben recht op meer regelingen dan minimahuishoudens zonder kinderen, waardoor het bedrag dat zij daarvan kunnen ontvangen ook hoger is. Ook krijgen zij vanuit het Rijk extra toeslagen, zoals het kindgebonden budget.

Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste minima geleidelijk af bij een hoger inkomen, al verschilt deze afname per huishoudtype. Voor meerpersoonshuishoudens loopt dit bedrag sneller terug dan voor alleenstaanden. Voor alleenstaande ouders neemt dit bedrag zelfs iets toe omdat zij gebruik kunnen maken van de combinatiekorting. Het bedrag aan gemeentelijke regelingen neemt eveneens af bij een hoger inkomen: bij een inkomen hoger dan 100 procent Wsm vervalt het recht op kwijtschelding, en bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervalt (in een keer) het recht op alle andere minimaregelingen.

Figuur 5.1.1. Maandelijkse bijdrages Rijk en gemeente, minima niet AOW-gerechtigd

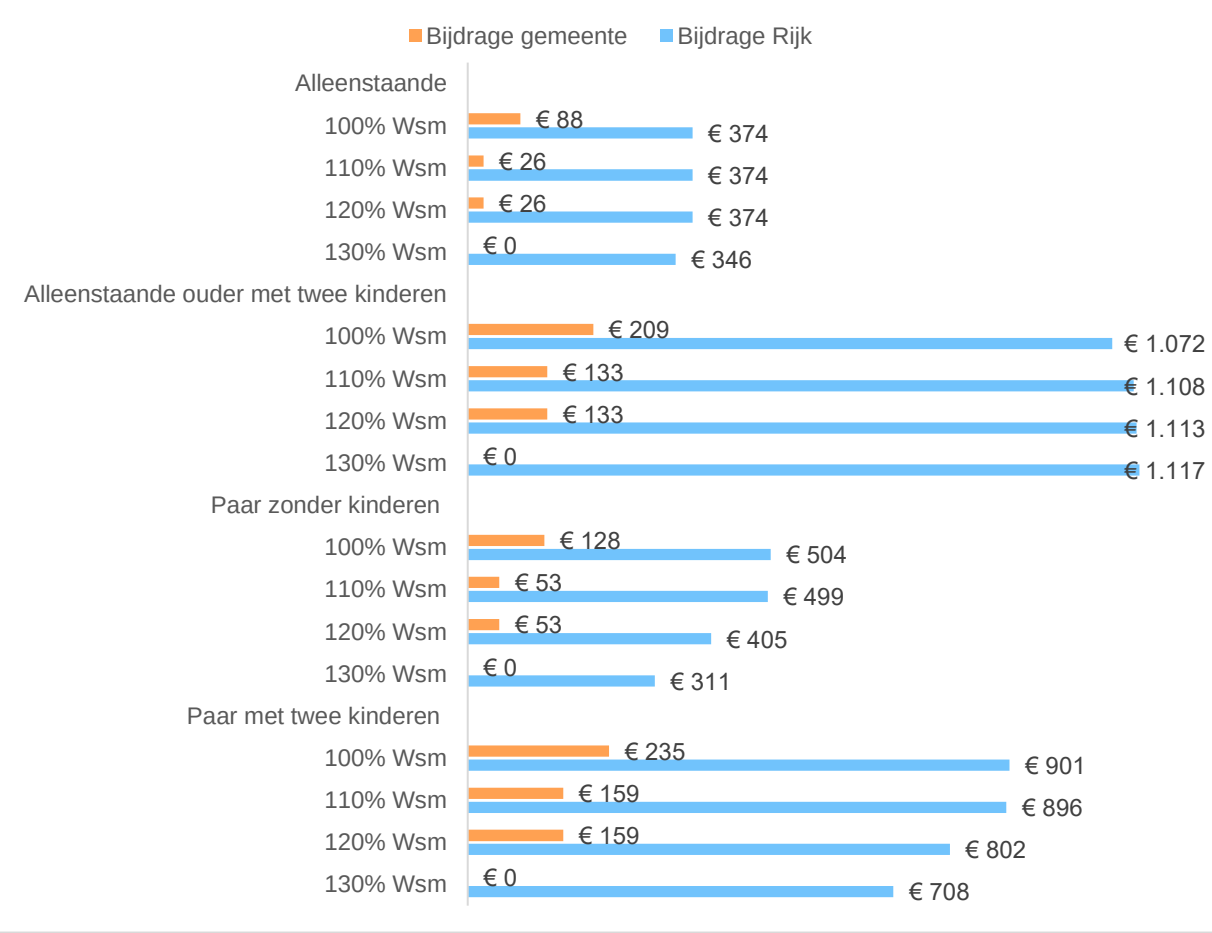

Figuur 5.1.2. Maandelijkse bijdrages Rijk en gemeente, minima AOW-gerechtigd

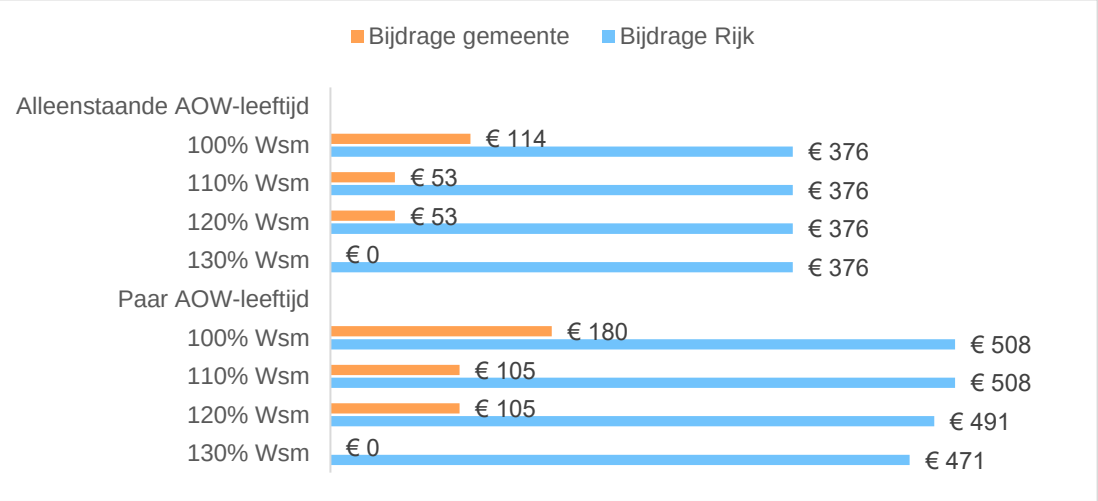

5.2. De gemeentelijke bijdragen geven meer ruimte voor vrije bestedingen

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen. Dat zijn uitgaven voor bijvoorbeeld lidmaatschap bij een (sport)vereniging, bibliotheek, zakgeld, een dagje weg etc. Per huishoudtype en inkomenshoogte verschilt het bedrag dat wordt overgehouden voor vrije bestedingen echter aanzienlijk.

Tabel 5.2.1 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima niet AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	> 3 jaar 100% Wsm
Alleenstaande					
Exclusief gemeente	57	162	267	367	57
Inclusief gemeente	144	188	294	367	179
Alleenstaande ouder, 2 kinderen					
Exclusief gemeente	193	304	414	546	193
Inclusief gemeente	402	436	546	546	446
Paar zonder kinderen					
Exclusief gemeente	15	160	217	318	15
Inclusief gemeente	143	213	269	318	192
Paar, 2 kinderen					
Exclusief gemeente	12	158	214	315	12
Inclusief gemeente	247	317	373	315	297

Tabel 5.2.2 Vrij besteedbaar budget per huishoudtype, minima AOW-gerechtigd

Huishoudtype	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm
Alleenstaande (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	149	267	384	535
Inclusief gemeente	263	319	437	535
Paar (AOW-leeftijd)				
Exclusief gemeente	67	226	369	573
Inclusief gemeente	247	331	474	573

- Paren (met en zonder kinderen) met een inkomen op bijstandsniveau hebben zonder gemeentelijke regelingen een relatief klein budget voor vrije bestedingen (rond de € 15). Door de gemeentelijke regelingen is dit budget beduidend groter, met name voor paren met kinderen;
- Alleenstaande ouders hebben maandelijks het grootste budget voor vrije bestedingen. Een alleenstaande ouder met een inkomen van 120 procent Wsm heeft maandelijks € 546 voor vrije bestedingen, terwijl een paar met twee kinderen van dezelfde leeftijd en eveneens een inkomen van 120 procent Wsm daar maandelijks € 373 voor heeft;
- Bij huishoudens met kinderen is het financiële effect van de gemeentelijke regelingen duidelijk zichtbaar. Ten eerste levert dit voor deze huishoudens bij een inkomen tot 120 procent Wsm extra bestedingsruimte op. Tegelijkertijd zorgt het wegvallen van het recht op deze regelingen bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm voor een terugval, dan wel voor stagnatie in het vrij besteedbaar budget bij gezinnen. Bij alleenstaande ouders is het vrij besteedbaar budget bij een inkomen van 130 procent Wsm hierdoor net zo groot als bij een inkomen van 120 procent Wsm. Bij paren met kinderen is het vrij besteedbaar budget bij een inkomen van 130 procent Wsm € 58 lager dan bij een inkomen van 120 procent Wsm (en komt dan ongeveer op hetzelfde niveau uit als bij een inkomen van 110 procent Wsm);
- Naast het wegvallen van de gemeentelijke regelingen krijgen paren ook te maken met een (relatief grote) afname van het bedrag aan landelijke toeslagen (zie ook figuur 5.1.1). In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in;
- Bij een inkomen van 100 procent Wsm is het vrij besteedbaar budget voor alleenstaanden van de AOW-leeftijd groter dan de vrije bestedingsruimte voor paren van dezelfde leeftijd. Bij een inkomen tussen de 110 en 130 procent Wsm is het vrij besteedbare budget voor paren wel weer groter.

Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt per huishoudtype. Een paar met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 8 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per se daar aan besteden.

5.3. Werken vanuit de bijstand loont

Bijstandsgerechtigden die gaan werken tegen een loon van 110, 120 of 130 procent Wsm gaan er in totaal inkomen altijd op vooruit. Dit totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen inclusief vakantietoeslag, toeslagen van het Rijk en de gemeentelijke minimaregelingen; in hoeverre werken (financieel) loont is naast de loonstijging afhankelijk van de afname (of toename) van landelijke toeslagen en (het vervallen van) het recht op gemeentelijke regelingen.

Het recht op de meeste gemeentelijke regelingen vervalt bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm. Hierdoor gaat bij werkaanvaarding tegen een loon gelijk aan 130 procent Wsm in één keer een relatief groot bedrag aan gemeentelijke regelingen verloren, met name voor huishoudens met kinderen. Voor alleenstaanden, die een minder groot bedrag aan minimaregelingen 'verliezen', is dit effect kleiner. In combinatie met het feit dat de afname van Rijkstoeslagen per huishoudtype verschilt, leidt dit er toe dat alleenstaanden er relatief gezien het meest op vooruit gaan in totaal inkomen bij werkaanvaarding vanuit de bijstand, terwijl paren met kinderen er relatief gezien het minst op vooruit gaan. Maar ook voor hen loont werken vanuit de bijstand vanuit een financieel oogpunt nog steeds.

Tabel 5.3.1 Inkomensvooruitgang na werkaanvaarding per huishoudtype

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Verschil tov 100% Wsm (€)	Verschil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.052	374	88	1.514		
110% Wsm	1.158	374	26	1.558	+ 44	+ 3%
120% Wsm	1.263	374	26	1.663	+ 149	+ 10%
130% Wsm	1.368	346	0	1.714	+ 200	+ 13%
Alleenstaande ouder, 2 kinderen						
100% Wsm	1.052	1.072	209	2.333		
110% Wsm	1.158	1.108	133	2.398	+ 64	+ 3%
120% Wsm	1.263	1.113	133	2.508	+ 175	+ 7%
130% Wsm	1.368	1.117	0	2.485	+ 152	+ 7%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.503	504	128	2.135		
110% Wsm	1.654	499	53	2.205	+ 70	+ 3%
120% Wsm	1.804	405	53	2.262	+ 127	+ 6%
130% Wsm	1.954	311	0	2.265	+ 130	+ 6%
Paar, 2 kinderen						
100% Wsm	1.503	901	235	2.640		
110% Wsm	1.654	896	159	2.709	+ 69	+ 3%
120% Wsm	1.804	802	159	2.765	+ 125	+ 5%
130% Wsm	1.954	708	0	2.662	+ 23	+ 1%

Alleenstaanden gaan bij een hoger inkomen er steeds op vooruit.

- Een alleenstaande die vanuit een bijstandssituatie werk aanvaardt waarbij hij tussen 110 en 130 procent van het Wsm verdient, gaat er bij ieder hoger inkomen ook telkens meer op vooruit ten opzichte van de bijstand. Bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm stijgt zijn totaal inkomen met € 200 (13 procent) per maand ten opzichte van de bijstandssituatie;
- Een alleenstaande krijgt bij inkomen van 120 procent Wsm hetzelfde bedrag aan toeslagen als in de uitkeringssituatie. Vanaf een inkomen boven 120 procent Wsm loopt de bijdrage van het Rijk terug: de huurtoeslag daalt, de zorgtoeslag blijft nog gelijk;

Alleenstaande ouders behouden het langst recht op hetzelfde bedrag aan toeslagen.

- Alleenstaande ouders gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie op vooruit als ze werk aanvaarden tegen een loon tussen 110 en 130 procent Wsm;

- De landelijke toeslagen lopen niet af maar stijgen juist licht. Het bedrag aan huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget blijft even hoog en bij werkaanvaarding heeft een alleenstaande ouder recht op combinatiekorting;
- Bij een inkomen hoger dan 120 procent Wsm vervalt het recht op alle gemeentelijke regelingen. Hierdoor is het totaal inkomen van een alleenstaande ouder bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm € 23 lager dan bij een loon van 120 procent Wsm.
  De loonstijging kan het wegvallen van de gemeentelijke bijdrage niet volledig compenseren;
- Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is wel € 152 (7 procent) hoger dan het totaal inkomen op bijstandsniveau.

Paren zonder kinderen hebben € 130 extra aan inkomen bij werkaanvaarding tegen 130 procent Wsm.

- Paren zonder kinderen die vanuit de bijstand werk aanvaarden tegen een loon gelijk aan 110 tot 130 procent gaan er steeds op vooruit in inkomen. Wanneer een van hen werk aanvaardt waarbij hij een loon van 130 procent Wsm verdient, hebben zij € 130 (6 procent) meer te besteden per maand;
- De toeslagen van het Rijk lopen geleidelijk terug bij een hoger inkomen. Een paar met een bijstandsuitkering ontvangt maandelijks € 504 aan landelijke toeslagen, een paar met een inkomen van 130 procent Wsm ontvangt maandelijks € 311 aan toeslagen;
- Het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 130 procent Wsm is voor paren zonder kinderen slechts € 3 hoger dan bij een loon gelijk aan 120 procent Wsm (dit komt door de afname van toeslagen en het vervallen van de gemeentelijke regelingen);
- Desondanks gaat een paar zonder kinderen er bij ieder hoger inkomen meer op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie. De toename in loon is dus net iets groter dan de afname van de toeslagen vanuit het Rijk en de gemeentelijk regelingen.

Paren met kinderen gaan er enkele procenten op vooruit bij werkaanvaarding.

- Paren met twee kinderen gaan er ten opzichte van de bijstandssituatie een paar procent op vooruit als zij gaan werken tegen maximaal 130 procent Wsm. Werken tegen een loon van 110 of 120 procent Wsm levert voor hen financieel gezien echter meer op dan werken tegen een loon van 130 procent Wsm;
- De toeslagen van het Rijk nemen stapsgewijs af, van € 901 in de bijstandssituatie naar € 708 bij een inkomen gelijk aan 130 procent Wsm;
- Bij een inkomen op bijstandsniveau kunnen paren met kinderen maximaal € 235 vanuit de gemeentelijke regelingen krijgen, bij een inkomen van 110 of 120 procent Wsm is dit € 159 en bij een inkomen van 130 procent Wsm is dit € 0.
- Hierdoor gaan paren met kinderen er bij een inkomen van 130 procent Wsm minder op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie dan bij een inkomen van 110 en 120 procent Wsm. De toename in loon kan de afname aan maandelijkse bijdragen en toeslagen niet volledig compenseren. Desondanks gaan paren met kinderen er bij een hoger inkomen (tot 130 procent Wsm) altijd op vooruit ten opzichte van de bijstand.

Met behulp van onderstaande casussen leggen we tabel 5.3.1 uit. Eerst bespreken we Jan, die eerst een bijstandsuitkering ontvangt en daarna voor een steeds hoger loon gaat werken. Daarna bespreken we Robin en Max, een paar met twee kinderen van 8 en 13 jaar. Ook zij ontvangen eerst een bijstandsuitkering, daarna aanvaardt een van beiden werk tegen een steeds hoger loon.

Voorbeeld Casus tabel 5.3.1

Jan is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.052 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Hij heeft maandelijks recht op € 374 aan toeslagen van het Rijk. Voor Jan bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Jan rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 88 per maand. Dit bestaat uit de kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen en de korting op de collectieve zorgverzekering. In totaal heeft Jan een inkomen van € 1.514 per maand.

Als Jan werk krijgt tegen een loon van 110 procent Wsm, dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.158 per maand. Hij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 374 per maand. Het recht op kwijtschelding komt nu te vervallen, Jan heeft alleen nog recht op de korting op de collectieve zorgverzekering. De gemeentelijke bijdrage is nu € 26 per maand. Hij kan geen kwijtschelding meer aanvragen. Het totaal inkomen van Jan is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 1.558. Dit is een stijging van € 44 (3 procent) ten opzichte van zijn totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Jan tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.263 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 374. De bijdragen van de gemeente blijven eveneens hetzelfde, namelijk € 26. Het totale inkomen van Jan is dan € 1.663 per maand. Dit is € 149 (10 procent) meer dan wanneer Jan een bijstandsuitkering heeft.

Als Jan gaat werken tegen een loon van 130 procent Wsm dan stijgt zijn netto-inkomen naar € 1.368 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 346 per maand. Jan ontvangt minder huurtoeslag, maar nog net zoveel zorgtoeslag. De gemeentelijke bijdragen zijn komen te vervallen, want Jan heeft geen recht meer op minimaregelingen. Het totale inkomen van Jan is nu € 1.714 per maand, dit is € 200 (13 procent) meer dan toen hij een bijstandsuitkering had.

Voorbeeld Casus tabel 5.3.1: paar met kinderen

Robin en Max hebben twee kinderen van 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.503 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 901 aan toeslagen van het Rijk, bestaande uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Ook kunnen Robin en Max rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente. Deze bijdrage bestaat voor hun beiden uit de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de korting op de collectieve zorgverzekering. Voor hun kinderen maken zij daarnaast aanspraak op het Jeugdfonds Cultuur, Stichting Leergeld, Stichting Paul en de Bijdrage voor schoolkosten. Maandelijks kunnen zij daarmee rekenen op € 235 vanuit alle regelingen. In totaal hebben Robin en Max een inkomen van € 2.640 per maand.

Als Robin of Max werk krijgt tegen een loon van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.654 per maand. De toeslagen vanuit het Rijk zijn nu iets lager, namelijk € 896. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 159 per maand. Robin en Max hebben geen recht meer op de kwijtschelding, maar houden recht op alle andere gemeentelijke regelingen. Het totaal inkomen van Robin en Max bij een inkomen van 110 procent Wsm is € 2.709 per maand. Dit is een stijging van € 69 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Wanneer Robin of Max tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 1.804 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets verder af en is nu € 802 per maand.. De maandelijkse gemeentelijke bijdrage blijft gelijk, dus € 159. Het totale inkomen van het gezin is nu € 2.765 per maand. Dit is € 125 (5 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering zouden hebben.

Als Robin of Max gaat werken tegen een loon van 130 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.954 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen naar € 708 per maand. Zij hebben vanwege hun hogere inkomen nu geen recht meer op gemeentelijke regelingen. Het totaal inkomen van Robin en Max is nu € 2.662 per maand. Dit is € 23 (1 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden, maar minder dan wanneer een van hen werkt tegen een loon van 110 of 120 procent Wsm.

Bijlage 1. Methodiek Armoedemonitor

Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van registratiegegevens van de verschillende lokale en landelijke regelingen die de gemeente uitvoert. Daarbij gaat het om de volgende voorzieningen: Participatiewet, minimaregelingen en kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Alle brongegevens zijn via encryptie versleuteld aangeleverd zodat ze niet te herleiden zijn tot individuele natuurlijke personen.

Onderstaand beschrijven we de wijze waarop het onderzoeksbestand is aangemaakt.

Stap 1
In de eerste bewerkingsstap wordt de informatie uit de genoemde registratiebronnen aan het actuele BRP-bestand (dat ook is versleuteld) gekoppeld. Op deze wijze wordt inzichtelijk welke personen gebruik maken of gebruik hebben gemaakt van welke voorziening.

Stap 2
In stap 2 wordt aan de hand van de BRP een analysebestand op huishoudniveau gemaakt. We onderscheiden 4 huishoudtypes: alleenstaanden, eenoudergezinnen, meerpersoonshuishoudens met kinderen en meerpersoonshuishoudens zonder kinderen. De operationele definities van deze begrippen treft u verderop in deze verantwoording aan.

Stap 3
Het feitelijke gebruik van voorzieningen in het jaar voorafgaand aan het peilmoment van de BRP wordt op huishoudniveau vastgesteld. Indien één persoon binnen het huishouden gebruik heeft gemaakt van een bepaalde voorziening, wordt dit toegerekend naar het hele huishouden.

Statistisch kader
In tegenstelling tot wat gangbaar is bij sociaalwetenschappelijk onderzoek is dit rapport gebaseerd op gegevens van de totale bevolkingspopulatie. Dat betekent dat de vermelde aantallen en percentages niet getoetst hoeven te worden op statistische betrouwbaarheid en altijd de feitelijke situatie weergeven.

Operationele definitie huishouden
Het bepalen van het soort en type huishouden gebeurt aan de hand van gegevens uit de bevolkingsadministratie en wel op de volgende wijze:

- indien één persoon op een adres woont, is duidelijk dat er sprake is van een alleenstaande;
- personen op één adres waartussen geregistreerde ouder-kindrelaties of echtrelaties bestaan worden tot een gezamenlijk huishouden gerekend;
- indien er één meerderjarige op een adres woont met een ouder-kindrelatie tellen we een eenoudergezin;
- als er sprake is van een ouder-kindrelatie én het kind (of de kinderen) is minderjarig, dan is er sprake van een eenoudergezin of een meerpersoonshuishoudens met kinderen;
- indien er sprake is van een ouder-kindrelatie maar alle kinderen zijn meerderjarig (18+) dan zien we dit als een meerpersoonshuishouden zonder kinderen. Oftewel als we spreken van een gezin met kinderen dan is er altijd sprake van minderjarige kinderen;
- als er vier of meer meerderjarigen op een adres wonen, gaan we ervan uit dat er meerdere huishoudens op dit adres gevestigd zijn;
- indien er drie meerderjarigen zonder echtrelatie op één adres wonen, kijken we naar de gemiddelde leeftijd. Ligt die onder de 27 jaar dan rekenen we iedere persoon als een afzonderlijk (studenten)huishouden. Ligt deze boven de 27 jaar dan tellen we één meerpersoonshuishouden.
- als er minimaal 20 personen op een gezamenlijk adres wonen, registreren we een institutioneel huishouden, tenzij de gemiddelde leeftijd van alle bewoners hoger is dan de AOW-leeftijd. Iedere bewoner wordt dan als afzonderlijk huishouden meegeteld (gehuwden tellen als één huishouden).

Zelfstandig huishouden
Een zelfstandig huishouden bestaat uit een of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en zelf in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien.

Institutioneel huishouden
Tot de institutionele huishoudens behoren adressen met minimaal 20 personen, waarbij de gemiddelde leeftijd jonger is dan de AOW-leeftijd. Hiertoe behoren bijvoorbeeld opvangcentra, penitentiaire inrichtingen, kindertehuizen en internaten.
In de bevolkingsoverzichten in deze rapportage zijn deze personen meegeteld. In de hoofdstukken waar de inkomensverdeling in termen van huishoudens wordt besproken blijven zij buiten beschouwing.

Besteedbaar inkomen (CBS)
Besteedbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (zoals alimentatie) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto-inkomen omvat winst uit onderneming, bruto-inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten (zoals AOW, Anw, WAO/WIA, studiefinanciering, kinderbijslag en huursubsidie).

Inkomensbron
In dit onderzoek worden de termen Participatiewet, AOW en ‘ander’ inkomen gebruikt. Voor de bijstandsgerechtigden is de inkomensbron direct vast te stellen. De AOW-inkomensgrondslag is bepaald op basis van de leeftijd van de huishoudoudste. De AOW-gerechtigde huishoudens die tevens een aanvullende bijstandsuitkering ontvangen rekenen we eveneens tot deze categorie. Alle overige inkomens zijn vervolgens onder de noemer ‘ander’ inkomen gebracht.

Wanneer het inkomen van een huishouden alleen bestaat uit AOW dan wordt het huishouden tot de minimapopulatie gerekend.

Berekening van de duur van het minimuminkomen
De duur van de periode waarin een huishouden op het minimuminkomen leeft, wordt berekend aan de hand van een combinatie van gegevens uit verschillende bronnen. Een sluitende definiëring in termen van een volledig onafgebroken periode is niet altijd mogelijk. Indien de periode tussen het gebruik van de ene regeling en de andere maximaal 30 dagen is, wordt dit daarom toch als aaneengesloten periode gezien.

Wettelijk sociaal minimum
Het wettelijk sociaal minimum is de actuele bijstandsnorm voor het betreffende huishoudtype. Deze normbedragen worden halfjaarlijks vastgesteld. Voor AOW-huishoudens is de netto AOW-uitkering het normbedrag voor het wettelijke sociale minimum.

Herkomst (CBS)
Voor bepaling van herkomst wordt gekeken naar het geboorteland van de ouder(s). Iemand met een migratieachtergrond is iemand waarvan minimaal een van de ouders in het buitenland is geboren. Inwoners afkomstig uit Europa, Noord-Amerika, Australië, Japan en Indonesië worden als mensen met een westerse migratieachtergrond gezien. Andere landen worden gezien als niet-westers.

Bijlage 2. Bevolkingskarakteristieken

In deze bijlage staat een aantal kenmerken van de bevolkingspopulatie op 1 juli 2020.

Alle huishoudens

Onderstaande tabel geeft het aantal inwoners en huishoudens weer.

Tabel B2.1 Aantal huishoudens en inwoners Roosendaal[16]

Categorie	2020
Aantal huishoudens	35.632
Aantal personen	76.879
Gemiddelde huishoudgrootte	**2,2**

Kenmerken

Tabel B2.2 Kenmerken alle huishoudens 2020

Categorie	Aantal	%
Huishoudtype		
Alleenstaand	12.922	36%
Eenoudergezin	1.312	4%
Meerpers zonder kinderen	14.509	41%
Meerpers met kinderen	6.889	19%
Totaal	**35.632**	**100%**
Leeftijdscategorie		
Tot 27 jaar	1.684	5%
27 tot 45 jaar	8.571	24%
45 tot AOW-leeftijd	14.286	40%
AOW-leeftijd	11.091	31%
Totaal	**35.632**	**100%**
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	26.092	73%
Westerse migratieachtergrond	5.226	15%
Niet-westerse migratieachtergrond	4.314	12%
Totaal	**35.632**	**100%**
Woonwijk		
Centrum	3.775	11%
Dorpen	4.241	12%
Groot Kroeven	5.309	15%
Industriegebieden	244	1%
Kortendijk	4.793	13%
Langdonk	2.108	6%
Noord	3.467	9%
Oost	2.799	8%
Tolberg	4.996	14%
West	3.900	11%
Totaal	**35.632**	**100%**

[16] Alle gegevens in de tabellen in deze monitor zijn gebaseerd op gemeentelijke registratiegegevens, tenzij anders aangegeven. Landelijke cijfers zijn afkomstig van het CBS.

Bijlage 3. Kenmerken kinderen

In deze bijlage staat een aantal kenmerken van de kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar in de gemeente Roosendaal.

Kenmerken

Tabel B3.1 Kenmerken alle kinderen 2020

Categorie	Aantal	Aandeel
Huishoudtype		
Eenoudergezin	2.103	15%
Meerpers met kinderen	12.246	85%
Totaal	**14.349**	**100%**
Leeftijdscategorie		
Tot 4 jaar	3.155	22%
4 tot 12 jaar	6.159	43%
12 tot 18 jaar	5.035	35%
Totaal	**14.349**	**100%**
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	9.681	67%
Westerse migratieachtergrond	1.514	11%
Niet-westerse migratieachtergrond	3.154	22%
Totaal	**14.349**	**100%**
Woonwijk		
Centrum	699	5%
Dorpen	1.773	12%
Groot Kroeven	1.924	13%
Industriegebieden	84	1%
Kortendijk	2.332	16%
Langdonk	1.217	9%
Noord	1.602	11%
Oost	1.030	7%
Tolberg	2.449	17%
West	1.239	9%
Totaal	**14.349**	**100%**

Bijlage 4. Kenmerken minima tot 100% Wsm

In deze bijlage geven we kenmerken weer van minimahuishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm die de gemeente in beeld heeft.

Tabel B4.1 Aantal minimahuishoudens tot 100% Wsm

Inkomenspercentage t.o.v. Wsm	Aantal	%
Tot 100%	3.363	9,4%
Overig	32.269	90,6%
Totaal	**35.632**	**100%**

Kenmerken

Tabel B4.1 Kenmerken minima tot 100% Wsm 2020

Categorie	Aantal	%
Inkomensbron		
Participatiewet	1.910	57%
AOW	593	17%
Overig inkomen	860	26%
Totaal	**3.363**	**100%**
Huishoudtype		
Alleenstaand	1.769	53%
Eenoudergezin	416	12%
Meerpers zonder kinderen	660	20%
Meerpers met kinderen	518	15%
Totaal	**3.363**	**100%**
Leeftijdscategorie		
Tot 27 jaar	241	7%
27 tot 45 jaar	947	28%
45 tot AOW-leeftijd	1.582	47%
AOW-leeftijd	593	18%
Totaal	**3.363**	**100%**
Herkomst		
Nederlandse achtergrond	1.464	43%
Westerse migratieachtergrond	463	14%
Niet-westerse migratieachtergrond	1.436	43%
Totaal	**3.363**	**100%**
Woonwijk		
Centrum	365	11%
Dorpen	142	4%
Groot Kroeven	559	17%
Industriegebieden	11	0%
Kortendijk	351	10%
Langdonk	232	7%
Noord	578	17%
Oost	348	10%
Tolberg	226	7%
West	551	17%
Totaal	**3.363**	**100%**

Bijlage 5. Gebruik minimaregelingen naar bijstand

In deze bijlage geven we per minimaregeling wat de verdeling onder de gebruikers is naar bijstand- en niet-bijstandsgerechtigden.

Tabel B5.1 Gebruik minimaregelingen naar bijstand, huishoudniveau (1)

	Kwijtschelding		Bijzondere bijstand		Individuele ink.toeslag		Collectieve zorgverzkr	
Bijstand	1.179	47%	297	59%	786	83%	997	37%
Geen bijstand	1.333	53%	203	41%	156	17%	1.710	63%
Totaal	**2.512**	**100%**	**500**	**100%**	**942**	**100%**	**2.707**	**100%**

Tabel B5.2 Gebruik minimaregelingen naar bijstand, huishoudniveau (2)

	Bijdrage schoolkosten		Stichting Paul		Jeugdfonds Cultuur		Stichting Leergeld	
Bijstand	168	78%	127	45%	15	29%	199	72%
Geen bijstand	47	22%	155	55%	37	71%	176	64%
Totaal	**215**	**100%**	**282**	**100%**	**52**	**100%**	**375**	**100%**

Bijlage 6. Bereik minimaregelingen per wijk

In deze bijlage geven we per minimaregeling wat het bereik per wijk is. Dit is het gebruik afgezet tegen de doelgroep dieper wijk in beeld is bij de gemeente. Net zoals bij het totale bereik onder de doelgroep, geven we het bereik van Stichting Paul, het Jeugdfonds Cultuur en Stichting Leergeld weer op persoonsniveau (kinderen). Het bereik van de overige regelingen is op huishoudniveau.

Tabel B6.1 Bereik minimaregelingen naar woonwijk (1)

	Kwijtschelding		Bijzondere bijstand		Individuele ink.toeslag		Collectieve zorgverzkr	
	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik
Centrum	242	66%	68	14%	78	46%	227	47%
Dorpen	82	58%	14	7%	21	36%	114	54%
Groot Kroeven	461	82%	79	10%	175	54%	518	68%
Industriegebieden	5	45%	0	0%	0	0%	5	33%
Kortendijk	271	77%	42	9%	110	52%	320	67%
Langdonk	179	77%	49	16%	68	48%	219	71%
Noord	442	76%	80	11%	178	54%	425	60%
Oost	267	77%	45	10%	87	47%	275	63%
Tolberg	146	65%	27	9%	65	56%	187	63%
West	417	76%	96	13%	160	50%	417	58%

Tabel B6.2 Gebruik minimaregelingen naar woonwijk (2)

	Bijdrage schoolkosten		Stichting Paul		Jeugdfonds Cultuur[17]		Stichting Leergeld	
	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik	Gebruik	Bereik
Centrum + Dorpen + Industriegebieden	8	14%	11	9%			19	15%
Groot Kroeven	47	39%	100	28%	20	6%	141	40%
Kortendijk	27	38%	47	22%			80	37%
Langdonk	40	49%	88	30%	12	4%	126	42%
Noord	39	36%	55	18%			124	41%
Oost	17	33%	29	19%			52	35%
Tolberg	16	37%	24	18%	11	8%	58	44%
West	21	34%	52	28%			52	28%

[17] De aantallen van het Jeugdfonds Cultuur voor de meeste wijken te laag om te kunnen weergeven zonder dat de privacy van de gebruikers in het geding komt. Vandaar dat de meeste wijken leeg zijn gelaten in deze tabel.

Bijlage 7. Aantallen minima naar woonwijk

Tabel B7.1 Aantal minimahuishoudens en aantal minimakinderen naar woonwijk

Categorie	Aantal	%	
Minimahuishoudens			**Aandeel t.o.v. alle huish.**
Centrum	478	11%	13%
Dorpen[18]	210	5%	5%
Groot Kroeven	765	17%	14%
Industriegebieden	15	0%	6%
Kortendijk	475	11%	10%
Langdonk	307	7%	15%
Noord	714	16%	21%
Oost	439	10%	16%
Tolberg	299	7%	6%
West	714	16%	18%
Totaal	**4.416**	**100%**	**12%**
Minimakinderen			**Aandeel t.o.v. alle kinderen**
Centrum	89	4%	13%
Dorpen[19]	72	3%	4%
Groot Kroeven	432	20%	22%
Industriegebieden	10	1%	12%
Kortendijk	258	12%	11%
Langdonk	365	16%	30%
Noord	387	17%	24%
Oost	177	8%	17%
Tolberg	167	7%	7%
West	**263**	12%	21%
Totaal	**2.220**	**100%**	**15%**

[18] Het gaat hier om de dorpen Heerle, Moerstraten, Nispen, Wouw en Wouwse Plantage.
[19] Het gaat hier om de dorpen Heerle, Moerstraten, Nispen, Wouw en Wouwse Plantage.

Bijlage 8. Methodiek Inkomens Effectrapportage

In dit hoofdstuk schetsen we de onderzoeksmethodiek van de Inkomens Effectrapportage aan de hand van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden.

B8.1 Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2020 voor de volgende huishoudtypen:

- alleenstaande, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd;
- alleenstaande ouder, jonger dan de AOW-gerechtigde leeftijd, twee kinderen (8 en 13 jaar);
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), niet AOW-gerechtigd, twee kinderen (8 en 13 jaar);
- alleenstaande, AOW-gerechtigd;
- paar (twee volwassenen), AOW-gerechtigd.

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120 en 130 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben.

B8.2 Inkomsten landelijke regelingen

De inkomsten bestaan uit het netto-inkomen en diverse bijdragen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
    - huurtoeslag;
    - zorgtoeslag
    - combinatiekorting;
    - kinderbijslag;
    - kindgebonden budget.

B8.3 Inkomsten gemeentelijke minimaregelingen

Onderstaand volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2020.

Tabel B8.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Roosendaal

Regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Kwijtschelding lokale heffingen	Tot 100% Wsm	-
Bijzondere bijstand	Tot 120% Wsm	Individuele vergoedingen
Individuele inkomenstoeslag	Minimaal 3 jaar tot 101% Wsm	Alleenstaande: € 415 per jaar; Alleenstaande ouder: € 528 per jaar; Paar: € 590 per jaar.
Collectieve zorgverzekering Zorg-op-maatpolis	Tot 120% Wsm	Pakket Gemeenten Extra: € 140,85 i.p.v. € 167,15; Pakket Gemeenten Extra Uitgebreid: € 156,87 i.p.v. € 209,38, met verzekering eigen risico.
Bijdrage schoolkosten	Tot 120% Wsm	€ 150 per kind per jaar, voor kinderen op het voortgezet onderwijs.
Stichting Leergeld	Tot 120% Wsm	€ 225 per kind per jaar, voor schoolgaande kinderen.
Stichting Paul	Tot 120% Wsm	€ 225 per kind per jaar, voor sportieve activiteiten.
Jeugdfonds Cultuur	Tot 120% Wsm	€ 450 per kind per jaar, voor culturele activiteiten.

In de berekening van de inkomenseffecten worden de volgende regelingen meegenomen:

- kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en waterschapsbelasting;
- de totale korting op de collectieve zorgverzekering:
  - minima die niet AOW-gerechtigd zijn: deelname aan pakket Gemeenten Extra[20] (€ 26,30 korting op het pakket)
  - minima met de AOW-leeftijd: deelname aan pakket Gemeenten Extra Uitgebreid, met verzekering eigen risico (€ 52,51 korting op het pakket);
- de individuele inkomenstoeslag;
- bijdrage schoolkosten;
- Stichting Leergeld;
- Stichting Paul (één van beide kinderen);
- Jeugdfonds Cultuur (de andere van beide kinderen).

Bijzondere bijstand is niet opgenomen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt.

[20] In verband met verschil in verwachte zorgkosten tussen jongere en oudere huishoudens maken we onderscheid in het gekozen pakket per leeftijdsgroep.

B8.4 Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Er ligt meestal een contract aan ten grondslag. Voorbeelden zijn huur[21], energiekosten[22]; en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en (indien aan de orde) het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

B8.5 Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan bijvoorbeeld een lidmaatschap voor een (sport)vereniging of de bibliotheek, sociale en recreatieve activiteiten of aan zakgeld voor kinderen. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag.

B8.6 Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- de huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag;
- iedereen woont in een huurwoning;
- alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen boven de bijstandsnorm hebben voor hun jongste kind 40 uur buitenschoolse opvang per maand nodig tegen een tarief van € 7,47 (gemiddelde uurprijs in 2020);
- bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen;
- voor gezinnen met kinderen gaan we er vanuit dat één kind gebruikmaakt van Stichting Paul en het andere kind van het Jeugdfonds Cultuur (oftewel één vereniging per kind);
- voor de berekening van het variabele tarief van de afvalstoffenheffing gaan we bij alleenstaanden uit van 2070 liter afval per jaar, bij tweepersoonshuishoudens van 2790 liter per jaar en bij meerpersoonshuishoudens van 3630 liter afval per jaar;
- huishoudens die (op basis van hun inkomen) geen gebruik kunnen maken van de collectieve zorgverzekering van de gemeente, maken een eigen keuze uit verschillende zorgverzekeraars. Op basis van de meest gekozen pakketten[23] bij de grootste zeven zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs berekend van € 145 per polis.

[21] We gaan uit van € 540 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 595 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Roosendaal.
[22] Kosten gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Essent (stroom en gas 3 jaar zeker), de kosten voor water op de tarieven van Brabant Water. Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud.
[23] Een basisverzekering met een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een tandartsverzekering.

Bijlage 9. Financiële maandoverzichten Inkomenseffecten

De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B9.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	270	270	270	242	270
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	**374**	**374**	**374**	**346**	**374**
Totaal inkomsten	**1.426**	**1.532**	**1.637**	**1.714**	**1.426**
Uitgaven					
Huur	540	540	540	540	540
Gas, water, elektra	83	83	83	83	83
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61
(collectieve) zorgverzekering	167	167	167	145	167
Overige verzekeringen	20	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	179	179	179	179	179
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	**1.370**	**1.370**	**1.370**	**1.347**	**1.370**
Budget exclusief regelingen gemeente	**57**	**162**	**267**	**367**	**57**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	61	0	0	0	61
Korting collectieve zorgverzekering	26	26	26	0	26
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	35
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Cultuur	0	0	0	0	0
Stichting Paul	0	0	0	0	0
Bijdrage schoolkosten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**88**	**26**	**26**	**0**	**122**
Budget inclusief regelingen gemeente	**144**	**188**	**294**	**367**	**179**
Vrije bestedingen	110	176	182	182	110
Restant	**34**	**12**	**112**	**185**	**69**

Tabel B9.2 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)[24]

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.052	1.158	1.263	1.368	1.052
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	305	305	305	305	305
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	36	40	45	0
Kinderbijslag	195	195	195	195	195
Kindgebonden budget	468	468	468	468	468
Totaal bijdragen Rijk	**1.072**	**1.108**	**1.113**	**1.117**	**1.072**
Totaal inkomsten	**2.124**	**2.265**	**2.375**	**2.485**	**2.124**
Uitgaven					
Huur	595	595	595	595	595
Gas, water, elektra	183	183	183	183	183
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	76	76	76	76	76
(collectieve) zorgverzekering	167	167	167	145	167
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	30	30	30	0
Vervoer	46	46	46	46	46
Reserveringsuitgaven	285	285	285	285	285
Huishoudelijke uitgaven	449	449	449	449	449
Totaal uitgaven	**1.932**	**1.962**	**1.962**	**1.939**	**1.932**
Budget exclusief regelingen gemeente	**193**	**304**	**414**	**546**	**193**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	76	0	0	0	76
Korting collectieve zorgverzekering	26	26	26	0	26
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	44
Stichting Leergeld	38	38	38	0	38
Jeugdfonds Cultuur	38	38	38	0	38
Stichting Paul	19	19	19	0	19
Bijdrage schoolkosten	13	13	13	0	13
Totaal regelingen gemeente	**209**	**133**	**133**	**0**	**253**
Budget inclusief regelingen gemeente	**402**	**436**	**546**	**546**	**446**
Vrije bestedingen	227	297	312	312	227
Restant	**175**	**139**	**234**	**234**	**219**

[24] Bij de kosten BSO is de tegemoetkoming kinderopvang al verrekend.

Tabel B9.3 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	305	303	244	184	305
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	**504**	**499**	**405**	**311**	**504**
Totaal inkomsten	**2.007**	**2.153**	**2.209**	**2.265**	**2.007**
Uitgaven					
Huur	595	595	595	595	595
Gas, water, elektra	130	130	130	130	130
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	75	75	75	75	75
(collectieve) zorgverzekering	334	334	334	290	334
Overige verzekeringen	28	28	28	28	28
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	33	33	33	33	33
Reserveringsuitgaven	285	285	285	285	285
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	**1.992**	**1.992**	**1.992**	**1.948**	**1.992**
Budget exclusief regelingen gemeente	**15**	**160**	**217**	**318**	**15**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	75	0	0	0	75
Korting collectieve zorgverzekering	53	53	53	0	53
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	49
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Cultuur	0	0	0	0	0
Stichting Paul	0	0	0	0	0
Bijdrage schoolkosten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**128**	**53**	**53**	**0**	**177**
Budget inclusief regelingen gemeente	**143**	**213**	**269**	**318**	**192**
Vrije bestedingen	160	220	240	240	160
Restant	**-17**	**-7**	**29**	**78**	**32**

Tabel B9.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.503	1.654	1.804	1.954	1.503
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	305	303	244	184	305
Zorgtoeslag	199	196	161	127	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	195	195	195	195	195
Kindgebonden budget	202	202	202	202	202
Totaal bijdragen Rijk	**901**	**896**	**802**	**708**	**901**
Totaal inkomsten	**2.404**	**2.550**	**2.606**	**2.662**	**2.404**
Uitgaven					
Huur	595	595	595	595	595
Gas, water, elektra	219	219	219	219	219
Telefoon, internet en kabel	76	76	76	76	76
Gemeentelijke heffingen	76	76	76	76	76
(collectieve) zorgverzekering	334	334	334	290	334
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29
Onderwijs	39	39	39	39	39
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	53	53	53	53	53
Reserveringsuitgaven	385	385	385	385	385
Huishoudelijke uitgaven	585	585	585	585	585
Totaal uitgaven	**2.392**	**2.392**	**2.392**	**2.347**	**2.392**
Budget exclusief regelingen gemeente	**12**	**158**	**214**	**315**	**12**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	76	0	0	0	76
Korting collectieve zorgverzekering	53	53	53	0	53
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	49
Stichting Leergeld	38	38	38	0	38
Jeugdfonds Cultuur	38	38	38	0	38
Stichting Paul	19	19	19	0	19
Bijdrage schoolkosten	13	13	13	0	13
Totaal regelingen gemeente	**235**	**159**	**159**	**0**	**284**
Budget inclusief regelingen gemeente	**247**	**317**	**373**	**315**	**297**
Vrije bestedingen	276	343	350	350	276
Restant	**-29**	**-26**	**23**	**-35**	**21**

Tabel B9.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.176	1.294	1.412	1.529	1.176
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	272	272	272	272	272
Zorgtoeslag	104	104	104	104	104
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	**376**	**376**	**376**	**376**	**376**
Totaal inkomsten	**1.552**	**1.670**	**1.788**	**1.905**	**1.552**
Uitgaven					
Huur	540	540	540	540	540
Gas, water, elektra	101	101	101	101	101
Telefoon, internet en kabel	60	60	60	60	60
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61
(collectieve) zorgverzekering	209	209	209	145	209
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	13	13	13	13	13
Reserveringsuitgaven	161	161	161	193	161
Huishoudelijke uitgaven	244	244	244	244	244
Totaal uitgaven	**1.403**	**1.403**	**1.403**	**1.371**	**1.403**
Budget exclusief regelingen gemeente	**149**	**267**	**384**	**535**	**149**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	61	0	0	0	61
Korting collectieve zorgverzekering	53	53	53	0	53
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Cultuur	0	0	0	0	0
Stichting Paul	0	0	0	0	0
Bijdrage schoolkosten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**114**	**53**	**53**	**0**	**114**
Budget inclusief regelingen gemeente	**263**	**319**	**437**	**535**	**263**
Vrije bestedingen	111	154	159	159	111
Restant	**152**	**165**	**278**	**376**	**152**

Tabel B9.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.594	1.754	1.913	2.073	1.594
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	309	309	309	307	309
Zorgtoeslag	199	199	182	164	199
Combinatiekorting	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	**508**	**508**	**491**	**471**	**508**
Totaal inkomsten	**2.102**	**2.262**	**2.404**	**2.544**	**2.102**
Uitgaven					
Huur	595	595	595	595	595
Gas, water, elektra	159	159	159	159	159
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	75	75	75	75	75
(collectieve) zorgverzekering	419	419	419	290	419
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0
Vervoer	26	26	26	26	26
Reserveringsuitgaven	235	235	235	299	235
Huishoudelijke uitgaven	444	444	444	444	444
Totaal uitgaven	**2.036**	**2.036**	**2.036**	**1.971**	**2.036**
Budget exclusief regelingen gemeente	**67**	**226**	**369**	**573**	**67**
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	75	0	0	0	75
Korting collectieve zorgverzekering	105	105	105	0	105
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0
Stichting Leergeld	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Cultuur	0	0	0	0	0
Stichting Paul	0	0	0	0	0
Bijdrage schoolkosten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	**180**	**105**	**105**	**0**	**180**
Budget inclusief regelingen gemeente	**247**	**331**	**474**	**573**	**247**
Vrije bestedingen	168	211	218	218	168
Restant	**79**	**120**	**256**	**355**	**79**

Bijlage 10. Afkortingen

Tabel B10.1 Afkortingenlijst

Afkorting	
AOW	Algemene Ouderdomswet
BRP	Basisregistratie Personen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Planbureau
SHV	Schuldhulpverlening
VT	Vakantietoeslag
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsm	Wettelijk sociaal minimum
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WW	Werkloosheidswet
ZZP	Zelfstandige zonder personeel

manifest

Geen Roosendaler meer in armoede!

Marko Does
Werkplein Hart van West-Brabant

Armoede is van ons allemaal. En we kunnen dit ook alleen in gezamenlijkheid oplossen. In de afgelopen periode zijn we vanuit de diverse organisaties die gericht zijn op het bevorderen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede in Roosendaal, met elkaar in gesprek gegaan. Hoe kunnen we elkaar versterken en onze krachten bundelen, en zo de inwoners die dit betreft nog beter van dienst zijn?

We leren elkaar steeds beter kennen, zien raakvlakken en oplossingen, maar ook blinde vlekken die we afzonderlijk niet snel in beeld hadden gekregen. We kunnen en moeten beter samenwerken. Want alleen gaan we misschien wat sneller, maar samen kunnen we veel meer bereiken in het voorkomen en bestrijden van armoede. De door de gemeente opgestelde zes themalijnen geven ons focus in ons beleid en nodigen ook anderen uit om mee te doen en bij te dragen.

Wij staan een beweging voor die gebaseerd is op onderling vertrouwen en samenwerking. Een beweging van waaruit nieuwe perspectieven kunnen ontstaan, voor ons allemaal. Daarbij staan onze inwoners altijd centraal: hoe kunnen we hun hulpvragen en behoeften op de best mogelijke manier naar tevredenheid oplossen? Dat is en blijft onze centrale vraag en opgave.

Klaar Koenraad
Gemeente Roosendaal

Caroline van Oevelen
MEE West-Brabant

Met dit manifest 'Geen Roosendaler meer in armoede!' willen we onze gezamenlijke ambitie vastleggen, oproepen tot samenwerking en ons verbinden aan enkele principes die leidend zijn voor de manier waarop we (samen)werken:

1. Wij geloven in de kracht van mensen en van reeds bestaande krachten in stad, wijk, buurt en straat
2. Wij stemmen onze ondersteuning af op wat de inwoner nodig heeft en streven naar maatwerk in plaats van ons eigen aanbod centraal te stellen
3. Wij gaan uit van vertrouwen, bij alles wat we doen
4. Wij houden het eenvoudig en proberen in klare taal te communiceren
5. Wij geven onze inwoners onze onverdeelde aandacht, we oordelen niet en luisteren
6. Als we moeten doorverwijzen, dan zorgen we ook dat de inwoner ook op zijn of haar bestemming aankomt
7. Wij willen als vertegenwoordigers van onze organisaties een voorbeeld zijn als het gaat om samenwerking over onze grenzen heen
8. Wij stoppen niet als we tegen systeem- en procesgrenzen aanlopen, maar helpen creatieve oplossingen te zoeken buiten de gebaande paden

Dit manifest is een initiatief van de gemeente Roosendaal, MEE West-Brabant, Werkplein Hart van West Brabant en WijZijn Traverse Groep.

Ad van Rijen
WijZijn Traverse Groep